ಶ್ರೀ ಎ. ಭೀಮಪ್ಪನಾಯಕ್.—ಅವರಿಗೆ ಜವಾಬು ಹೇಳುವ ಶಕ್ತಿ ಇದೆ. It is an important hour which should not under any circumstances be curtailed.

Mr. SPEAKER.—I have understood the feeilng of the member.

Sri H. C. LINGA REDDY (Malur).—I am not ri ing to question the discretion of the Speaker. We have the practice here to have the first hour as the question hour. It is to elicit important answers more than speeches by Hon'ble Members. Of course, the Speaker has suspended the rule. But I only appeal to the Speaker to allow the question hour so that we may put our questions and it is well known that a number of questions are pending answers. I do not know how the House will be in a position tc have all the questions put. Under these circumstances, I submit that no such curtailment of the question hour be done hereafter.

Mr. SPEAKER.—After all, I am very reluctant to do that. But under the circumstances I found that it was necessary to suspend the question hour. That is why I have done so. But I do appreciate the feelings of the Hon'ble Members when they say that the question hour should not be suspended so far as possible because the members shoul l not lose the right of eliciting information from the Hon'ble Ministers. I do agree there. But, sometimes it becomes necessary. On rare occasions like this I find that there are several Hon'ble Members who are desirous of participating in the debate but I was compelled more or less by the circumstances to suspend the question hour. I do know that the question hour once suspended cannot be regained. But, I have other methods to reimburse what has been lost. Hon'ble Members are aware that the duration of question hour is only one hour and sometimes I go a little beyond the hour and take ten minutes, fifteen minutes more than the hour. That way I can make up the loss that has been sustained in the matter.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಶಿವಪ್ಪ (ಚಿತ್ರದುರ್ಗ).—ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರಗಳ ಕಾಲವನ್ನು ರದ್ದುಮಾಡತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರ ತಮಗೆ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಛಾಲೆಂಜ್ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ತಾವು ಯಾವುದಾದರೂ ಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್ಸ್ ನೋಡಿ ಸ್ಪೆಷಲ ಸೆಕ್ಷನ್ ಇದ್ದಾಗ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಆವಶ್ಯಕತೆ ಇದ್ದಾಗ ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಬೇಕೇ ಹೊರತು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಜನರಲ್ ಡಿಸ್ಕಷನ್ ಆಗುವಾಗ ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಿರುವುದು ಬಹಳ ವಿಷಾದಕರ ಸಂಗತಿ ಎಂದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಬಹಳ ಚರ್ಚೆಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ವಿಲ್ಲ. ತಾವು ಏನು ಹೇಳುತ್ತ ಇದ್ದೀರೋ ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಡ್ಜೆಟ್ ಚರ್ಚೆನಡೆಯುತ್ತಾ ಇರುವಾಗ ಈ ಕಾಲ ವನ್ನು ಅರ್ಧ ಗಂಟೆಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಶೋತ್ತರಗಳ ಕಾಲ ಎಂದರೆ ಅರ್ಧಗಂಟೆ ಎಂದೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಇಂಥ ಪ್ರಸಂಗ ಬರುತ್ತದೆ. ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ಯೋಗ್ಯ, ಅಯೋಗ್ಯ ಎಂದು ಎರಡು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿರಬಹುದು. ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ ತಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಯೋಗ್ಯವಾಗಿದ್ದರೆ ನಾನು ತಮ್ಮ ಕೂಡ ತಂಟೆಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವನ್ನು ತಾವುಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಈ ದಿವಸ ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅದನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಒಪ್ಪಿ. ಇದು Chair's ruling.

BUDGET FOR 1958-59—GENERAL DISCUSSION.

(Debate continued)

*Sri V. SRINIVAS SHETTY (Coondapoor).—Sir, we have been discussing the Budget to a point of indigestion. Practically, very little is left for Hon'ble Members to put forth before this House. The Budget, I should say, is a very uninspiring document. One of the Hon'ble Members on the other side said that this is a sick man's budget. I submit, it is so.

Mr. SPEAKER.—May I remind the time limit ? Time limit is 20 minutes.

Sri V. SRINIVAS SHETTY.—Sir, within the time limit I will briefly touch on a few points without going to details. Sir, the sickness, I am sorry to say, is not only with the Finance Minister but with the ruling party itself. It is symptomatic. I have nothing against the Hon'ble the Finance Minister who is a gem of a man to work with, but I am sorry to say that it is the symptom of the ruling party. It is not only sick, it is disintegrating, Not only in this State but in several other States, the ruling party is totally, completely disintegrating and this Budget is a symptom of the sickness of the ruling party and

* Asterisk indicates that the remarks or speeches have not been revised by the Member concerned.

nothing more, Sir. The Budget, I should say, is a grocer's budget, is a shop-keeper's budget and nothing more. When I see the Budget, I see only figures; no imagination, no ideal. Is there anything to show from the Budget that this Government is planning for a socialistic society? Is there any whisper anywhere in the Budget to show that the Government is attempting to shorten the gap and the disparities in the income of the down-trodden, the middle class, the raiyats and the rich? They have nothing for which to thank this Government.

Sir, I shall ask one question and that is about the land reforms. The land reform is said to be a 'be all' and 'end all' of the Congress party. We have been discussing the report of the Jatti Committee. But, is there anything to show from this Budget that the Government is bringing about any land reform in the near future? Is any provision made for land reforms in the coming year? I see no whisper at all. Hence, I say that this Budget is the symptom of the sickness of the ruling party. It is not only a sick budget but it is a disintegrating budget. It may be argued, Sir, that the Budget is only account keeping, a day book and the ledger, perhaps. But, my submission is not that. In a recent book "A Survey of Contemporary Economics", an authoritative book published by the American Economic Association, the following passage occurs:

> "The function of the budget process is to make a consistent whole of the entire policy of the Government and achieve balance among the various objectives of policy. Fiscal policy on the other hand, is more directly related to the attainment of economic goals.
>
> "The main objectives of policy are national security, social security, economic and social progress and political stability. That some of these compete with each other, is a proposition that we can easily illustrate."

So, measured in this yardstick, this Budget falls short of the ideal itself and it is nothing but a 'guestimate'. What is the Budget that is before us? Sir, some Hon'ble Minister said that we should study and go through the facts and figures. What is there to study? There is no Audit Report, there is no Estimates Committee Report and there is no Public Accounts Committee Report. I am told, Sir, that both the Public Accounts Committee and the Estimates Committee have not met at all. So far as this humble self is concerned, I am not able to compare facts and figures and point out that this is right and this is wrong. After all, this is an estimate. They have only estimated as to how much they are expecting to get by way of income in the coming year. Sir, ours is one of the Governments that have presented a surplus budget. Presenting a surplus budget is a thing which pleases the Central Govenment. In the Budget speech of the Minister, he has pointed out one of the paragraphs in the Report of the Finance Commission which reads as follows:

> "Development expenditure should, therefore, be adjusted to the available resources and States should not run into Revenue deficits even for meeting such expenditure. We earnestly trust that they will bear this in mind in shaping their financial policies."

So, Sir, bearing that in mind, this Budget has been prepared. I will not go into the figures to show that it is nothing like a surplus budget at all. But, one thing I should like to place before this House and it is this. Yesterday, the Hon'ble Minister for Finance showed four fingers while one member on this side was speaking, meaning thereby that there were four crores of rupees in arrears by way of taxes from the Hyderabad side. What is the arrear under land revenue? It is a huge sum. What is the arrear under sales-tax? It is a huge sum. What is the arrear under excise-tax? It is a huge sum. I have been searching all these documents to find out what are the arrears of taxation to be collected and I have not been able to

(SRI V. SRINIVAS SHETTY)

find it out as there is nothing to show that. The Hon'ble Minister was kind enough to say that he will place a statement before the House as to what is the actual amount that is due and what are the steps taken to realise this amount. When? Is it after the Budget discussion is over? We are in this darkness. I concurrently agree with my friend Sri Mallaradhya that there is a lot of jugglery in this.

Sri J. B. MALLARADHYA.—I did not say that.

Sri V. SRINIVAS SHETTY.—I remember my friend's phraseology. He said "statistical camouflage". I should go further and say that this is pure jugglery and nothing else; jugglery to please the Central Government. This is the Budget we are discussing in this House and we are discussing in total darkness. I shall only touch upon a few of the subjects under discussion because I have no time, as the Speaker said, to dilate much on the subject.

With regard to General Administration, which is one of the most important items, Hon'ble Members of this House said that the expenditure was heavy, and that specially the expenditure for Police Administration was heavy but I have got a grouse. We need not look to the expenditure side alone, we have to look to the efficiency of the administration also. I will just narrate one incident. I was travelling with a number of gazetted officers some time back in my own district. One of the gazetted officers narrated his own case with regard to seniority, equation and several other things and asked me whether we could not do anything in the matter. I was simply smiling because I was helpless in the matter. He told me that this was the result of our thinking. We have been thinking that there should be no opposition at all. Including the officers everybody was made to believe that there should be no opposition; that there should be one party rule. Now there is no opposition to probe into the matter, to question the Government; not that there is no opposition but it is a very weak opposition. That is the story that has been said everywhere. The ruling party is disintegrating. What about the opposition? The Opposition is in a very weak position. I am voicing my own difficulty. I will confess. I have nothing to hide. The ruling party is disintegrating. It is in a chaotic condition. It is only a cluster of cliques and nothing else.

Sri RAMAKRISHNA HEGDE (Deputy Minister for Planning and Development).—Are you sorry about it?

Sri V. SRINIVAS SHETTY.—Sincerely, I am not sorry. I have been sorry that there is no hope for the opposition unless there is disintegration of the ruling party. I am very frank.

Sri J. H. SHAMSUDDIN (Honawar).—On a point of information. Is the Hon'ble Member hedding real tears or crocodile tears?

Sri V. SRINIVAS SHETTY.—I am not shedding tears. I am very glad that your party is disintegrating.

Mr. SPEAKER.—Crocodile tears for the Congress party and real tears for his own party.

Sri V. SRINIVAS SHETTY.—I have not gone so low as to shed tears for the disintegration of the ruling party because as a matter of policy no opposition is worth the salt if it says that the ruling party should always rule. My own fear is that we are in a weak position, and you will create a vacuum in such a position that God alone knows who will be ruling over us. This is the position of the ruling party. This is the position of the general administration.

The pay given to the officers in general is very low. I am not saying that you are not paying good salary to the officers at all. I will give one example. I have been trying with the Government for the posting of an Engineer for N.E.S. block of my place but the officers were not willing to come to that area; not that my area is a hell; though it is not a heaven it is not a hell. No person is willing to come there because the officers in the surrounding areas were given a higher pay. But this Government—it is not a bankrupt State but a surplus State—is

not paying well to the officials, Engineers, Medical Officers and Veterinary Officers who are the very important persons in the village for the successful implementation of the Five-Year Plan. For an ordinary clerk you are giving Rs. 100 and for an Engineer Rs. 120 after spending 15 to 20 thousand for education and after paying 8 to 10 thousand at black market rates for getting admission into the Engineering College in Bangalore. Rs. 120 is the pay you are giving for a person after completing the Engineering course! I shall tell a very interesting conversation I had with a very young man who was about to be employed. I asked him what was the pay he would be getting? He said Rs. 120. I said "Is it not a shame that an Engineer should get Rs. 120?" He said "I can make Rs. 120 otherwise". He was just going to be employed in Bangalore. This is the administration you are asking for and begging for it. Unless you tone up the general administration, unless you increase the pay of officials to the level of the surrounding areas, if not of the Central Government, your administration will be in a chaos.

Sri J. H. SHAMSUDDIN.—Is the Chair administering the Government, because he is addressing the Chair? Perhaps he means the Ministers.

Sri V. SRINIVAS SHETTY.—My friend seems to be correct.

With regard to Education I wish to say that the pay that is given to poor teachers, to whom encomiums are given, whom we say are the persons to shape the future of the country, is less than that given to chaprasis. I shall give another instance. A few months back I was touring in my own constituency and I met a Head Master of a school; he said "I and you should join the Communist Party". I asked him "Why are you enamoured of the Communist Party"? He said "Otherwise there is no hope". Do not think it is a joke. In South Kanara, you may be interested to know that a good number of teachers have already begun to come under the protection of the Communist Party. Day in and day out we are dinning that teachers in private schools, teachers in local bodies have to be given the same basic pay. I read in papers that the Central Government also have said that the pay of the teachers of private schools and local bodies should be raised to the level of the Government school teachers. But you are not minding the matter at all. You are driving all these teachers, all the intelligentsia to only one course, *i.e.*, frustration and nothing else. I am not enamoured of the Communist Party. I hate it; it is dangerous. But what are the poor people to do? They have no other go than jump into the Communist Party because this ruling party has no sense of its future, has no sense of reason, because it is blind to its own fate.

With regard to the Home Department I want to say one word. I am just thinking whether the Home Minister is ruling the Department or the Department is ruling the Home Minister. I have the greatest respect for the Home Minister, but I do not know why in spite of the biggest odds he is trying to defend his Department and the worst of the Constables. The whole State, the whole of the opposition and even a segment of his own party are against it. I do not know why he still tries to protect the Department when all of us are crying against it. We may be in the wrong, I am not saying that I am right, but when all the people are crying for a public enquiry into the matter the Hon'ble Minister is not listening to it. I am sure he does not himself know all the facts and he is as ignorant as any one. He was not a witness; I also was not a witness to the incident. So he is only hearing the opinion which his subordinates have given and so he is adamant against holding a public enquiry. He is not amenable to any reason from the opposition. Having practised criminal law for the last 20 years, I know the Police Department very well and so I consider myself a little better informed about the Police Department and its working than the Home Minister himself. I have been in touch with police officers and other people.

Sri C. M. FOONACHA. (Minister for Home and Industries)—I am sure you are not responsible for all these things as a criminal lawyer.

Sri V. SRINIVAS SHETTY.–Responsibility is a thing which is not with me just now. In spite of all this, he is so adamant that he does not want to face a public enquiry. This public enquiry is not a new thing. We have the example of the Mundhra Enquiry at the Centre. There is a public enquiry going on in Madras. A Government which wants to create confidence in the public and which wants to see that if there is any injustice done to anybody it is removed should not hesitate to hold a public enquiry into any matter. So I cannot understand why this Government is so shy, so afraid and so cowardly that it does not dare face a public enquiry. Shall I say that the statement made by the Hon'ble Minister for Home is totally wrong? If he were a lawyer I would have argued him out of court in the matter because the evidence that he has placed before the House is absurd. I shall refer to only one thing that he has said. He said that a Magistrate was enquiring into the case. I have got the pith and substance of the relevant two sections, sections 174 and 176. Under section 176 if a person dies while in the custody of the police the Magistrate shall hold an enquiry. In other cases he 'may' hold an enquiry. The grounds contemplated under section 174 are that a person has committed suicide, or has been kill d by another or has died under circumstances raising suspicion in other persons that he has been killed by some one. These are the only grounds envisaged in this section. None of these circumstances is present in the case of the Muniamma incident. She did not die in prison; she did not commit suicide. That being the case I do not know how a Magistrate can have jurisdiction to inquire into the case. The Hon'ble Minister at first said that there was an F.I.R. Later on he said that there was no F.I.R. I do not know what kind of Penal Code the Government has. Then he says that it is a non-cognisable offence. If there is a complaint under section 379 it is always cognisable. I do not know how many different versions the Hon'ble Minister has given. These different versions only go to show that they are not correct. It is not in keeping with the dignity of the Government. It is only in the interest of the Government to hold a public enquiry. Let us see the outcome of the enquiry. I am not saying that the woman was raped or that the police committed any offence. When such is the case, I suggest that it is in the interest of the Government to appoint a committee and hold a public enquiry.

Sir, this is the kind of budget we are asked to discuss. This is a very sorry state of affairs. I am very sorry for Mysore State and the people of Mysore. As the time is up, I do not want to take the pre·ious time of the House any more. I will have more opportunities to discuss this matter when cut motions come before the House.

*ಶ್ರೀ ಜಿ. ಅಣ್ಣಾರಾವ್ (ಅಫ್‌ಜಲ್‌ಪುರ್).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಸಭೆಯ ಮುಂದಿರುವ 1958-59ನೇ ಸಾಲಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಬಡ್ಜೆಟ್ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ನೋಡಲಾಗಿ ನಮ್ಮ ಅರ್ಥ ಸಚಿವರು ನಮ್ಮ ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ಕರ್ಣಾಟಕ ಪ್ರಾಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ತಯಾರಿಸಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೇ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈಗ ನಮಗೆ ಒದಗಿಸಿರತಕ್ಕ ಕಾಗದ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಡ್ಜೆಟ್ ಅಂದಾಜ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಬಡ್ಜೆಟ್ ಮೆಮೋರ್ಯಾಂಡಂನಲ್ಲಿ ಮುಖಪತ್ರದಲ್ಲೇನಾದರೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂದು ನೋಡಿದೆ. ಅಪೆಂಡಿಕ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ನೋಡಿದೆ. ಹೀಗೆ ಈ ಎಲ್ಲ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನೂ ನಾನು ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರಲ್ಲಿ ನನಗೇನು ಒಂದು ವಿಷಯ ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬಂತೆಂದರೆ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರು ನನಗೆ ಎರಡು ಬಹುಮಾನಗಳು ಸಿಕ್ಕಿದವೆಂದು ಹೇಳಿದರಂತೆ. ಆ ಎರಡು ಬಹುಮಾನಗಳು ಯಾವ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ದೊರೆತವೆಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಒಂದನೆಯ ಬಹುಮಾನ ನೆನಪಿಗೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕಿತೆಂದೂ ಆದರೆ ಎರಡನೆಯ ಬಹುಮಾನ ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಸಿಕ್ಕಿತೆಂಬುದೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದೂ ಹೇಳಿದನಂತೆ. ಈ ದಿವಸ ನಾನು ಈ ಬಡ್ಜೆಟ್ ನೋಡಿದರೆ ಇದು ಒಂದು ಸರ್‌ಪ್ಲಸ್ ಬಡ್ಜೆಟ್ ಎಂದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ನಮಗೆ ಈ ಸಾಲಿನ ಬಡ್ಜೆಟ್ ಸರ್‌ಪ್ಲಸ್ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತ ಇಂಡಿಯ ಸರ್ಕಾರದ ವಿತ್ತೀಯ ಸಮಿತಿಯವರು ನಮಗೆ ಈ ವರ್ಷ ಆರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಬಡ್ಜೆಟ್ ಸರ್‌ಪ್ಲಸ್ ಆಯಿತು ಎಂದು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟು ಶಿವಾಯಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಬಡ್ಜೆಟ್ ಸರ್‌ಪ್ಲಸ್ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತೆ ಯಾವ ಕಾರಣಗಳನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಹಿಂದೆ ಹೊಸ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯವಾದಾಗ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದವರು ಫೈನಾನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್ ಮಂಡಲಿಯವರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿರತಕ್ಕ ಮೆಮೋರ್ಯಾಂಡಂನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಈಗ

ತಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆ ಮೆಮೊರ್ಯಾಂಡಂನಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಕರ್ಣಾಟಕ ಪ್ರದೇಶದ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದರೆ . . .

Sri J. B. MALLARADHYA.—On a point of order, Sir. Is the document from which the Hon'ble Member is quoting available to every Member.? Is it placed before the House ? I have not got a copy of it.

Mr. SPEAKER.—I hope every Member has been supplied with a copy of it.

Sri J. B. MALLARADHYA.—I did not get a copy of it.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಅಣ್ಣಾರಾವ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೊಸ ರಾಜ್ಯವಾದನಂತರ ಫೈನಾನ್ಷಿಯಲ್ ಕಮಿಷನವರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಲು ತಯಾರಿಸಿದ ಮೆಮೊರ್ಯಾಂಡಂನಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಈಗ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

"The total mileage of all classes of roads in this region is 1,130 miles, which works out to an average length of road mileage of 8.6 per 100 sq. miles as compared to the former State average of 36.7. This would mean that even to bring this area to the level of the old Mysore State, another 4,000 miles of new roads will have to be laid at a cost of nearly Rs. 5 crores."

5 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅನಂತರ ಇದೇ ರೀತಿ ಮೆಡಿಕಲ್ ಬಾಬಿನ ಬಗ್ಗೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ;

"Medical relief in this area needs also urgent improvement. There are only 43 allopathic hospitals in this area, one institution serving on an average area of 431 sq. miles and a population of 87,759. The corresponding figures for the old State of Mysore were 59 sq. miles and 19,215 people. It will be seen that to bring this area to a level with the old State of Mysore, another 153 medical institutions have to be opened at a total cost of Rs. 76.5 lakhs assuming Rs. 50,000 for each institution to meet only basic medical aid."

76.5 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಅಸ್ಯೂಮ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಎಜುಕೇಷನ್ ಫೆಸಿಲಿಟೀಸ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ:

"Education facilities in this area are also not adequate. There are only 2,614 primary schools in this area, one institution serving an area of 6.9 sq. miles and a population of 1,443. The corresponding figures in the old State were 3.1 sq. miles and a population of 1,006. 1,124 primary schools have now to be immediately opened to bring the area to the level of the old State. In the old State on an average seven primary schools served one middle school but in the Gulbarga Division as many as 48 primary schools serve one middle school. It will, therefore, be seen there is urgent need for opening additional number of middle schools in this area."

ಇದೇ ಪ್ರಕಾರ ವೆಟರಿನೆರಿ ಫೆಸಿಲಿಟೀಸ್ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಚಾರಗಳೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಹೇಳಿರತಕ್ಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ, ಬೆಳಗಾಂ, ಸೌತ್ ಕೆನರಾ, ಬೊಂಬಾಯಿ ಕರ್ಣಾಟಕ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲೂ ಇದೇ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳೆಲ್ಲ ವಿದ್ಯೆ, ರಸ್ತೆ, ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಸೌಕರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆಯೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ಸೌಕರ್ಯದ ಬಾಬಿಗಾಗಿ ಐದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಕೇಳಿದ್ದುದರಿಂದ ಫೈನಾನ್ಸ್ ಕಮಿಷನವರು ಈ ದಿವಸ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಕೇಂದ್ರದವರಿಂದ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣ ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಈ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟು ಆ ಹಣ ಒದಗಿದ ನಂತರ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಹಿಂದುಳಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹಣ ಪಡೆದಿರತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಏನೇನು ನೆನಪಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೇಳಿದ್ದಾರೋ ಆ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಅಲಾಟ್ ಮಾಡುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಮರೆತು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕಥೆ ನನಗೆ ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳ ಕೋಳಿ ಒಂದು ದಿವಸ ಕಳವಾಗಿ ಹೋಯಿತಂತೆ. ಆಗ ಆಕೆ ದೇವರ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ನನ್ನ ಕೋಳಿಯನ್ನು ನನಗೆ ವಾಪಸ್ಸು ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ ದೇವರೇ ನಿನಗೆ ನಾನು ಒಂದು ಕೋಣ ಕಡಿಯುತ್ತೇನೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಳಂತೆ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿದವರು ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರು ಇವಳೆಂಥ ಹೆಣ್ಣುಮಗಳು, ಎರಡು ರೂಪಾಯಿನ ಒಂದು ಕೋಳಿ ಕಳೆದುಹೋದ್ದಕ್ಕೆ 25-50 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕೋಣವನ್ನು ಹೇಗೆ ಕಡಿಯುತ್ತೀಯೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಆಕೆ ಮೊದಲು ಆ ಕೋಳಿ ನನ್ನ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಲಿ ಆಮೇಲೆ ಆ ಕೋಣವನ್ನು ಕಡಿಯುವುದು ಅಥವಾ ಬಿಡುವುದು ನನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದಳಂತೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಕೂಡ ಹಣ ಸಿಕ್ಕುವತನಕ ಏನೇನೋ

(ಶ್ರೀ ಜಿ. ಅಣ್ಣಾರಾವ್)

ಹೇಳಿದರು. ಹಣ ಸಿಕ್ಕಿದ ನಂತರ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನೆಲ್ಲ ಮರೆತು ಈ ದಿವಸ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿಯಾದದ್ದಲ್ಲ. ಈ ಹಿಂದೆ ಈ ಆರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಬರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರೋಡಿಫಂಡಿನ ವಿಚಾರವಾಗಿ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಗೃಹ ಮಂತ್ರಿಗಳೊಡನೆ ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಬಹಳವಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದೆನು. ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ವಾಹನತೆರಿಗೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬರತಕ್ಕ ವರಮಾನವನ್ನು ಕೊಡಿಸಿ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ರೋಡ್ ಫಂಡ್ ನಿಧಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ್ದೆನು. ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಡಿವಿಜನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಈ ದಿವಸ ಇರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ದರ್ಜೆಯ ರಸ್ತೆಗಳ ಮೈಲೇಜನ್ನೂ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದರೆ ಆವರೇಜ್ ಲೆಂಗ್ತ್ ಆಫ್ ರೋಡ್ ಮೈಲೇಜ್ 8.6 per 100 miles ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ರಸ್ತೆಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಕೆ ಹಾಕಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ 36 7 ಮೈಲಿ ರಸ್ತೆಇದ್ದರೆ ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಡಿವಿಜನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮೈಲಿ ಮಾತ್ರ ರಸ್ತೆ ಸೌಕರ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಬೊಂಬಾಯಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನ 28 ಮೈಲಿಗಳ ರಸ್ತೆಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮೈಲಿ ರಸ್ತೆಯ ಅನುಕೂಲವಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಹೊಸ ಪ್ರದೇಶಗಳ ರಸ್ತೆ ಸೌಕರ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನೊದಗಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶವನ್ನು ತಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಗಮನಕ್ಕೂ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗಿನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಹೊಸಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ 4,000 ಮೈಲಿ ಹೊಸ ರಸ್ತೆ ಆಗಬೇಕೆಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ 4,000 ಮೈಲಿ ರಸ್ತೆಗಾಗಿ ಈ ದಿವಸ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿರತಕ್ಕ ಹಣವನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದರೆ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದರೂ ಯಾವ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕಪುಟ್ಟ ರಸ್ತೆಯನ್ನೂ ಕೂಡ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಂದಮೇಲೆ ಇನ್ನು ಆ 4,000 ಮೈಲಿ ರಸ್ತೆ ವಿಚಾರದ ಭವಿಷ್ಯ ಏನಾದೀತೆಂಬುದನ್ನು ತಾವುಗಳು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಒಂದುನೂರು ಮೈಲಿಗಳ ರಸ್ತೆ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಸಹ ಕೈಗೊಂಡಿಲ್ಲ. ಅಂದ ಮೇಲೆ ಇಂಥ ಬಡ್ಜೆಟ್‌ಗಳಿಂದ ಆ 4,000 ಮೈಲಿ ರಸ್ತೆ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಸಲು ಎಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳು ಬೇಕೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳ ವಿಚಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ 1,443 ಪ್ರಜಾ ಸಂಖ್ಯೆ ಇರತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅನೇಕ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಸ್ತರುಗಳೇ ಇಲ್ಲ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಪ್ರದೇಶದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ನಿಗಾ ಇಡದಿದ್ದರೆ ಇನ್ನು ಎಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದರೆ ಆ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಮೈಸೂರಿನ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬರಲು ಸಾಧ್ಯ ಎಂಬುದು ತಾವೆಲ್ಲರೂ ಆಲೋಚಿಸತಕ್ಕ ವಿಷಯ. ಹೀಗೆ ಹಿಂದುಳಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿ ಮತ್ತು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಆಗಬೇಕಾಗಿರುವಂಥ ಶಾಲೆಗಳು, ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು, ರಸ್ತೆ, ವೆಟರಿನೆರಿ ಸೌಕರ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಫೈನಾನ್ಷಿಯಲ್ ಕಮಿಷನ್ನಿನವರಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆ ಅವರಿಗೆ ಈ ಹಿಂದುಳಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಆ ದಿವಸ ತಿಳಿಸಿದ್ದ ಪ್ರಕಾರ ಈ ದಿವಸ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹೊಸ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಎಷ್ಟು ಹೊಸ ಪಾಠಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಎಷ್ಟು ಹೊಸ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನೀಗ ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಂತು ಈ ದಿವಸ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ದೊಡ್ಡ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಂಡಿಚರುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ವಿಭಾಗ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ರೆವಿನ್ಯೂ ಬಡ್ಜೆಟ್ ಮತ್ತೊಂದು ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್ ಬಡ್ಜೆಟ್ ಎಂದು. ಹೀಗೆ ಕೆಲವು ಆದಾಯ ಬಾಬುಗಳು ರೆವಿನ್ಯೂಗೂ ಕೆಲವು ಆದಾಯದ ಬಾಬುಗಳು ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್ ಸೇರಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಹೈಕಿ ರೆವಿನ್ಯೂ ಬಡ್ಜೆಟ್ ಏನಿದೆ ಅದು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಾಧಾನಕರವಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್ ಬಡ್ಜೆಟ್ ಏನಿದೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ತೂತುಗಳು ಬಿದ್ದು ಹಣಸೋರಿಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್ ಬಡ್ಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಾಲ, ಗ್ರಾಂಟ್ಸ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಬಾಬುಗಳು ಸೇರಿರುತ್ತವೆ. ಲೋನ್ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ದಿನೇದಿನೇ ಸಾಲದ ಹೊರೆಯನ್ನು ಸ್ಟೇಟಿನ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚುಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೊರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಆ ಸಾಲದ ಮೊಬಲಗನ್ನು ಹಾಕಿರತಕ್ಕ ಉದ್ಯಮಗಳಿಂದೇನೂ ನಮಗೆ ಸರಿಯಾದ ಒಂದು ಫಾಯಿದೆ ಬರುತ್ತಿರುವಹಾಗೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಕೈಗಾರಿಕಾ ಯೋಜನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವರ್ಕಿಂಗ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಂಡಿಚರ್ ಎಷ್ಟು ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೋ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಲೆಕ್ಕದ ಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಬರೆದು ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ತಿಳಿಸಿಲ್ಲ. Investment ಎಷ್ಟು capital ಎಷ್ಟು ಹಾಕಿದ್ದೇವೆ, ಬಡ್ಡಿ ಎಷ್ಟು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬುದನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿಲ್ಲ. ಶೇಕಡ ನಾಲ್ಕರಂತೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ 28 ವರ್ಷದೊಳಗಾಗಿ ಧಾಮ್ ಧೂಮ್ ಆಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಎಷ್ಟೋ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ, ಎಷ್ಟೋ ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಗಳಿವೆ. ಆದರೂ ಎಷ್ಟು return ಬರಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಬಂದಿಲ್ಲ. ಬಡ್ಡಿ ಮಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. Capital Budget ಎಂಬ ಕಿಸೆ ತೂತುಬಿದ್ದಿದೆ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಸಿಂಕಿಂಗ್ ಫಂಡ್ ಎಂದು ಇಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ವರ್ಷೇ ವರ್ಷೇ ಹೀಗೆಯೇ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಪಂಚ ವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಸಾಲವೆತ್ತುವುದು, small savings ಸ್ಕೀಮ್‌ನಿಂದ ಸಾಲ ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವುದು ಎಲ್ಲಾ ಸೇರಿಕೊಂಡರೆ, ಮುಂದೆ ಇಪ್ಪತ್ತು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನಾವು ಸೆಸ್ ಮತ್ತು ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಮೂಲಕ ಎತ್ತಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಹೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಾವು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕರ ಹೇರದೆ ಇದ್ದರೂ ಮುಂದೆ ಹಾಕುತ್ತೇವೆಂಬ ಹೆದರಿಕೆಯಿದೆ. ಜನರ ಯೋಗ್ಯತೆ ನೋಡಿ ಕರ ಹಾಕಬೇಕೆಂದಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾಳೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಕರ ಭಾರ ಬರುತ್ತದೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನನ್ನ ಒಂದೇ ಒಂದು ಸೂಚನೆಯೇನೆಂದರೆ—ಈಗ indirect taxಗಳು ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿವೆ. Direct taxಗಳನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಹಾಕುವುದು ಯೋಗ್ಯವೇ ಹೊರತು, indirect tax ಹಾಕಿ

ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ indirect taxಗಳೇನಿದ್ದರೂ ಬಡವರ ಮೇಲೆಯೇ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತವೆ. ಡೈರೆಕ್ಟ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಎಂದರೇನು, ಇನ್‌ಡೈರೆಕ್ಟ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಎಂದರೇನು ಎಂದು ಒಬ್ಬ ಹೆಂಡತಿ ಗಂಡನಿಗೆ ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅವನು ಹೇಳಿದ: "ನಾನು ನೋಡಿ ಮನೆಯ ಖರ್ಚಿಗೆಂದು ಹೇಳಿ ಏನು ನಿನ್ನ ಕೈಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆಯೋ ಅದು ನನ್ನ ಮೇಲಿನ ಡೈರೆಕ್ಟ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ನೀನೇ ಜೇಬಿನಲ್ಲಿ ಹೊಡೆಯುವ ದುಡ್ಡು indirect tax ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು" ಎಂದು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ರೀತಿ ನಾವು ಕಾಣದ ಹಾಗೆ ಜೇಬಿನಿಂದ ಹೊಡೆಯುವುದು ಬೇಡ. ಈಗ ರೈಲ್ವೆ ದರಕ್ಕೆ ಸರ್‌ಚಾರ್ಜ್ ಎಂದು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್‌ಚಾರ್ಜ್ ಎಂದರೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ದರವಾಯಿತೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಪ್ಪತ್ತು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅರ್ಥ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದರೆ ಆದಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ direct tax ಹಾಕಬೇಕೇ ವಿನಾ indirect tax ಹಾಕಕೂಡದೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ನಾವು ಅನೇಕ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಈಗ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಸುಮಾರು 64.9 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿದ್ಯುದ್ದೀಪಗಳಿಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅದು ಈಗ 37.85 ಪರ್ಸೆಂಟಿಗೆ ಇಳಿಯಿತು. ಅಂದರೆ consumption ಕಡಮೆಯಾಯಿತು. ಇದನ್ನೀಗ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ potential source ಗಳಿಂದ 33 ಲಕ್ಷ ಕಿಲೋವ್ಯಾಟ್‌ಗಳಷ್ಟು ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಮಾಡಲು ಎರಡುಮೂರು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತ್ವರಿತದಿಂದ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಶರಾವತಿ ಸ್ಕೀಮ್ ಇದೆ, ತುಂಗಾ ಸ್ಕೀಮ್ ಇದೆ—ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೈಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಉತ್ಪಾದನಾ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಅಳೆಯಬೇಕಾದರೆ ಆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಎಷ್ಟು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಕಬ್ಬಿಣ ಮತ್ತು ಉಕ್ಕು ಎಷ್ಟು ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತಿವೆ ಎಂಬುದರ ಮೇಲೆ ಅಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದ ಸರ್ಕಾರದವರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ 25 ಯೂನಿಟ್ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲೇನೋ ಈಗಾಗಲೇ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಇದೆ, 38 ಯೂನಿಟ್‌ನಷ್ಟು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದೆ. ಈಗ ಆಲೋಚಿಸಿರುವ ಮೂರು ಸ್ಕೀಮುಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಪರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಜನರು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದರೆ, ನಾರ್ವೆಯಲ್ಲಿ 5,543 ಯೂನಿಟ್ಟುಗಳೂ ಸ್ವೀಡನ್ನಿನಲ್ಲಿ 3,094 ಯೂನಿಟ್ಟುಗಳೂ, ಸ್ವಿಟ್ಸರ್‌ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ 3058 ಯೂನಿಟ್ಟುಗಳೂ, ಅಮೆರಿಕಾದಲ್ಲಿ 2,500 ಯೂನಿಟ್ಟುಗಳೂ, ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾದಲ್ಲಿ 4,592 ಯೂನಿಟ್ಟುಗಳೂ ಯುನೈಟೆಡ್ ಕಿಂಗ್‌ಡಂನಲ್ಲಿ 1,459 ಯೂನಿಟ್‌ಗಳೂ ಪಶ್ಚಿಮ ಜರ್ಮನಿಯಲ್ಲಿ 1,727 ಯೂನಿಟ್ಟುಗಳೂ, ಜಪಾನಿನಲ್ಲಿ 5,576 ಯೂನಿಟ್ಟುಗಳೂ ಸರಾಸರಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಂದ ಬಳಸಲ್ಪಡುತ್ತಿವೆ. ಅಂಥದರಲ್ಲಿ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ 25 units by 1967 ಎಂದು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಎಷ್ಟು ಕಡಮೆಯೆಂಬುದನ್ನು ನೀವೇ ನೋಡಬಹುದು.

ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ 64 ಯೂನಿಟ್ consumption ಇದೆ ಮತ್ತು ಹೊಸ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಲೆಕ್ಕಹಾಕಿದರೆ 37 ಯೂನಿಟ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ full capacity 33,30,840 ಕಿಲೋವಾಟ್ ವಿದ್ಯುತ್ತನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಲು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದಲೇ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಎಲ್ಲ ಪ್ರಗತಿಯಾಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ನಾನು ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ತುಂಗಭದ್ರ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಎರಡು ಯೂನಿಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಒಂಭತ್ತು ಸಾವಿರ ಕಿಲೋವಾಟ್ಸ್ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗಲಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದೆ. ಇನ್ನು ಒಂಭತ್ತು ಸಾವಿರ ಕಿಲೋವಾಟ್ಸ್ ವಿದ್ಯುತ್ತನ್ನು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಲು ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರಿಂದ ಸಹಾಯ ಪಡೆದು ಒಟ್ಟು ಮೂರು ಯೂನಿಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್ತನ್ನು ಉತ್ಪಾದನೆಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಷಹಾಬಾದ್, ಗುಲ್ಬರ್ಗ, ರಾಯಚೂರು ಮುಂತಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸಲು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಮಿಷನ್ ಲೈನ್ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಹಾಕಬೇಕು. ಒಂದುವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಈ ಲೈನ್ ಹಾಕುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದು ಎರಡುವರ್ಷ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದೆ. ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಮಿಷನ್ ಲೈನ್ ಆದಷ್ಟು ತೀವ್ರಹಾಕಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಶಕ್ತಿಯು ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಮತ್ತು ಇತರ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ದೊರಕುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಏನೆಂದರೆ, Thermal power station, Sharavathi valley ಇವುಗಳೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಒಂದು grid system ಮಾಡಿ ಇಡೀ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯುತ್ತನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ತೆರಿಗೆ ಹಾಕುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ದೇಶವನ್ನು ಎರಡನೆ ದೇಶಗಳೊಡನೆ ಹೋಲಿಸುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಆದಾಯ ಬಹಳ ಕಡಮೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶ ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದಿದೆ. ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ರೆವೆನ್ಯೂಗಿಂತ ನಾನ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ರೆವೆನ್ಯೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ರೆವೆನ್ಯೂ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡತಕ್ಕ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಲಕ್ಕೇಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾಗಿರುವ ತೆರಿಗೆಯ ಬಾಕಿಯನ್ನು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ವಸೂಲು ಮಾಡಬೇಕು.

ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಉತ್ಪಾದನೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು, ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಹೋಗಲಕ್ಕೆ ಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶವಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಟ್ಟರೆ ನಾವು ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾಡಲಕ್ಕೇಬೇಕು. ವ್ಯವಸಾಯ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ನಾವು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ನಿಗಾ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಾವು ಲೆಕ್ಕಮಾಡಿದರೆ, ಇಡೀ ರಷ್ಯ ಅಥವ ಅಮೆರಿಕ, ಈ ಎರಡೂ ದೇಶದೊಳಗೆ ಎಷ್ಟು ಜನರಿದ್ದಾರೆ, ಅದಕ್ಕಿಂತ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಇಡೀಜಗತ್ತಿನ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 15 ರಷ್ಟು ನಮ್ಮಲ್ಲಿದೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅದು ಶೇಕಡ 2.2 ರಷ್ಟು ಮಾತ್ರವಿದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬೆಳಸು ಕಡಮೆ ಇದೆ. ಆದರೆ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಮಾತ್ರ ಜಾಸ್ತಿ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಆಹಾರೋತ್ಪತ್ತಿ ಕಡಮೆಯಾಗಿದೆ. ಅದರ ಸಲುವಾಗಿ land reform ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಇದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಯೋಗ್ಯ

(ಶ್ರೀ ಜಿ. ಅಣ್ಣಾರಾವ್)

ವಾಗಿರುವ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹಂಚಿದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಒಂದೊಂದು ಎಕರೆ ಬರಬಹುದು. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬರಲಾರದು. ಅಂದಮೇಲೆ ಎಲ್ಲ ಭೂಮಿ ಕಡಮೆ ಇದೆ ಅಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ intensive cultivation ಪದ್ಧತಿ ಬರಲೇಬೇಕು. Intensive cultivation ಮಾಡಿದರೆ ಎಷ್ಟೋ ಜನರಿಗೆ ಭೂಮಿ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರಿಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕಾದರೆ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಬೇಕು. ಇವೊತ್ತು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ದೇಶವನ್ನು ಎರಡನೆ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ urban population ಎರಡನೆಯ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನ ಕಡಮೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಜನಕ್ಕೆ ನಾವು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತೇವೆಯೋ ಅಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ land pressure ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಎಷ್ಟು ಜನ ನಗರಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೆಲಸುತ್ತಾರೆಯೋ ಅಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಭೂಮಿಯ ಹಂಚಿಕೆಯ ಮೇಲಿನ ಒತ್ತಡ ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರದ ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಣಗಳ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಯಾವ ಯಾವ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟಿದೆ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಅಮೆರಿಕಾ ದೇಶವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಗಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 33 ಮತ್ತು ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 67 ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಇತರ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇದ್ದಾರೆ.

	ದೇಶಗಳು	ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶ ಶೇಕಡ	ನಗರ ಪ್ರದೇಶ ಶೇಕಡ
1	ಅಮೆರಿಕದ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳು.	33	67
2	ಜರ್ಮನಿ ...	33	67
3	ಇಂಗ್ಲಂಡ್ ...	19	81
4	ಸ್ವೀಡನ್ ...	68	32
5	ಫ್ರಾನ್ಸ್ ...	58	42
6	ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ ...	55	45
7	ಕೆನಡ ...	38	62
8	ಇಟಲಿ ...	29	71
9	ಜಪಾನ್ ...	63	37
10	ಇಂಡಿಯಾ ...	83	17

ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿರುವ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಬಹಳ ಕಡಮೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರುವ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಜಾಸ್ತಿಯಾದರೆ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾದ ಹೊರತು economic prosperity ಬರುವುದಿಲ್ಲ. Economic prosperity ಬರಬೇಕಾದರೆ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಪ್ರಗತಿಯಾಗಲೇಬೇಕು, agricultural production ಮತ್ತು industrial production ಇವುಗಳಿಗೆ coordination ಬರಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದಕಾರಣ ಇಂಥ ನೀತಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಅನುಸರಿಸುವುದಿಲ್ಲವೋ, ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಪ್ರಗತಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಗುವ ಬೆಳೆಗಳಿಗೂ ಎರಡನೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಬೆಳೆಗಳಿಗೂ ಹೋಲಿಕೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ intensive cultivation ಮತ್ತು extensive cultivation ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆಂಬ ಅಂಶ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಎಕರೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರುತ್ತದೆಂದು ನೋಡಿದರೆ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ 584 ಪೌಂಡ್‌ಗಳು, United Kingdom ನಲ್ಲಿ 2,560 ಪೌಂಡ್‌ಗಳು, ಈಜಿಪ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ 1,743 ಪೌಂಡ್‌ಗಳು, ಫ್ರಾನ್ಸ್ ದೇಶದಲ್ಲಿ 1,704 ಪೌಂಡ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾದಲ್ಲಿ 10,044 ಪೌಂಡುಗಳು, ಇಷ್ಟು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನೇನು ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು, ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಇತರ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಎಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ದೂಡ ಬೇಕು ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ನೀರಾವರಿಯೋಜನೆಯಿಂದ ನಮಗೆ ಲಾಭವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ 1,700 ಕ್ಯಾಲೊರಿಗಳಷ್ಟು ಆಹಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರೆ ನ್ಯೂಜಿಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ 3,281 ಕ್ಯಾಲೊರಿಗಳು, ಅಮೆರಿಕದ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ 3,428 ಕ್ಯಾಲೊರಿಗಳು ಮತ್ತು ಕೆನಡಾದಲ್ಲಿ 3,062 ಕ್ಯಾಲೊರಿಗಳು ಹೀಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಆಹಾರದ ಕ್ಯಾಲೊರಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ಬಹಳ ಕಡಮೆ ಇರಬೇಕಾದರೆ ಆಹಾರೋತ್ಪತ್ತಿ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

2 P.M.

Sri V. P. DEENADAYALU NAIDU (Cubbonpet).—Mr. Speaker, Sir, I am highly indebted to you for the opportunity given to me to speak which I thought I had lost by now. However, I shall very briefly touch upon the basic idea which, I consider, should pervade the entire Budget. The Finance Minister, in spite of his not being able to be present here, has presented a Budget which, I consider, should be a little more in consonance with the socialistic pattern of society. I just want to ask our Chief Minister and the Treasury Benches as to who is in charge of the portfolio of creating socialistic pattern of society. It is not without a certain amount of seriousness that I put this question, because I would like to make a very clear distinction between the democratic set up and the democratic parliamentary system. For some time now we have been acquainted only with what is called the democratic set up under which Government is for the people, of the people and, what is more important, by the people. I would like that

something that is said by the people should prevail in this House. By Government I mean both the members of the ruling party as well as the Opposition going hand in hand. Before I venture to define 'democratic set up' and how it should be construed, I would like to place certain authorities before the Hon'ble House. I felt rather sad and now I feel all the more depressed at certain remarks made by members of the Opposition of this august House. Particularly, the Hon'ble Member Sri Mallaradhya who considered himself the President of the Federation of Teachers and who tried to plead for the cause of teachers, while winding up his speech, said: "There may be a moment when the teachers may be called upon to resort to strike." There can never be anything more deplorable than that. It is not a thing which can be spoken of so lightly in an august House like this. I feel sad about it. That is not the method by which we are going to cure any disease. Such utterances must be made with a certain amount of forethought, because just as the Treasury Benches have the onerous task of curing a malady, even the Hon'ble Member Sri Mallaradhya has got an equal responsibility in that behalf. That is not bravado. That is not going to result in anything useful to anybody.

(Sri Veerappa rose.)

Sri V. P. DEENADAYALU NAIDU.—(Referring to Sri Veerappa) Are You Sri Mallaradhya? Are you going to advocate for him?

Sri Y. VEERAPPA.—I rise on a point of order, Sir. Sri Naidu is referring to the Hon'ble Member Sri Mallaradhya. After all, he just said that if any relief was not accorded to the poor teachers, they would have to resort to the democratic means of strike. That is what he meant, but Sri Naidu has misconstrued what he said. Sri Naidu thought that Sri Mallaradhya was not a disciplinarian and so on. Is it right on his part to say so?

Mr. SPEAKER.—There is absolutely no point of order involved in it. If the Hon'ble Member Sri Mallaradhya is entitled to his views, the Hon'ble Member Sri Deenadayalu Naidu is also entitled to his own views. If the Hon'ble Member Sri Mallaradhya can say something about the teachers and their resort to strike the Hon'ble Member Sri Deenadayalu Naidu has a right to refute what Sri Mallaradhya says in that behalf.

Sri V. P. DEENADAYALU NAIDU.—I am highly grateful to you, Sir. What I was saying was that we were wedded to a policy where the means we would adopt to achieve our ends must be pure and it is not as if we should achieve our ends by any means. Whatever means we adopt must be as pure as the end itself. Therefore, the means of strike by which he wants that the teachers should attain their end is something deplorable. At the same time, we are not in any way minimising the great urgency of meeting the demands of teachers and we must see that they also come up to a standard where they will get every comfort. In this connection, I should like to cite one paragraph from Humayun Kabir's 'Education in India' where it is stated:

> "If at all there is the greatest sacrifice that is to be expected, was expected and was given, it is from the teachers. It has always been forthcoming and it must come in abundance in these days where things are not so happy as they were."

I would also like to refer to another interesting paragraph which is as follows:

> "While we must on the one hand resist the temptation of condemning wholesale the existing system of education, we must on the other make every effort to detect weaknesses and take effective measures to remedy them. There is no system of education which is free from defect, but this does not mean that defects which are discovered should not be immediately removed. There are some features in the existing system which are directly responsible for

(SRI V. P. DEENADAYALU NAIDU)

maladjustments in the student community and create among a large section a sense of discontent and frustration. Among them, only a few which require immediate attention can be indicated here."

So, in fact, the greatest sacrifice is expected of the teachers. Therefore, for Sri Mallaradhya who has served the Education Department for such a long time loyally to come out with the idea of strike by the teachers for the redressal of their grievances is something which is unthinkable and which is not conducive to the very atmosphere of this House. That is not a sentiment which should have been mooted in this House. Therefore, I say that such an idea coming as it does from him is something which is very unbecoming and unwarranted.

Secondly, any one who holds the portfolio of Home and Police has the largest measure of attack at any time during any session and he (Home Minister) has had it perhaps in the greatest measure this time. But I only feel, Sir, that a certain amount of restraint was necessary even as a certain amount of adjustment was also necessary. No doubt so much is made of this question of MUNIAMMA It is only an illustration. What I say is, we have got to sit here squarely round the table and solve the issue, and not merely be casting aspersions and creating an atmosphere wherein we cannot solve problems. What I say is that Hon'ble Members have got also an equal responsibility and must share responsibility in solving issues. What I find here happening is : Today I belong to this party, I advocate certain things. I can never be blind to mistakes committed here. I would be the first person to shake it (mistake) provided we deal with it in a constructive fashion. What I feel is that my friends who participated in this discussion should not be content with merely creating an atmosphere by which we can create scare. What I would like is that they should react, reflect to public opinion here. That is the burden of my song. That is why I said: let us show a little more understanding in what we call parliamentary democracy. In this respect, Sir, I would only suggest one method with which I think the Hon'ble Speaker must be familiar. This is an idea with which most of our members will agree. I would like that the Hon'ble the Chief Minister and the Minister concerned may kindly think over and give us a solution. In several parts of the State, they have got the Legislators' Day in every month. That means 12 days in a year apart from the Sessions, the Legislators have got a right to have free and exclusive access to the Ministers. Spend one day with them. That means that day is fully kept open for Legislators. They will meet Ministers at the Governmental level with the Departmental Heads, discuss their grievances and come to some solution. Wherever there are difficulties on the side of the Government, Members will be in a position to understand them. Where Members have got certain difficulties they will have to freely exchange their thoughts with the Government. That whole day in that month is spent with the Ministers and Members can freely ventilate all their grievances. I put this strongly before you today for this reason that most of our question-hours may be minimised by having most of these details thrashed out in personal conversation at such discussions. More than that, Members can have the privilege of having the files at their command. Apart from that, this is a very small matter that Legislators should be able to bear the entire expenditure for that day. I do not think that our Members will grudge it, because they will get the return in a hundred-fold. On that day which is earmarked, we can exchange most of the constructive things, administrative matters, difficulties, everything is thrashed out on that Legislators' Day. I think the Government will seriously consider that aspect. In fact that is an occasion when Government, if at all they have difficulties, must try to understand them. Certain

of these administrative problems can very freely be exchanged and it would also help for smooth running of the Government as well as for smooth implementation of their own schemes. I say this because, Sir, each Member sitting here has got a responsibility for his or her constituency. No doubt Government feels that they have got lavish schemes and five-year plans and several other things. What I say is: every Member when he goes to his constituency, has certain difficulties. These things will be discussed at very close quarters by the Government on that day. Now what is happening is, with a certain amount of reluctance I am saying this, there is a feeling that the Budget that is placed before the House does not ventilate as well as reflect the opinion of certain Members. All this happens because we are not meeting at close quarters and exchange views. It is not deliberate. What I say is that for one thing, the Ministers have no time, they are being held up here and there, in various conferences and symposiums and they find it difficult to spare time. On the other hand, if a day is ear-marked as Legislators' Day, wherein they can spend all the time and discuss all their problems, I think it can well pave the way for smoothly adjusting the differences and solving problems. It minimises the difficulties that we experience on the floor of this House, in ascertaining information, putting questions. Most of these difficulties will certainly be minimised.

Sri H. K. VEERANNA GOWDH (Minister for Public Works).—Is it the idea to meet all the Ministers on one day in a month or individual Ministers by groups according to the needs of the area?

Sri V. P. DEENADAYALU NAIDU.—When Members come out, they will meet the concerned Ministers with whom they will have something to discuss. For instance, I may have to meet Sri. Veeranna Gowdh, Sri. Chenniga-ramaiah and the Chief Minister. That is all. Staying in a City like Bangalore, I may have nothing to do with Sri Rudrappa. I have very little to expect from him. Just meeting three or four Ministers with the concerned Departmental Heads, I am sure will meet my requirements and your requirements of my constituency.

I will just read only one paragraph where it is substantiated:

[*Extract from "REPRESENTATIVE GOVERNMENT IN SOUTH-EAST ASIA," by* EMERSON)

"At the risk of repetition, let it be said again that these are societies which are in revolution and are seeking to find their own way of life between an old world and a new. Furthermore, it must constantly be kept in mind that democracy, which is the heart of the matter of which representative institutions are only the external and political expression is by no means only a type of political structure. Far more significantly it is a state of mind and a basic social pattern enabling men to live together in equality and freedom. It rests upon that elusive but fundamental concept of the dignity of the individual human being, and upon an all-pervading sense that the ordinary man of the street and the village has rights which must be respected and values and interests which must be mirrored in the society of which he forms a part. No single political formula can be set up by which to measure whether or not a society reaches the goals implicit in the democratic creed. Ultimate judgment rests not upon conformity to institutional frameworks which have been established elsewhere, but upon the effective ability of the citizen of high or low estate to make his voice heard and to live in the conviction that the Government of his society is not a remote and alien enterprise but a living process in which he participates on equal terms. These are things of which South-East Asia has known little in the past, and towards which it now strives."

What I say is this, Sir. I only dwell on this one aspect and I will close.

(SRI V. P. DEENADAYALU NAIDU)

What I say is, the Budget that is placed before us, must have a little more closer reflection of the people. That could have been only possible if we have closer contacts. I am sure even the Hon'ble the Chief Minister will not object when I say this. No doubt, we have been moving together for years and decades. So also Sri H. K. Veeranna Gowdh. But the moment we become Members and Ministers, our contacts become less frequent. Why so ? On the other hand, it should have been more and solutions to problems should have been nearer. If I want my requirements to be met, I must have a closer contact. But, what is it we find ? There is a certain amount of defect in the entire system. There is one man whom I have heard in this regard and that is Sri S. K. Patil of Bombay. Very recently he gave a statement while handing over his portfolio to another. He stated that there was not co-ordination between department and department. I think he has stated it with all courage and if this be true with regard to Central Government, I must say, it is abundantly true with regard to the State Government because I know of an instance. I had raised on the floor of this House the question of food distribution, the purchase of food articles and suggested that for the security of the State we must have a granary of our own. The Minister in charge, that is, the Revenue Minister, was pleased to tell us that there was no fear whatsoever everything was quite happy and we would meet the situations as and when they arose. Then, I even went further and asked him whether any agreement had been entered into between the Mysore Government and Andhra Government. He stated for the time being there was none. The very next day at the Development Council meeting, I hear, and I am subject to correction, that the Chief Minister felt that the food position was not so very happy. That I consider is a contradiction in terms. This is because we have not that amount of coordination. Second illustration is with regard to the Bangalore Medical College. Our Health Minister will be able to say what is happening here and I can vouchsafe that the Medical Department and the Education Department are not moving hand in hand to solve the problems connected with the Bangalore College. I find there have been certain difficulties to work up certain details. Wherever there are difficulties, I would like to state that there must be joint conferences. It has not been possible. Therefore, I would urge that when grievances and demands of the public are mirrored, more co-ordination should be forthcoming in order to solve this problem.

My last point is, for the last ten years Bangalore is having a Corporation. There are certain unconstitutional things that are prevailing here. Disparties with regard to City and Civil areas have not been completely eradicated. When I glanced through this Budget I found there was an idea to make differences in regard to payment of compensation to the City and Civil areas out of the moneys collected under the Vehicles Taxation. It is not a happy measure. It must be got rid of and that distinction should not be kept up. So also with regard to water supply. Somehow, I feel that the blood I am made of is different from the blood of others who live in the City area for which I say Sri H. K. Veeranna Gowdh is the cause. (*Laughter*). Last time in June he assured us that we will have an assured supply of 15 gallons every day. I was really happy and I congratulated him. But, what is happening today ? It requires a speedy remedy. When another man living in the City can have a little more water in his blood, why not I ? Why should there be this difference ? When I heard the speech of Sri K. Hanumanthaiya that Rs. 69 lakhs were set apart for the improvement of water supply, etc., I was really glad. Something was done. Today, it is Rs. 40 lakhs. No doubt, it is a good thing. But, till now we are not anywhere nearer a solution. Till today we have not got the required quantity of water supply. These disparities are unconstitutional and the Government should not wait until somebody raises this problem here. It is for the Minister for

Local Self-Government himself to see to this problem and solve this question immediately.

Then what has happened to the slum clearance work? I dare say that though we are getting income or loans from the Centre and even if the Government of Mysore is prepared to spend the money, we can never spend that money until we have this co-ordination between all the departments.

I just want to bring to the notice of the Government another point. Certain commitments are made in this House by the Government. The Members agitate for certain things and the Government gives an assurance that they will be remedied or at least implemented at a very early date. Take for instance the Entertainments Act. Today, the whole revenue is collected by the Government and after deducting 12½ per cent the amount is paid over to the Corporation. But it is clearly stated in 1952 in this House—proceedings of 1952, page 616 and again reported in 1954 at page 929—

Mr. SPEAKER.—You need not read. There is no time.

Sri V. P. DEENADAYALU NAIDU.—I have given the reference. On two occasions on the floor of this House, the Government have given an assurance that the Entertainments Tax Act hereafter would be administered by the Local Snlf-Government or, we may say, the Corporation. Even to this day, what is the difficulty in handing over these things? Lastly we have got the Vehicles Taxation Act which has to be uniformly administered along with the Corporation Amendment Act. These are important measures that have been pushed through, which I hope the Government will certainly see that they are administered properly.

I am very happy that the Finance Minister has been able to say that there is Rs. 16 lakhs surplus. No doubt, there is a surplus but it is not a question of one being happy about it. When you think of taxation you must also think of giving relief. I want to know whether the Chief Minister or the Finance Minister is content with having the surplus and giving no relief to the public. It is not the duty of the Finance Minister merely to think of taxation. You have not also contemplated the new Bills that you are going to bring. You should take that also into accoũnt and then formulate the Budget. You should not be content with merely showing a surplus budget. It should also be possible in this Budget to give some relief to the people.

*ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶರಣಗೌಡ (ಜೇವರಗಿ).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ದಿವಸ ಬಹಳಮಂದಿ ನಮ್ಮ ಗೆಳೆಯರು ಮಾತ ನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಕೊನೆಯದಿನ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ನಾನು ಒಂದೆರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಮ್ಮಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ನಾವು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಂಡನಂತರ ಪ್ರಜಾ ಪ್ರಭುತ್ವದ ಮೂಲಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಸಿಸ್ಟಂ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ ಬಳಿಕ ಅದನ್ನು ನಾವು ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ತರಬೇಕಾದರೆ ಮೊದಲು ಅದರ ಮುಖ್ಯ ತಳಹದಿ 'ಫೇರ್ ಎಲೆಕ್ಷನ್'. ಈ ಚುನಾವಣೆಯಿಂದ ನಾವು ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಸಿಸ್ಟಂ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಆಚರಣೆಗೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಒಂದೆರಡು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಚುನಾವಣೆಯಿಂದ ಪ್ರಜೆಗಳು ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಶಾಸನ ಸಭೆಗೆ ಮತ್ತು ಲೋಕ ಸಭೆಗೆ ಕಳುಹಿಸುವಾಗ ಅವರಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಇರಬೇಕು. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ದೇಶ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಒಂದುಗೂಡಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಲೇಬೇಕು. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವರೀತಿಯಿಂದ ಮಹಾಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾದರೆ ಎಲೆಕ್ಷನ್ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್‌ಗೆ ಎಷ್ಟು ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಸರಿಯಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಚುನಾವಣೆಗಳು ಆದಮೇಲೆ ಎಲೆಕ್ಷನ್ ಪೆಟಿಷನ್‌ಗಳು ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್‌ಗೆ ಹೋದಾಗ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗಲೂ ಕೂಡ ಹೋದ ವರ್ಷ ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳಿಂದ ಈ ವರ್ಷ ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳ ವರೆಗೆ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಹಾಕಿದ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಯೋಗ್ಯ ರೀತಿಯಿಂದ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಈ ದಿವಸ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಜಾತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬಹಳ ಜನರು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಜಾತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಮತಗಳನ್ನು ಹಾಕುವುದು ಸರಿಯಾದದ್ದಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರೂ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆಳುವ ಪಕ್ಷದವರೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಟಿಕೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಯಾವ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಬರಬಹುದು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಂಚುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರು ರೊಕ್ಕ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬಹುದು, ಯಾರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮತ ಬರಬಹುದು,

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶರಣಗೌಡ)

ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಹಂಚಿದ ನಂತರ ಆ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಜನರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಜಾತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಓಟು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ, ಹಾಕಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವೆಲ್ಲಾ ಸರಿಯಾಗಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಜನರು ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಸುತ್ತಾ ಇರುವುದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಆಡಳಿತ ಇರಲಿ ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ. ಅಂಥ ಆಡಳಿತದ ಮುಖಾಂತರ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಗುರಿ ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾ ಇರುವಾಗ ಯಾವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತದ ಮೂಲಕ ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೋ ಅದನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕಾದರೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕು. ಯೋಗ್ಯ ರೀತಿಯಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲು ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದೇ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಹೋದ ವರ್ಷ ಮಹಾ ಚುನಾವಣೆಯ ಮಧ್ಯೆ ಚುನಾವಣೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಏನು ನಡೆದಿದೆ ಎಂದು ನೋಡಿದರೆ ಬಹಳ ಕೆಟ್ಟ ರೀತಿಯಿಂದ ನಡೆದಿದೆ ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪತಕ್ಕ ಮಾತು. ಧರ್ಮದ ಗುರುಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಎಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಧರ್ಮದ ಹೆಸರು ಕೂಡ ಅಳಿಯುತ್ತಿದೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಎರಡು ಎತ್ತುಗಳ ಏನು ಸಿಂಬಲ್ ಇದೆ ಅದರಿಂದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ದುರ್ದೈವವಶಾತ್ ಎಲ್ಲಾ ಬಸವಣ್ಣನ ಹೆಸರು ತೋರಿಸಿ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಓಟು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ (ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಬಸವಣ್ಣ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ದೇವರಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶರಣಗೌಡ.—ದೇವರನ್ನು ಎತ್ತು ಮಾಡಬಹುದು. ಎತ್ತನ್ನು ದೇವರು ಮಾಡಬಹುದು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಯಾವುದೋ ಹೆಸರು ಹೇಳಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಬಹು ಸಂಖ್ಯಾತರಾದವರು ಚುನಾಯಿತರಾಗಿ ಬಂದು ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಉಳಿದವರಿಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಎರಡೆತ್ತಿನ ಜೋಡಿ ಒಂದು ಸಿಂಬಲ್ ಬಿಟ್ಟು ಮುಂದಿನ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಸಿಂಬಲ್ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪ್ರಜೆಗಳ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ಈಗಿನಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಓಟುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಆಗ ನಿಜವಾಗಿ ನಮ್ಮ ತಪ್ಪು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಗುರುಗಳನ್ನು ಎಳೆಯುವುದು, ಮಾನ್ಯ ಮಠ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೆ ಎಳೆಯುವುದು, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವುದು ಶುದ್ಧ ತಪ್ಪು. ಇದು ಆದ ನಂತರ ಇನ್ನೊಂದು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅಧೀನರ ಜನರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಧರ್ಮದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಜಾತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಪುಕಾರು ಇದೆ. ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಜನರಿಗೆ ಏನೇನೋ ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ವತನದಾರರು ನಾಶವಾಗುವುದು ಸರಿ. ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಈ ಚಳುವಳಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ಹೈದರಾಬಾದು ಪ್ರಾಂತದ ಕಡೆ ವತನುದಾರಿ ಸಿಸ್ಟಂ ಎಂದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್ (ಯೋಜನಾ ಶಾಖೆಯ ಉಪ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಬರೀ ಎಲೆಕ್ಷನ್ನಿನ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಂತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶರಣಗೌಡ.—ಅದು ನಿಜ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಮತ್ತು ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ತಾವೇನೋ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದೀರಿ. ತಾವು ಹೇಗೆ ಬೇಕಾದರೂ ಹೇಳಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಈ ವತನದಾರಿಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿರ್ನಾಮ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಗೌಡ ಕುಲಕರ್ಣಿಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆಯೇ ವಿನಾ ಜನಗಳಿಗೆ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಸ್ವತಃ ಮಠದ ಸ್ವಾಮಿಗಳೇ (ನಿಮ್ಮಂತಹವರು) ಎಲೆಕ್ಷನ್ನಿಗೆ ನಿಂತರೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು? (ನಗು)

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶರಣಗೌಡ.—ನಾನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಈ ವತನುದಾರಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತದೆ, ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುವುದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ಹೈದರಾಬಾದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಟೆನೆನ್ಸಿ ಕಾಯಿದೆ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರಿನ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಬಂದಿರುವ ಜತ್ತಿ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯಂತೆ ಭೂ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದರಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ಹೈದರಾಬಾದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಟೆನೆನ್ಸಿ ಆಕ್ಟಿದೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಖಾಸ್ರಾ ಪತ್ರಿಕಾ ಮತ್ತು ಪಹಣಿ ಪತ್ರಿಕಾ ಎಂದು ತಯಾರು ಮಾಡಿದರು. ಇದು ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿರುವ ಕುಲಕರ್ಣಿ, ಗೌಡರುಗಳು ಇವರ ಕೈವಾಡವೇ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಪಟೇಲ ಪಟವಾರಿಗಳಿಂದ ಅನೇಕವಾದ ತೊಂದರೆಗಳಾಗುತ್ತಿವೆ. ಈ ಪಟೇಲ ಪಟವಾರಿಗಳು ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಕಿರುಕುಳಗಳಿಂದ ಜನರ ಉದ್ಧಾರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಇವರುಗಳು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಆಡಳಿತದಿಂದ ಬಹಳವಾದ ಅನ್ಯಾಯಗಳಾಗುತ್ತಿವೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಸೂಚನೆ ಮಾಡುವುದು ತಲಾಟಿ ಸಿಸ್ಟಂ ಎಂದು ಒಂದು ಪದ್ಧತಿಯಿದೆ, ಈ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಾದ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪಟೇಲ ಪಟವಾರಿಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ಥರ್ಡ್ ಗ್ರೇಡು ಕ್ಲಾರ್ಕುಗಳಂತೆ ಸಂಬಳವಿರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು 'ಅನ್‌ಟಚಬಿಲಟಿ' ವಿಚಾರ ಎಂದರೆ, ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತಾ ನಿವಾರಣೆ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತಾ ನಿವಾರಣೆಯಾದಂತಾಗುತ್ತದೆಯೇ? ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸತ್ತಾ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ನಿಮ್ಮ ಕೈಗೆ ಸತ್ತಾ ಬಂದಿರುವಾಗ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಹೀಗೆ ಅಲಕ್ಷ್ಯದಿಂದ ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಕೂಡುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿಯ ತನಕ ಹೇಗೋ ಒಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಿರಿ ಮತ್ತು ಅದೇ ರೀತಿಯಿಂದ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿಯ ತನಕ ಬಂದಿತು. ಈಗ ಈ ಸತ್ತ ನಿಮ್ಮ ಕೈಗೆ ಬಂದಿರುವಾಗ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನೂ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲರ ಸಹಕಾರಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಇದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡಬೇಕಾದುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮತ್ತು ಈ ಪ್ರಕಾರದಿಂದ

ಅಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪರದೇಶಗಳಿಂದ ಬಂದ ಧರ್ಮಗಳಿಗೆ ಇವರು ಬಲಿಯಾಗಿ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಒಂದು ಮೈನಾರಿಟಿ ಕಮ್ಯೂನಿಟಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಟೀಚರು ಶೀಘ್ರದಲ್ಲಿಯೇ ಸರಿಯಾದ ಫಲ ದೊರಕದಿದ್ದರೆ ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟು ಆಗುವುದರಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡಿದಾಗ ತಿಳಿಸಿದರು. ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಇಂತಹ ಬಡ ಜನರ ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗಳು ಸರಿಯಾಗದಿದ್ದರೆ, ಪರದೇಶದಿಂದ ಬರುತ್ತಿರುವ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಮಿಷನರಿಗಳು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಚಾರಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿ ಬೇರೆ ಧರ್ಮಗಳಿಗೆ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗಿ ಮೈನಾರಿಟಿಗಳಾಗುತ್ತಾರೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಮನುಷ್ಯ ದೇಹವನ್ನು ಮಾರಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಯಾರೂ ಮಾರಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನೂ ಮಾರಿಕೊಳ್ಳುವವನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೆಡುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನೂ ಅವನಾಗಿ ಅವನೇ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗುವಂತಹ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಹೀಗೆ ಆಗಬಾರದು. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಸೂಚನೆ ಮಾಡುವುದು, ಹರಿಜನರಿಗಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡದಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ದುಡ್ಡನ್ನೇನೋ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಮತ್ತು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಯಾವ ರೀತಿಯಾದ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯೂ ನಿವಾರಣೆಯಾದಂತಾಗಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಕಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಹೀಗೆ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಫಂಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾದ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಎಂದು ಹಣವನ್ನು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಬಡ ಜನಗಳನ್ನೂ ಒಂದುಗೂಡಿಸಿ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೆ ಆಗ ಜನತೆಗೆ ಇದರಿಂದ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಮಾಡಿರುವಂತೆ ಷೆಡ್ಯೂಲು ಕ್ಯಾಸ್ಟು ಫಂಡು ಮತ್ತು ಹೌಸಿಂಗಿಗಾಗಿ ಎಂದು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಮನೆ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಎಂದು ಬೇರೆ, ಕಾಲೋನಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಈಗ ಮನೆ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಎಂದು 300 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಹೀಗೆ ಕೊಡುವ ಮುನ್ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಾವು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ನೀವು ಕೊಡುವ ಮುನ್ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮೊಳಕಾಲುದ್ದದ ಗೋಡೆಯನ್ನೂ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ತಾವು ಕೊಡುವ 300 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಕೂಡ ಸಾಲುವುದಿಲ್ಲ. ಹಳ್ಳಿಯ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜೋಪಡಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಲೂ ಸಹ ಈ ಹಣ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಮನೆಗಳಿಗಾಗಿ ಎಂದು 300 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದು ಹೇಗೆ ಸಾಕಾಗುತ್ತದೆ ತಾವೇ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುವುದು : ಹತ್ತಿಪ್ಪತ್ತು ಮನೆಗಳನ್ನು ಯೋಗ್ಯರಾದ ಬಡ ಜನಗಳಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರಿಗೆ ಅದು ಬಹು ಸಂತೋಷವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಂದಿದ್ದಾಗ ಸಹ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಬಡ ಜನಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಇದನ್ನು ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿದ್ದೆವು. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಹರಿಜನರು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೊಸ ಹೊಸ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಉತ್ತೇಜನ ದೊರೆಯದಿರುವುದೇ ಆಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗುವುದು ಅಷ್ಟು ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಹೈದರಾಬಾದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಆಂಟಿ ಕರಪ್‌ಷನ್ ಎಂದು ಒಂದು ಕಮಿಷನನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಆ ಕಮಿಷನ್ನಿನ ರಿಪೋರ್ಟು ಸಹ ಅಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಬಂದಿದ್ದಿತು. ಅದೇ ರೀತಿಯಾದ ಒಂದು ಕಮಿಷನ್ನು ಬೊಂಬಾಯಿ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿಯೂ ಇತ್ತು, ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೆ. ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿಯೂ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶರಣಗೌಡ.—ಇಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಇದೆ. ಆದರೂ ಅದು ಕೂಡ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಬರೀ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ. ಶುದ್ಧವಾಗಿ ಇದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದರೆ, ಇವತ್ತು ದುಡ್ಡು ಕಡಮೆಯಾದರೆ ಕರಪ್‌ಷನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ನಂಬುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬದಲಾಗಿ ಕರಪ್‌ಷನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವುದು ಕಾನೂನನ್ನು ಅಡ್ಡ ಹಾದಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಕಾನೂನಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಬೆಳೆಯಲು ಅವಕಾಶವಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಈ ಕರಪ್‌ಷನ್ ಎನ್ನುವುದು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಟೇಲ ಪಟವಾರಿಗಳು ಇವರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಒಂದು ಹೊಲದ ಖಾತೆ ಹೆಸರನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕಾದರೆ ಅವನು ಷಿಕ್ಕ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಏನೇನೋ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಅವನಿಗೆ ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೇನೆ ಅವನು ಈ ಖಾತೆ ಬದಲಾಯಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಖಾತೆಯನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾದರೆ ಈ ರೀತಿಯಾದ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾನೆ.

ಇದೇ ಪ್ರಕಾರ ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟೋ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಲಂಚ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕೋರ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಲಾಯರುಗಳಿರುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಎಷ್ಟೋ ಮಂದಿ ಲಾಯರುಗಳು, ಅಡ್ವೊಕೇಟರುಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರೆಲ್ಲ ನಾನು ಹೀಗೆ ಹೇಳುವುದನ್ನು ಕ್ಷಮಾ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೋರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಲಾಯರುಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಈ ಕರಪ್‌ಷನ್ನನ್ನು ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಬಂದು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಿದೆ. ಅವರು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೆ ಹೀಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ವಕೀಲರೇ ಮಿಸಲು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ, ಈ ಮಿಸಲು, ನೋಡಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ಆಠಾಣೆ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಕಾರಕೂನನ ಕೈಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಅನಂತರ ಆಠಾಣೆ ಟಿಕೆಟ್ಟನ್ನು ತಂದು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ರೀತಿಯಾದ ಮಾಮೂಲನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಸರಕಾರಕ್ಕೂ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ಈ ಕಡೆ ರೈತನಿಗೂ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಮಿಸಲಿಗಾಗಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಖರ್ಚುಗಳಿಗಾಗಿ ಎರಡು ಮೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಖರ್ಚನ್ನು ರೈತನ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿ ಹಾಳು ಮಾಡುವುದು ತಪ್ಪು.

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶರಣಗೌಡ)

ಈ ಪ್ರಕಾರ ನಾವು ಒಂದು ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ಬಹುದೂರ ಸಾಗಬಹುದು. ಈಗ ನಮ್ಮ 206 ಈ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯರುಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು 69 ಜನ ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತಿನ ಸದಸ್ಯರುಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ವಕೀಲರುಗಳೂ, ಅಡ್ವೊಕೇಟರುಗಳೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವರು ಜಿಲ್ಲಾ ಕೋರ್ಟುಗಳಿಗೂ, ಕೆಲವರು ಹೈ ಕೋರ್ಟಿಗೂ ಹೋಗತಕ್ಕ ಲಾಯರುಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥವರೆಲ್ಲರೂ ಈ ರೀತಿಯ ಒಂದು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರೆ ಲಂಚದ ಹಾವಳಿ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೂ ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ನೇಮವನ್ನು ಆಚರಣೆಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ನಾವು ನಮ್ಮ ಹೃದಯಗಳನ್ನು ಸರಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದೊಂದು ಮಹಾರೋಗ. ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಿಂದ ಇದು ಬೇಗ ಹೋಗತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಜನರಲ್ಲಿರುವ ಜಾತಿ ಮತಗಳ ಅಂತಃಕರಣ ಅಷ್ಟು ಬೇಗ ಮಾಯವಾಗುವಂಥಾದ್ದಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಾವು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾತು ಕಡಮೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಕೆಲಸವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತರಾದ ಜನರು ತುಂಬ ಶ್ರದ್ಧೆ ವಹಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕಾರಣ ಜನರಲ್ಲಿ ಸ್ವಾರ್ಥಿಗಳಾದವರು ಬಹಳವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಗೊತ್ತಿದ್ದರೂ ಕಾನೂನಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಲಂಚ ರುಷುವತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ತಮ್ಮ ಸ್ವಾರ್ಥ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅಂಥ ಜನರು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಕೊಳಕು ಅಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಯಾರೋ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರು ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕಿದರೆ ಇದು ಅಷ್ಟು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯಲಾರದು. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾವಂತರೂ, ಬುದ್ಧಿವಂತರೂ, ಕಾನೂನು ಪರಿಶ್ರಮ ಉಳ್ಳಂಥ ಜನರೂ ಕಾನೂನಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಏನೇ ಬರಲಿ, ಯಾವನೊಬ್ಬನಿಗೂ, ಎಷ್ಟೇ ಚೌಕಾಸಿ ಮಾಡಲಿ ಒಂದು ಕಾಸನ್ನೂ ನಾವು ಲಂಚ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬ ಒಂದು ದೃಢ ಮನೋಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದರೆ ಈ ಕಾರ್ಯ ಸಾಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯ ವಿಚಾರ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಇದು ಇನ್ನೂ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾದದ್ದಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟೇ ಹೇಳಿದಾಗ್ಯೂ ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಲಂಚ ರುಷುವತ್ತುಗಳೂ ಸ್ವೇಚ್ಛಾಪ್ರವರ್ತನೆಗಳೂ ಇನ್ನೂ ಉಳಿದುಕೊಂಡು ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತವೆಂದು ನಿಸ್ಸಂದೇಹವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಅವರಿಗೆ ಅವರ ಇಲಾಖಾ ಮೊಖ್ತೇಸರರಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೋ ಅವರು ಆರೀತಿ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಡಿ.ಎಸ್.ಪಿ. ಲಂಚ ತಿನ್ನುವುದಿಲ್ಲ, ಡಿ.ಐ.ಜಿ. ಲಂಚ ತಿನ್ನುವುದಿಲ್ಲ, ಐ.ಜಿ.ಪಿ. ಲಂಚ ತಿನ್ನುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದ ಮೇಲೆ ಇನ್ನು ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಲಂಚ ತಿನ್ನತಕ್ಕವರು ಯಾರು ಉಳಿದಿದ್ದಾರೆ ? ಅಲ್ಲಿಗೆ ಯಾರೂ ಉಳಿಯಲೇ ಇಲ್ಲ. ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಮೆಂಟ್ಯಾಲಿಟಿ ಇದೆ. ಜನರು ಯಾರಾದರೊಬ್ಬ ಪೋಲೀಸ್ ನೌಕರನ ಅಥವಾ ಮೇಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಲಂಚದ ಆರೋಪಣೆಗಳನ್ನಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಯಾವ ಅಕೃತ್ಯಗಳ ಆರೋಪಣೆಯನ್ನಾಗಲಿ ತಿಳಿಸಿದರೆ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸತಕ್ಕ ಪೋಲೀಸ್ ಆಫೀಸರು ತಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯ ನಾಯಕರನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಬಾರದೆಂದು ಅವರ ಸೈಡನ್ನು ವಹಿಸಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಇಂಥ ಒಂದು ಮೆಂಟ್ಯಾಲಿಟಿ ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿದೆ. ಲಂಚ ರುಷುವತ್ತುಗಳನ್ನು ತಿನ್ನತಕ್ಕವರು ಅವರು ಯಾರೇ ಆಗಿರಲಿ ಅಂಥವರನ್ನು ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಾಗಿ ಕೆಲಸದಿಂದ ಕಿತ್ತುಹಾಕಬೇಕು. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಲಂಚ ತಿನ್ನತಕ್ಕವರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಅಭಿಮಾನ, ಕನಿಕರ ತೋರಿಸತಕ್ಕ ಮನೋಭಾವದಿಂದ ದೇಶದ ಜನರಿಗಾಗುತ್ತಿರುವ ತೊಂದರೆಗಳ ಕಡೆಗೆ ಅವರ ಗಮನ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಇಂಥ ಕೆಟ್ಟ ಚಾಳಿಯ ನೌಕರರ ಮೇಲಿನ ಅಭಿಮಾನಕ್ಕಿಂತಲೂ ದೇಶದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿ ಬಹಳ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದದ್ದು. ಆ ಕಡೆಗೆ ಇವರ ಗಮನ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ದಿವಸ ಯಾವುದಾದರೂ ಇಂಥ ಒಂದು ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಮೊದಲು ಆ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಸಬ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಆತನು ಹೋದ ಮಾರನೆಯ ದಿನವೋ ಅಥವಾ ಅದೇ ದಿವಸವೋ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲವನ್ನು ತಡೆದು ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರೂ ಆ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಡಿ.ಎಸ್.ಪಿ. ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಆ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರೂ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲರೂ ವಿಚಾರ ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇಡೀ ವಿಚಾರಣೆಯ ಸ್ವಾರಸ್ಯವೆಲ್ಲ ಸಬ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರು ಮತ್ತು ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರು ಈ ಇಬ್ಬರ ಕೈಚಳಕದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಇವರು ಸೈ ಎಂದುದಕ್ಕೆ ಸಹಿ ಹಾಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಏನೂ ತಕ್ಸೀರಾಗಲಿ ಅಂಥಾ ಅಪರಾಧವಾಗಲಿ ನಡೆದಿಲ್ಲವೆಂದು ರಿಪೋರ್ಟ್ ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ದಿವಸ ನಾವೇನಾದರೂ ಒಬ್ಬ ಪೋಲೀಸ್ ನೌಕರನ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಫಿರ್ಯಾದನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಡಿ.ಎಸ್.ಪಿ. ಆಗಲಿ ಅಥವಾ ಐ.ಜಿ.ಪಿ. ಆಗಲಿ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ! ಆ ನಮ್ಮ ಫಿರ್ಯಾದನ್ನು "For enquiry and report" ಎಂದು ಬರೆದು ಕೆಳಗಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. "Enquiry is made and everything is false". ಎಂಬುದಾಗಿ ನಾವು ಕೊಡತಕ್ಕ ಕಂಪ್ಲೇಂಟ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆ ಡಿ.ಎಸ್.ಪಿ. ಅವರು ಏನೋ ಒಂದು ಬರೆದು ಹಾಕಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ.

> "I have a report from the collector sent from the D S.P. I cannot say anything about it."

ಈ ರೀತಿ ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೇಳುವಂತೆಯೇ ಇಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟರೆ ಇನ್ನು ನಾವು ನಮ್ಮ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಯಾರಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ? ಹೀಗಾದ ಮೇಲೆ ನಾವಿನ್ನು ಕಂಪ್ಲೇಂಟ್ಸನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡಾದರೂ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ ? ನಮ್ಮ ಕಷ್ಟನಿಷ್ಠುರಗಳನ್ನು ಕೇಳತಕ್ಕವರೇ ಇಲ್ಲವೆಂದಾಗುವುದು. ಈ ರೀತಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕರಪ್ಷನ್, ಜಾತೀಯತೆ, ಪಕ್ಷಪಾತ ಭಾವನೆಗಳಿರುವಾಗ ತಪ್ಪು ಮಾಡದಂತೆ ಯಾರೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ವಿದ್ಯೆಗಳನ್ನು ಯಾರೂ ಅಷ್ಟು ಬೇಗ ಕೈ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ವಿದ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಬಹುಬೇಗ ಬಲಿ ಬೀಳುತ್ತಾರೆ. ಇದೊಂದು ಪಿತ್ರಾರ್ಜಿತವಾದ ಆಸ್ತಿಯಾಗಿ ಬಂದುಬಿಟ್ಟಿದೆ. ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯವಾಗಿ ಅನುಕರಣೆಯಲ್ಲಿ ತಂದಿರುವಂಥ ಈ ಪಿತ್ರಾರ್ಜಿತದ ಆಸ್ತಿ ಒಂದು ಪಾಪದ ಹೊರೆ. ಈ ಪಾಪಕರ್ಮಗಳ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಏಕಾಏಕಿ ಕಿತ್ತೊಗೆದು ತಕ್ಷಣದಲ್ಲೇ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಜೀವನ ನಡೆಸತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭ ಸಾಧ್ಯವಾದ ಕೆಲಸವಲ್ಲ. ಒಂದು ಹೊಸ ಸಮಾಜವೇ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ತಕ್ಷಣಕ್ಕೆ

ಇದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನೇನಿದ್ದರೂ ನಾವು ಕ್ರಮ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಕಡಮೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಬರಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಒಂದಾನೊಂದು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಜಾತೀವಾದ, ಲಂಚರುಷುವತ್ತು, ಪಕ್ಷಪಾತ ಭಾವನೆಗಳು ನಿರ್ನಾಮವಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ಕಾರ್ಯಸಾಧನೆಗೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ಗುರಿಯನ್ನೇ ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕು, ಅದನ್ನು ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ತರಬೇಕು. ಆದಕಾರಣ ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಈ ದಿವಸ ಲಂಚರುಷುವತ್ತುಗಳು, ಇತರ ಚೌಕಾಸಿ ವಿದ್ಯೆಗಳಿಲ್ಲವೆಂದು ಯಾರೂ ತಿಳಿಯಬಾರದು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸರಿಯಾದ ಹತೋಟಿಯಿಡಬೇಕು. ನಾನಿನ್ನೂ ಹೇಳಬೇಕಾದ ವಿಚಾರ ಬಹಳ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಈಗ ವೇಳೆ ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ.

3 P.M.

ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ಣಾಟಕದಿಂದ ನಾವು ಬಂದ ಮೇಲೆ ನಮಗೆ ಯಾವಯಾವ ರೀತಿಯ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ನಿಂತಿಲ್ಲ. ಅಂತೂ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಬೊಂಬಾಯಿ ಕರ್ಣಾಟಕದಿಂದ ಬಂದವರಿಗೆ ನಮಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆಯೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಯಾವ ರೀತಿಯ ನ್ಯಾಯವೂ ಆಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಇಲ್ಲಿ ಒತ್ತಟ್ಟಿಗೆ ಯಾವ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದೇವೋ, ಆ ಭಾವನೆಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರಬಾರದೆಂಬುದನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಾನು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಜನರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ತೆರದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನೂ ಕೈಕೊಳ್ಳದೆ ಈ ಹೊತ್ತು ಹೈದರಾಬಾದ್ ಸರ್ಕಾರ ನಮಗೆ ಅನ್ಯಾಯಮಾಡಿದೆಯೆಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಡೆಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಅವರ ಗಮನಕ್ಕೂ ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಸುಮ್ಮನೆ ಇರಬೇಕೆಂಬುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ತಟ್ಟಾಗಿ ಬಂದವರನ್ನು ನೀವು ಯೋಗ್ಯರೀತಿಯಿಂದ ನೋಡಿ ಮಾಡಬೇಕು. ನಮಗೆ ಇಷ್ಟು ಬೇಕು, ಅಷ್ಟು ಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಈ ಹೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಬಕಾಯಿ ಬಹಳವಾಗಿದೆ. ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಬಕಾಯಿ ಎಷ್ಟಿರಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ವಸೂಲು ಮಾಡಿರಿ. ಆ ಹೊಲವನ್ನೂ ಏಕಸಾಲ್ ಹರಾಜುಮಾಡಿ, ಜನರ ಮೇಲೆ ಉಳಿದ ದುಡ್ಡನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಚಿ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಹರಾಜುಮಾಡಿ ಯಾರು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೋ ಅವರಿಂದ ಹಣ ಡಿಪಾಸಿಟ್ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ಸೂಚನೆ ಕೊಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಜನರನ್ನು ಆಸ್ತಿಯಿಂದ ದೂರಮಾಡಿದರೆ ಅವರ ಒಕ್ಕಲುತನ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅವರಿಗೆ ಬೇರೆ ಉದ್ಯೋಗ ಅಥವಾ ನೌಕರಿ ಇಲ್ಲ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವರನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಭಿಕಾರಿಗಳಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಅವರನ್ನೂ ಮನುಷ್ಯರಂತೆ ಕಂಡು ಸಾಲವನ್ನು ವಸೂಲುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ. ಮಾರವಾಡಿಗಳಂತೆ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಜಫ್ತಿಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಬಹಳ ಬಾಕಿ ಉಳಿದಿದ್ದರೆ ಅದು ಸರ್ಕಾರದ ದೋಷ, ಅಷ್ಟೆ. ಆ ಸರ್ಕಾರ ಏನೇನೋ ಮಾಡಿರಬಹುದು. ಅಂದಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಈ ಹೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಒಂದೇ ವರ್ಷ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ವಸೂಲು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಜಫ್ತಿ ಮಾಡಿಸುವುದರಿಂದ ಆ ಜನರಿಗೆ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ದಯವಿಟ್ಟು ಸಾವಧಾನದಿಂದ ಇದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

* ಶ್ರೀ ಎಂ. ಹನುಮಂತಯ್ಯ (ನೆಲಮಂಗಲ–ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿಗಳು).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಈಗ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವ 1958-59ನೆಯ ಸಾಲಿನ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 80 ಜನರು ರೈತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಿಂದೆ ಮೂರು ಕೋಟಿ, ಹತ್ತು ಕೋಟಿ ಆದಾಯವಿರುವಾಗ ರೈತರಿಗೆ ಏನೇನು ಅನುಕೂಲ ಸಲ್ಲುತ್ತಿತ್ತು, ಈಗ 60 ಕೋಟಿ ಆದಾಯವಿರುವಾಗ ಏನೇನು ಅನುಕೂಲ ಸಲ್ಲುತ್ತಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ರೈತರಿಗೆ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗಾಡಿ, ಎತ್ತು, ಬೀಜ, ಗೊಬ್ಬರ ಬೇಕು. ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಿದೆ? ಹಿಂದೆ 180 ರೂಪಾಯಿ ಇದ್ದ ಗಾಡಿ ಈಗ 400 ರೂಪಾಯಿ ಆಗಿದೆ. ನೇಗಿಲು 12 ರೂಪಾಯಿ ಇದ್ದುದು 40 ರೂಪಾಯಿ ಆಗಿದೆ. ಅಂಥದರಲ್ಲಿ ನೀವು ರೈತರ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಹಣ ಎರಡು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮಾತ್ರ. 60 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ನಮ್ಮ ಆದಾಯವಾಗಿರುವಾಗ ಎರಡು ಕೋಟಿಯೆನ್ನುವುದು ಬಹಳ ಕಡಮೆ. ಹೋದ ಸಾರಿಯೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೆ. ಆದರೂ ತಾವು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವಾಗ ರೈತರು ದೇಶದ ಬೆನ್ನುಮೂಳೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುತ್ತೇವೆ. ಚುನಾವಣೆ ಮುಗಿದು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಿದಮೇಲೆ ರೈತರನ್ನು ಮರೆತುಬಿಡುತ್ತೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ವ್ಯವಸಾಯದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸ್ವತಃ ಜಮೀನ್ದಾರರು, ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರು, ರೈತರ ಕಷ್ಟಸುಖಗಳನ್ನು ಅರಿತವರು ಎಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೆವು. ಅಂಥವರೂ ಕೂಡ ಮಂತ್ರಿಪದವಿ ಬಂದಮೇಲೆ ರೈತರನ್ನು ಮರೆತರಲ್ಲಾ! ರೈತನು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ ಎಂಥಾದ್ದು! 'ಕೋಟಿ ವಿದ್ಯೆಕ್ಕಿಂತ ಮೇಟಿ ವಿದ್ಯೆವೇ ಲೇಸು' ಎಂದು ಹೇಳಿ ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಅವನು ಬೆಳೆದ ಸಣ್ಣ ಅಕ್ಕಿ ನಾವು ತಿನ್ನುತ್ತೇವೆ; ದಪ್ಪ ಅಕ್ಕಿ ಅವನು ತಿನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಅಂಥವನನ್ನು ನಾವು ಇಷ್ಟು ದೂರೀಕರಿಸಕೂಡದು.

ಇನ್ನು ತೋಟಿ ತಳವಾರರ ವಿಷಯ ಹೇಳುವುದಾದರೆ 20-25 ವರ್ಷದಿಂದ ನೀವು ಹೇಳುತ್ತಿರುವ ಮಿರಾಸೆ ಅವರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಪಟೇಲ್ ಶ್ಯಾನುಭೋಗರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಎಂಟು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ತೋಟಿ ತಳವಾರರುಗಳೇನು ಪಟೇಲರುಗಳಿಗಿಂತ ಅನುಕೂಲಸ್ಥರೇ? ಏಕೆ ಹೀಗೆ ಅನ್ಯಾಯಮಾಡಿದ್ದೀರಿ? ತಕ್ಕಡಿ ಮಾತ್ರ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ತೂಗು ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ! ಧರ್ಮ ಪರಿಪಾಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಕೆಲಸ ದೇವರ ಕೆಲಸ ಎಂದು ಈ ಭವನದ ಮೇಲೆ ಬರೆಸಿದ್ದೀರಿ. ಧರ್ಮವನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ತೂಕ ಮಾಡುವಾಗ ತೋಟಿ ತಳವಾರರುಗಳನ್ನೇಕೆ ಮರೆತರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ! ಎಂಥ ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಂದರೋ! ಜಮೀನು ಹುಟ್ಟಿದಾಗಿನಿಂದಲೂ ಯಾರ ಜಮೀನಾಗಿತ್ತೋ ಅವರು ಇಂದು ಆ ಜಮೀನನ್ನು ಯಾರಿಗೂ ಮಾರಕೂಡದೆಂದು ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದರು. ಇವರು ಅನೇಕರಿಗೆ ಇದರಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಯಿತು. ಯಾರೂ ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಗೋಹತ್ಯ ಮಾಡಕೂಡದೆಂದು ಸರ್ಕಾರಿ ಆಜ್ಞೆಯಿರುವುದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಬಸವಣ್ಣನ ಕಾಲದವರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾದಮೇಲೆ ಗೋಹತ್ಯ ಜಾಸ್ತಿಯಾಯಿತು! ರಸ್ತೆಯಲ್ಲೇ ದನಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಪೋಲೀಸಿನವರಿಗೆ ಹೇಳಿದರೂ 'ನಾವೇನು ಮಾಡೋಣ' ಎಂದು ನಮ್ಮನ್ನೇ ತಮಾಷೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಶ್ರೀ ಮರಿ

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಹನುಮಂತಯ್ಯ)

ಯಪ್ಪನವರು, ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು ಈ ಶಾಖಾ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಹೇಳಿದ ಕೂಡಲೆ ಬಂದೋಬಸ್ತು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಏನು ಹೇಳೋಣ? ಅನೇಕರು ಪೋಲೀಸಿನವರೇ ಕುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೇನು ಹೇಳಿದರೂ ಗಮನ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ನಮ್ಮನ್ನೇ ತಮಾಷೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇಂಥ ಸರ್ಕಾರ ಬಂತಲ್ಲಾ ಎಂದು ಕಣ್ಣೀರು ಬರುತ್ತದೆ. ಭಯವಿಲ್ಲದೆ ಕುಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಕುಡಿಯಕೂಡದೆಂದು ಕಾನೂನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ; ಆದರೆ, ಆ ಕಾನೂನನ್ನು ಎಲ್ಲಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಗೃಹ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮಗೆ ಬಂದರು!! ಏನನ್ನಯಿಯವೋ!! ಕುಡಿಯುವುದು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ರೋಡಿನಲ್ಲೇ ಕಟುಕರು ದನಗಳನ್ನು ಕಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀರಾಮಪುರದಲ್ಲಿ ದಿವಸಕ್ಕೆ ಐದು ದನಗಳನ್ನು ಕಡಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಿಂದೆ ಮರಿಯಪ್ಪನವರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲಿಗೇ ಒಂದು ಪೋಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದರು. ಈಗ ಎಲ್ಲಾ ಅತಿಸ್ತು! ಆ ಮಹರಾಯ ಹನುಮಂತಯ್ಯನ ಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದ ಬಗಿ ಎಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತು? ಇದೇನನ್ಯಾಯ!

ಮೂರನೆಯದಾಗಿ, ಶೇಂದಿ, ಷರಾಬು ಕುಡಿತವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು 25 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಬಂತು. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ತೆಗೆದರು. ಆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಡವರು ಸುಖವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈಚೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನಲ್ಲೂ ತೆಗೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ, ತೆಗೆದಿಲ್ಲ ಈ ಸರ್ಕಾರ. ಏಕೆ? ಆದಾಯ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು. ಕಳ್ಳತನ ಮಾಡಿದರೂ ಆದಾಯ ಬರುತ್ತದೆಯಲ್ಲವೇ? ದರೋಡೆ ಮಾಡಿದರೂ ಸಂಪಾದನೆಯೇ? ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿ ಶೇಂದಿ ಷರಾಬು ಕುಡಿತಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ತುಮಕೂರಿನಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಹೋಗುವ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯ ಸಾವಿರಾರು ಮಂದಿ ಬಂದು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕುಡಿದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ! ಬೆಂಕಿಯ ಮುಂದೆ ಬೆಣ್ಣೆ ಇಟ್ಟರೆ ಕರಗುವುದಿಲ್ಲವೇ? ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಂದು ಖೂನಿ ಮಾಡುವವರು ಯಾರು? ಕುಡುಕರಲ್ಲವೇ? ನೆಲಮಂಗಲದ ತನಕ ರಸ್ತೆ ನೋಡಿ. ಶೇಂದಿ ಕುಡಿದ ಡ್ರೈವರುಗಳಿಂದ ಹತ್ತಾರು ಲಾರಿ 'ಡ್ಯಾಷ್' ಆಗಿ ಅನಾಹುತಗಳಾಗಿ ಬಿದ್ದಿರುತ್ತವೆ. ಡ್ರೈವರುಗಳೆಲ್ಲ ಕುಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಶೃಂಗೇರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಮನೆಯಲ್ಲಿ 8-10 ಜನರನ್ನು ಒಂದೇ ದಿನ ಕೊಲೆ ಮಾಡಿದರು. ಯಾವನೋ ಷರಾಬು ಕುಡಿದ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲವೇ, ಇಂಥ ಕೃತ್ಯಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕಿರುವುದು? ನಿಮಗೆ ಆದಾಯವಿರಬಹುದು. ಆದರೂ ಇಂಥ ಅನಾಹುತಗಳು ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ದಾರಿ ಕೊಡುವುದು ಸರಿಯೇ? ಪೂಜ್ಯ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟ 18 ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ, ಮೊದಲನೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಶೇಂದಿ ಷರಾಬುಗಳ ಕುಡಿತವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದು. ಆ ಹನುಮಂತಯ್ಯನೇ ಧೀರ, ಅಗಾಧವಾದ ಕೆಲಸವೊಂದನ್ನು ಸಾಧಿಸಿ ಹೆಸರು ಪಡೆದ. ಧೀರ ಆಂಜನೇಯ ಅವನು! ಆಗ ಅವನು ಏಕೆ ಈ ದೊಡ್ಡ ಭವನವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದನೆಂದು ಆಕ್ಷೇಪಿಸಿದೆವು. ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಅವನು ಕಟ್ಟಿಸಿದ. ಇಂದು ಅದನ್ನೇ ನೋಡಿ ನಾವೆಲ್ಲಾ ನಗುತ್ತೇವೆ, ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತೇವೆ. ಆ ಧೀರ ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸವೊಂದನ್ನು ನೀವೂ ಮಾಡಿ ಅವನಂತೆ ಹೆಸರು ಪಡೆಯಿರಿ. ಆತ ಈ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರದ ಕೆಲಸ ದೇವರ ಕೆಲಸ ಎಂದು ಬರೆಸಿದ್ದ. ಅದನ್ನು ಅಳಿಸಿ ಹಾಕಿಸಿದ್ದೇ ನಿಮ್ಮ ಕೆಲಸ! ಅದಿದ್ದರೆ ನಿಮಗೇನು ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು? ಅಳಿಸಿ ಹಾಕಿಸಿದ್ದಕ್ಕೇನು ಕಾರಣ? ಈ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ ಬರುವವರು, ಸರ್ಕಾರಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರುವವರು ಸಾವಿರಾರು ಮಂದಿಯಿರುವಾಗ ಒಬ್ಬರಾದರೂ ದೇವರ ಕೆಲಸವೆಂದು ತಿಳಿದು ಕೆಲಸ ನಡೆಸಲಿ ಎಂದಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಅಳಿಸಿ ಹಾಕಿಬಿಟ್ಟಿರಲ್ಲಾ! ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜೂಜು ಜಾಸ್ತಿಯಾಯಿತು. ಅದನ್ನು ನಿಮಗೆ ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ! ಕುಡಿತ ಜಾಸ್ತಿಯಾಯಿತು; ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುದಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ. ಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕಾಯಿತು ನಿಮಗೆ! ಇದಕ್ಕಿಂತ ಕೆಟ್ಟ ಕೆಲಸ ಯಾವುದು? ಅಧಿಕಾರ ಸಿಕ್ಕಿತೆಂದು ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ತುಳಿಯುವುದೇ? ಇದರಿಂದ ದೇಶ ಸುಖವಾಗಿ ಬಾಳುತ್ತದೆಯೇ? ಯೋಗ್ಯವಂಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವರು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸವಲ್ಲ ಇದು. ಯಾವನೋ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯ ಇಲ್ಲಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಕಟ್ಟಿಸಿ ವಿಕ್ಟೋರಿಯಾ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಅದನ್ನಿಂದು ಅಳಿಸಿದ್ದೀರಾ? ಹನುಮಂತಯ್ಯ ಬರಸಿದ್ದನ್ನೇಕೆ ಅಳಿಸಬೇಕು? ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ ದೇವರ ಮೇಲೆ ಭಕ್ತಿಯಿಟ್ಟು ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕು. ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯವರಿಗೆ ತರವಲ್ಲ, ಒಳ್ಳೆಯ ಮನೆತನದವರಿಗೆ ತಕ್ಕುದಾದ ಕೆಲಸವಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದ ಕೆಲಸ ದೇವರ ಕೆಲಸವೆಂದು ತಿಳಿದು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವನಿಗೆ ನಿಜವಾಗಿ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಕಡೆ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ, ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸದಿಂದ ನಮಗೆ ಯಶಸ್ಸು ಬರಬೇಕು ಎಂದು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಎಲ್ಲರೂ ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಂಥಾದರಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಅಳಿಸಿದರಲ್ಲಾ, ಇದು ನ್ಯಾಯವೇ? ಅಂದ ಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟಿರುವ 'ಚಿಂತಾಲ್' ಏಕೆ? ಅದನ್ನೂ ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ. ನಿಮ್ಮಿಂದ ನ್ಯಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕು. ನಾವು ಕೊಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಜನಾಂಗದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ದೇಶದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಇಟ್ಟು ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕು.

ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೋದ ವರ್ಷ 29 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹರಿಜನರಿಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಲಿಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಈ ವರ್ಷ 11 ಲಕ್ಷ ಮಾತ್ರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಧರ್ಮವೇ? ಇಷ್ಟು ಹಣ ಸಾಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ? ನಲವತ್ತು ಲಕ್ಷ ಜನರಿಗೆ ಈ ಹಣವನ್ನು ಹಂಚಿದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಒಂದು ಊಟ, ಒಂದು ಕಾಫಿಗೆ ಆಗುವಷ್ಟು ಹಣ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಮನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ? ಹರಿಜನರು ಉದ್ಧಾರವಾಗುತ್ತಾರೆಯೇ? ಬೇರೆ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಹರಿಜನರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾದರೆ ಹರಿಜನರು ಹೇಗೆ ಉದ್ಧಾರವಾಗುತ್ತಾರೆ? ಸ್ವಾಮಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನಗಳಿಗಾಗಿ ನಾಲ್ಕೂವರೆ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹೋದ ವರ್ಷ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಈ ವರ್ಷ ಎರಡೂವರೆ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ದೇವರು ಇವರಿಗೆ ಹೇಗೆ ಬುದ್ಧಿಕೊಡುತ್ತಾನೆಯೋ! ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇಂಥ ಅನ್ಯಾಯಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆಯಲ್ಲಾ ಎಂದು ದುಃಖವಾಗುತ್ತದೆ.

ನಮ್ಮ ಜನಾಂಗದವರಿಗೆ ಇವರು ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಾಚಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದೊಂದು ಕೋಮಿನವರು, ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ

ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಕೋಮಿನವರು ಒಬ್ಬರು ಮಾತ್ರ ಇದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಎಂಥವರು ಎಂದರೆ ಏನೂ ಮಾತನಾಡದೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಇರುವವರು. ಇಂಥವರು ನಮ್ಮ ಕೋಮಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು. ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಇತರ ಜಾತಿಯವರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದು ನಮ್ಮ ಜಾತಿಯ ವರು ಒಬ್ಬರೇ ಇರುವಾಗ ಇವರು ಸುಮ್ಮನೆ ಇರುವುದರ ಅರ್ಥವೇನು ? ನಮ್ಮ ಕೋಮಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಾನಬೇಕು. ಆದರೆ ಹರಿಜನರ ಕೆಲಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. 'ಸರ್ಕಾರದ ಕೆಲಸ ದೇವರ ಕೆಲಸ'ವೆಂದು ಇದ್ದುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅಳಿಸಿದರು. ಇಂಥ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಹೋದಸಲ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಅಧಿವೇಶನ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ ನಾನು ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೆ. ನೆಲಮಂಗಲ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಗ್ರಾಮಗಳಿವೆ, ಎಷ್ಟು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಜಮೀನು ಅಕ್ವೈರ್ ಆಗಿದೆ ಮುಂತಾಗಿ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಜವಾಬು ಬಂದಿಲ್ಲ. ಇವರು ಏನು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ? ನಾನು ಒಂದೂವರೆ ಲಕ್ಷ ಜನಗಳ ಪರವಾಗಿ ಓಟು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯನಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಇವರು ಸುಮಾರು ಒಂದು ವರ್ಷವಾದರೂ ಸಹ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡದೆ ಇದ್ದರೆ ಇವರು ಏನು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯೋಣ? ನಾನು ಹಿಂದೆ 20 ವರ್ಷಗಳಕಾಲ ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯನಾಗಿದ್ದೆ. ಆಗ ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರ ಇದ್ದಂಥ ಕಾಲ. ಅವರು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಹತ್ತು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಜವಾಬನ್ನು ಕಳುಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದಮೇಲೆ ಏಕೆ ಹೀಗೆಲ್ಲ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಸ್ಕಾಲರ್‌ಷಿಪ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ಮುಂದೆ ಸಾವಿರ ಅಪ್ಲಿಕೇಷನ್ ಬರುತ್ತವೆ. ಇವರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಹಣದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನಗಳಿಗೆ ಸ್ಕಾಲರ್ ಷಿಪ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ ? ಇರುವ ಹಣವನ್ನು ಹತ್ತು ಜನಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಉಳಿದವರಿಂದ ಬಯ್ಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆದುದರಿಂದ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನೊದಗಿಸಬೇಕು.

ಈಗ ಬೆಂಗಳೂರು, ಮೈಸೂರು ಮುಂತಾದ ಕಡೆ ಪಕ್ಕಾ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳ ಕಡೆ ಕೊಟ್ಟು ಉಪಕಾರಮಾಡಿ ಎಂದರೆ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹಳ್ಳಿಯನ್ನು ಡಿಳ್ಳಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವ ಮಾತುಗಳು ಎಲ್ಲಿ ಹೋದುವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಯ ಕಡೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು.

ನೆಲಮಂಗಲ ತಾಲ್ಲೂಕು ಹಿಂದುಳಿದ ತಾಲ್ಲೂಕು. ಇಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸ್ಪೆಷಲ್ ರೆವೆನ್ಯೂ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರಿದ್ದಾನೆ. ಅವನು ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದು, ಸಾಮಾನು ಕೊಡುವುದು, ಅಕ್ವಿಜಿಷನ್ ರಿಕಾರ್ಡ್ ನೋಡುವುದು ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಇವನಿಗೆ ಒಂದು ಕೈ ಇಲ್ಲ. ಯಾವ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೂ ಸೈಕಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಇವನು ಎಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಇವನಿಗೆ ಒಂದು ಕೈ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ದುಡ್ಡನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಕೈಯಲ್ಲಿ ನೋಟುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ದುಡ್ಡನ್ನು ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಹರಿಜನರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಇರುವ ರೆವೆನ್ಯೂ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರಿಗೆ ಕೈ ಇರುವುದು ಬೇಡವೇ ? ಈ ರೆವೆನ್ಯೂ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರನ್ನು ಬೇರೆಕಡೆಗೆ ಕೂಡಲೇ ವರ್ಗಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕೆಲಸ ಮುಗ್ಗಿ ಬೀಳಲಿ ಎಂದು ಇಂಥವರನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರಬಹುದು. ಮನೆಕಟ್ಟಲು ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಇವರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ತಿರುಗಾಡಬೇಕು. ಈ ರೆವೆನ್ಯೂ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರನ್ನು ಒಂದು ವಾರದೊಳಗಾಗಿ ನೆಲಮಂಗಲ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಿಂದ ಹೊರಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಸಾಮಾನನ್ನು ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಮಂಗಳೂರು ಹೆಂಚುಗಳೆಂದು ಹೇಳಿ ಬೇರೆ ಹೆಂಚುಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. 70 ರೂಪಾಯಿ ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ಹೆಂಚನ್ನು 210 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಮಾರುತ್ತಾರೆ. ಹೊಸ ಹೆಂಚಿಗೆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಕೊಡುವಾಗ ಯಾವ ಹೆಂಚು ತಂದುಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ಎಂಥ ಸಾಮಾನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ಎಂದು ನೋಡಬೇಕು ಮರದ ಸಾಮಾನು ಕೊಡುವಾಗ ಆಲದ್ದು, ಗೋಣೀದ ಕೊಡಬಹುದು. ಇದನ್ನೂ ನೋಡಬೇಕು. ಹಿಂದೆ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಕಮಿಟಿಗಳಿದ್ದುವು. ಆಗ ಕಮಿಟಿಯ ಸದಸ್ಯರು ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಒಳ್ಳೆಯ ಸಾಮಾನನ್ನು ಕೊಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಈಗ ಟೆಂಡರ್‌ಗಳನ್ನು ಕರೆದು ಯಾರಿಗೋ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಒದಗಿಸುವ ಸಾಮಾನುಗಳು ಸರಿಯಾಗಿವೆಯೋ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರದವರು ದಯವಿಟ್ಟು ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡಿ ಸರಿಯಾದ ಸಾಮಾನುಗಳು ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮನ್ನು ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

*ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ (ರೋಣ್).—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಎದುರಿನಲ್ಲಿಟ್ಟಿರುವ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ನೋಡಿ. ಆ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸ್ವರೂಪಕ್ಕಿಂತ ಆರ್ಥಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಭಾಷಣವನ್ನೂ, ಆ ಭಾಷಣಕ್ಕಿಂತ ಅವರ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಆದರೆ ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಉಳಿತಾಯ ಬಜೆಟ್ಟನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಸಂತೋಷಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕೆನ್ನುವಂಥ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ, ಉಳಿತಾಯ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಕೊರತೆಯ ಪತ್ರವನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡುವುದು ಸುಲಭ. ಸಾಲ ಮಾಡುವುದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಠಿಣ. ಸಾಲ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ, ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸತಕ್ಕಂಥ ಕ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ದಿನವೂ ನಾಲ್ಕು ಆಣೆ ದುಡಿದು, ಮೂರು ಆಣೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ, ಒಂದು ಆಣೆ ಉಳಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ದಿನವೂ ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ದುಡಿದು, ಹನ್ನೊಂದು ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ, ಮುಂದಿನ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿ ಹೇಗೆ ಗಳಿಸಬೇಕೆನ್ನುವುದು ನಿಜವಾದ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯ ಲಕ್ಷಣ. ಈ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಉಳಿತಾಯವನ್ನು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿಯೂ ಸಂತೋಷಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಸ್ವಾಮಿ, ಇನ್ನು ಈ ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾತಿನೊಡನೆ ಕೆಲವು ನನ್ನ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಈ ಮೂಲಕ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು ಹೇಳುವಂತೆ ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರು ಯಾವ ಯಾವ ಜಾತಿಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಎಷ್ಟು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರ ಕಲ್ಯಾಣ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇದೆಯೋ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

(ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ)

ನಮ್ಮ ಹೊಸ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳು ಕೂಡಿವೆ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದ್ದಂಥ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳು ಕೂಡಿ ಈ ಹೊಸ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ, ಕರ್ಣಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ, ಕಠಿಣ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ತೊಂದರೆಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ಒಂದು ದೃಢ ಚಿತ್ತದಿಂದ, ನಿರ್ಧಾರವಾದ ಒಂದು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ, ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಾಧಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯ.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ, ಈ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಮಂದಗತಿ ಇದೆಯೆಂದು ನಾವು ಒಂದು ದೂರು ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಈ ದೂರು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಕಾರಣ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ದೂರನ್ನು ರಾಜಕೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾಡುವ ಜನಾಂಗ ಇದ್ದಾರೆ. ನಿಜವಾದ ಮನಸ್ಸಿನ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ, ನಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ಸುಧಾರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವ ಜನಾಂಗ ಇದೆಯೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ಮರೆಯಬಾರದು.

ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವಾಗ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಲಂಚ ಕೋರತನ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆಯೇ, ಕಡಮೆಯಾಗಿದೆಯೇ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರ. ಲಂಚಕೋರತನ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆಯೇ, ಕಡಮೆ ಇದೆಯೇ, ಎಂಬುದು ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳಿಂದ ಹೇಳುವ ಮಾತಲ್ಲ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನನ್ನಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ನಾನು ಯಾವ ರಾಜಕೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ವಿಚಾರ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲ. ಇದು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರಬೇಕು. ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಹೀಗಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು? ಕಾರಣ ಕೇಳಿದರೆ, ಸರ್ಕಾರದ ಪೈಕಿ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂನೂ ಸಡಿಲ ಬಿದ್ದಿದೆಯೇ ಅಂದರೆ, ಸರ್ಕಾರದ ಸಡಿಲತನ ಅನ್ನುವುದಕ್ಕಿಂತ, ಸರ್ಕಾರ ಶಾಸ್ತ್ರ ಶುದ್ಧವಾದ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಭಾವಾವೇಶದಿಂದ ಲಂಚಕೋರತನ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆಯೇ ಎಂದು ನೋಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಲಂಚಕೋರತನದ ಮೇಲೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಅದು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹನ್ನೊಂದು ಹನ್ನೆರಡು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅದರಿಂದ ವಿಮುಕ್ತರಾದರೆ ಲಂಚ ನಿಲ್ಲುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲು ಶಾಸ್ತ್ರ ಶುದ್ಧವಾದ ಪ್ರಯತ್ನ ಆಗಲಿಕ್ಕೆಬೇಕು.

ಈ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಲಂಚವನ್ನು ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಕೇವಲ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ದೂಷಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಸಮಾಜ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಎಂದು ಏನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೋ, ಅವರ ಕಡೆ ಲಕ್ಷ್ಯ ಇಲ್ಲ, ಲಕ್ಷ್ಯ ಇಡಬೇಕು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹೋಮ್ ಮೆಂಬರ್ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸಮಾಜ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಲೆಜಿಸ್ಲೇಟರುಗಳ ಪೈಕಿ ಇರಬಹುದು, ಹೊರಗಿನವರು ಇರಬಹುದು. ಸಮಾಜ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರುಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ದೋಷವಿದೆ, ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಲಂಚಕ್ಕೆ ಸದವಕಾಶವಿದೆ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿಯೂ ಇಂತಹ ಸಮಾಜ ಕರ್ತರುಗಳು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಇಂಥಹ ಸಮಾಜ ಕರ್ತರುಗಳು ಹೆಚ್ಚದಂತೆ ಪ್ರತಿಪಕ್ಷವೂ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಒಂದು ಸರ್ಕಾರ ಮೂರು ದಿವಸಬಾಳಲಿ ಆರು ವರ್ಷ ಬಾಳಲಿ. ಎಷ್ಟು ದಿವಸ ಅದು ಬಾಳಿತೆಂದು ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ; ಜನ ಅದು ಯಾವ ರೀತಿ ಬಾಳಿತೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಲಂಚ ಬೆಳೆಯದ ಹಾಗೆ ನೋಡುವುದು ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯ. ಇದನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿ ಇದಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದಾನೋ ಅಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅವರ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಸುಳಿಯದ ಹಾಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸಮಾಜ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರನ್ನು ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾವು ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದರೆ, ಸರ್ಕಾರದ ಭಯ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಭಯ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಮೊದಲನೆಯ ಉಪಾಯ. ಆಮೇಲೆ ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಲಂಚ ಕೋರತನವೆಂದರೆ dishonesty ಎಂದು ಅರ್ಥವಲ್ಲ; ಕೇವಲ ದುಡ್ಡು ಕೊಡುವುದು, ಓಡಾಡುವುದಲ್ಲ. ವಶೀಲಿ ಬಾಜಿ ಹೋಗಬೇಕು. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಸಮಾಜ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ನೂರಾರು ಕೆಲಸ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಆ ಕಡೆಯಿಂದ ಖರ್ಚು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ನಮೂನೆ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಇಂಥ ಸಮಾಜಕರ್ತರು ಯಾರಿದ್ದಾರೆ, ಯಾರ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಂಶಯ ಬರುತ್ತದೆ, ಅಂಥವರನ್ನು ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಮನೆ ಹತ್ತ ಕೊಡಬಾರದು. ಆವಾಗ ಲಂಚ 1/6 ಭಾಗವಾದರೂ ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅದನ್ನು ಮಾಡಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಬಹಳ ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ಕಾರ್ಯವಾಗುವುದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಅದು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆಯೇ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಅಥವಾ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿ; ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ. ಹಾಗೆ ಹೇಳುವ ಮಂತ್ರಿಗಳುಒಬ್ಬರಿದ್ದಾರೆ, ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರೆ ಅವರೂ ಕೆಲವು ಸಮಯ ಮರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಸ್ಮರಣಶಕ್ತಿ ಅಭಾವಕ್ಕೂ ಒಂದಕ್ಕೊಂದಕ್ಕೆ ಗೆಳೆತನ ಇದೆ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ಪಾನ ಪ್ರತಿಬಂಧ ಅನ್ನುವುದು ನನಗೇನೂ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾಯಿದೆಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಮೀಕರಣ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ. ಅದರಂತೆಯೇ ಪಾನಪ್ರತಿಬಂಧದಲ್ಲಿಯೂ ಏಕರೂಪಧೋರಣೆ ಇರಬೇಕು. ಅದು slow process ಎಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ತರ್ಕಸಿದ್ಧವಾದ ಮಾತು ಎಂದು ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಬಹಳ ಭಾವನಾಪರವಶರಾಗಿ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ನೋಡಬಾರದು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅನುಸರಿಸುವ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ದೋಷ ಬರುತ್ತದೆ. ಈಗಿನ ನೀತಿಯೆಲ್ಲಾ ಶಿಥಿಲವಾಗಿದೆ, ಅದನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಏಕ ರೀತಿಯ ಧೋರಣೆ ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ, ಯಾವ ರೀತಿ ಸಾಧಿಸಬಹುದು ಎಂದು ನಮ್ಮನ್ನೂ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನೂ, ಬೇಕಾದವರನ್ನೂ ಕೇಳಿ ಸೂಕ್ತಮಾರ್ಗವನ್ನನುಸರಿಸುವುದು ಆವಶ್ಯಕ. ಹಿಂದೆ ಆಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ಬೇಸಿಸ್ ಮೇಲೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದೆಯೆಂದು ಠರಾವಾಗಿದೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ ಪ್ರಶ್ನೆಯಿಲ್ಲ. ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಬದಲಾಯಿಸಬಾರದು. ಮದ್ಯಸಾರಾಯಿ ವಿಚಾರ ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿದೆ. ಪಾನನಿರೋಧ ಲಂಚಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಆಸ್ಪದ ಕೊಟ್ಟಿದೆ, ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕೆಡಲು ಹೆಚ್ಚು ಆಸ್ಪದವಿದೆ, ಒಂದೇ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ—ಸರ್ಕಾರದವರು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು—ದೇವರು ಎಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ, ತೋರಿಸು ಅಂದರೆ ಯಾವ ರೀತಿ ನಾವು ಉತ್ತರ ಕೊಡಬಲ್ಲೆವು? ಎಲ್ಲಿಂದ ತೋರಿಸುವುದು? ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅದೇ ರೀತಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಲಂಚ

ವಿಲ್ಲ, ತೋರಿಸಿ ಅಂದರೆ ದೇವರಿಲ್ಲದಿರುವ ಜಾಗ ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೋ ಹಾಗೆ ಲಂಚ ವಿಲ್ಲದಿರುವ ಜಾಗವನ್ನು ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯ ವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಲಂಚವನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡಲು ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಹೇಳುವುದನ್ನು ನಂಬುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಶಾಸ್ತ್ರಶುದ್ಧವಾಗಿ ಮತ್ತು ಧೈರ್ಯದಿಂದ ವರ್ತಿಸ ಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಮಾತ್ರ ನಿರ್ಮೂಲ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯ. ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರನೇಕರು ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಈ ರಾಜ್ಯವೇನಿದೆ, ಅದಕ್ಕಿರುವ ಅಧಿಕಾರ, ಪೊಟೆನ್ಷಿಯಾಲಿಟಿ ಒಮ್ಮೆಗೇ ಬೆಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಗ ವುಂಟು. ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅನುಸರಿಸಲು ಖಂಡಿತ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಒಂದು ಸಮಿತಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕು, ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಮಂದಿಯಾದರೂ ಒಳ್ಳೆ ಯವರಿದ್ದಾರೆ; ಅಂಥವರನ್ನೇಕೆ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡಿಲ್ಲ! ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿಚಾರವೇ ಇಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ. ನನಗೆ ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡಿ. ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಲಂಚ ಅರ್ಧಕ್ಕರ್ಧ ನಿಲ್ಲಿಸದೆ ನಿಮಗೆ ಮುಖ ತೋರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ನೀವು ಆ ರೀತಿ ಮಾಡು ವುದಿಲ್ಲ. ನಿಮಗೆ ಸಂಪರ್ಕವಿರುವ ಜನರೇ ಬೇರೆ; ಒಳ್ಳೆಯ ಜನರು ತಾವಾಗಿಯೇ ಬರುವುದಿಲ್ಲ; ಇದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸಿತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ. ಇದೆಲ್ಲಾ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು, ಬಹಳ ದುಃಖವಾಗುತ್ತದೆ. ಏನು ಮಾಡುವುದು ! ದಿನಂಪ್ರತಿ ಬೈಸಿಕೊಳ್ಳುವವರು ನಾವು. ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದಂತೆ ಲಂಚ ನಿರೋಧದ ಬಗ್ಗೆ ತಕ್ಕ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಖಾತೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಸ್ಮರಣ ಶಕ್ತಿಯಿದೆ. ನಮಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯೋಗವಿರುವ ಖಾತೆಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡನೆಯದೆಂದರೆ ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಖಾತೆ. ಮಾರ್ಗ ಸೌಕರ್ಯ, ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಸೌಕರ್ಯ, ಹೊಂದಿಲ್ಲದ ಭಾಗ ಯಾವುದೆಂದು ಯೋಚಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಿಭಾಗ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹಿಂದೆಯೇ ಹೇಳಿ ದ್ದೇನೆ. ರಸ್ತೆಯ ವಿಚಾರವನ್ನೂ ಹಿಂದೆಯೇ ಹೇಳಿ ದ್ದೇನೆ. ಗದಗ್-ಬಾಲಾಬಾದಾಮಿ ರಸ್ತೆ ಕೆಟ್ಟಿದೆ, ಗಾಡಿಗಳು ಅನೇಕ ವೇಳೆ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡು ತೊಂದರೆ ಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಹಣವಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಎಂಟು ಮಂದಿ ತಮ್ಮ ಕಡೆಯವರು ಬಂದಿದ್ದರು. ಆದರೂ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಹಣ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಕೆಲವಕ್ಕೆ ಲಂಪ್ ಸಂ ಪ್ರಾವಿಷನ್ ಇದೆ. ಅಂಥಾದ್ದನ್ನು ಖಂಡಿತ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ.—ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣ ಹಿಂದುಳಿದ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಖರ್ಚಾಗಬೇಕು. ಹೈದರಾ ಬಾದು ಕರ್ಣಾಟಕ, ಉತ್ತರ ಕರ್ಣಾಟಕ ಈ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ, ಆ ಭಾವನೆಯಿಂದ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಕೋಲಾರ ಮತ್ತು ಗಜೇಂದ್ರಗಡ್ ಎರಡೂ ಒಂದೇ. ಮೈಸೂರಿನವರೂ, ಭಾರತೀಯರೂ ಎಲ್ಲಾ ಒಂದೇ. ಆಯಾ ಪ್ರದೇಶ ಗಳಲ್ಲಿರುವ ಅನುಕೂಲ ಮತ್ತು ಅನಾನುಕೂಲ ನೋಡಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು.

ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂದು ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆಸರು ಬರು ವುದು ಆವಶ್ಯಕ. ಇದನ್ನು ಮರೆಯಬಾರದು. ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾವನೆ, ರೀಜನಲ್ ಭಾವನೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಕರ್ಣಾಟಕವೆಂದು ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆಸರಿಟ್ಟರೆ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ವಿಚಾರ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಿಂದೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಖಾಸಗಿ ನಿರ್ಣಯ ತರುವಾಗ ಅದು ಸಭೆ ಮುಂದೆ ಬಾರದಿರುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆದಿದೆ. ಒಟ್ಟಿ ನಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಬಂಧವಾದ ಸಂಕಟ ಪಾರಾಗಬೇಕು. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಕರ್ಣಾಟಕ ಎಂದು ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆಸರು ಬರಲೇಬೇಕು.

ಕಾರವಾರದ ಕಡೆ ರೈಲ್ವೆ ಸಂಪರ್ಕ ಹೆಚ್ಚಬೇಕು. ಹಾಸನ—ಮಂಗಳೂರು ರೈಲ್ವೆ ಮಾರ್ಗ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬೇಗ ಅದು ಕಾರ್ಯಕಾರಿಯಾಗ ಬೇಕು. ಮುಖ್ಯವಾದ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ವಿಮಾನ ಸೌಕರ್ಯ ವಾಗಬೇಕು. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣವಾಗಬೇಕು. ಮುಂಬಯಿ ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣ ಮಾಡಲು ಏರ್ಪಾಡಾಗಿ ತೊಂದರೆ ಬಂದು ನಿಂತು ಹೋಯಿತು. ಎರಡು ಮೂರು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳೋ ಏನೋ ಪ್ರಾಂತ ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದರು. ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣ ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ (ಹಣಕಾಸಿನ ಇಲಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು)—ಬೆಳಗಾಮಿಗೆಯೇ ಪ್ಲೇನ್ ಇಲ್ಲ. Is it so simple ? ಅಂಥ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ.—ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣ ಆವಶ್ಯಕವೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿ ದ್ದಾಗಿದೆ, ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ. ಆದರೆ ಹಣದ ಕೊರತೆ ಯಿಂದಲೋ ಏನೋ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಜನಗಳಿಗೆ ಏನಾಗಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಮೊದಲು ಯೋಚನೆ ಮಾಡೋಣ. ಬಾಕಿಯಾದ್ದನ್ನು ಆಮೇಲೆ ಅನುಕೂಲತೆ ನೋಡಿ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬಹುದು. ಪ್ಲೇನ್ ಇದ್ದರೆ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಗೆ ಬೇಗ ಬರಬಹುದು ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿರಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ.—ಸಂತೋಷ. ಹಿಂದು ಳಿದ ವರ್ಗದ ಸಲುವಾಗಿ ಒಂದು ಭಾವನೆಯಿದೆಯೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರು ಹೇಳಿದರು ಹಿಂದುಳಿದ ಭಾಗ ಮತ್ತು ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗ—ಇವೆರಡೂ ಒಂದೇ. ವರ್ಗ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. ಭಾಗ ಎಂಬುದು ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ರಾಜ್ಯದ ತುಂಬ ವರ್ಗ ಇದೆ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಣ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೊಟ್ಟರ ಬಹುದು. ಆದರೆ ಕಡ್ಡಾಯವಾದ ಧೋರಣೆಯಿರಬೇಕು. ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಯೆಂಬ ಒಂದು ಸಮಿತಿ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಕ್ಕಾಗಿ ಇದೆ, ಪಾಲಿಸಿ ಕಮಿಟಿ ಎಂದು ಅದನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಬೇಕಾದ ಕೆಲವರನ್ನು ಅದಕ್ಕೆ ಹಾಕಿಲ್ಲ ದಿರುವುದರಿಂದ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸ್ವಲ್ಪ ತೊಂದರೆ ಯಿರುವ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇಷ್ಟು ಹಣವಿದೆ, ಪ್ಲಾನ್ ಏನು ಬೇಕೋ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಮುಕ್ತ ಕಂಠದಿಂದ ಹೇಳಿದರೆ ಜನರಲ್ಲಿರುವ ಸಂಶಯ ಮನೋಭಾವನೆ ಅಳಿಯುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ಜನರಲ್ಲಿ ಧೈರ್ಯವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಲು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾದ ಒಂದು ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಆವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ. ಮುಂದಿನ ಬಡ್ಜೆಟ್ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಈಗ ಬಂದಿರುವಂಥ ಟೀಕೆ ಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ವಿಶೇಷತಃ ಒಳಾಡಳಿತ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿರುವ ನ್ಯೂನತೆ ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿರುವ ಹಾಗೆ ತಕ್ಕಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳ

(ಶ್ರೀ ಎ. ಜೆ. ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ)

ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣ ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

*ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ (ಮುಳಬಾಗಿಲು).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿರುವ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟನ್ನು ಉಳಿತಾಯದ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟೆಂದು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದೇ ಒಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಆರ್ಥಿಕ ಸಚಿವರಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಖರ್ಚಿನ ಬಾಬನ್ನು ಬಹಳ ಕಡಮೆಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚುಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಆರ್ಥಿಕ ನಿಪುಣರ ವಿಶೇಷ ಸಮಿತಿಯೊಂದನ್ನು ನೇಮಿಸುವುದರಿಂದ ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಬರಲು ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಸರಕಾರಕ್ಕೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಬಹಳ ಸುಲಭವಾದ ಸಲಹೆ. ಆರ್ಥಿಕ ಸಚಿವರು ಒಪ್ಪಬಹುದೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

ಸ್ವಾಮಿ, ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಪೌರಸಭೆಗಳಿಗೆ ಸರಕಾರದ ಇತರ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ನೌಕರ ಮಾನೇರುಗಳಿಗೆ ಯಾವರೀತಿಯ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಈ ಪೌರಸಭೆಗಳೂ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರದವರು ಒಂದು ಆರ್ಡರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಪೌರಸಭೆಗಳ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡುಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತುಂಬ ಹಿಂದುಳಿದಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಯಾವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪರಿಹಾರ ದೊರಕುತ್ತಿದೆಯೋ ಅದೇ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೂ ಸಹಾಯ ದೊರಕಬೇಕಾದುದು ಅಗತ್ಯ. ಪೌರಸಭೆಗಳಿರುವ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಈಗಾಗಲೇ ಎರಡು ವರ್ಷವಾಯಿತು. ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಾಗ ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಈ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಗಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನೀಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ವರದಿಮಾಡಲು ಒಂದು ವರ್ಷದಿಂದಲೂ ಈ ಸಮಿತಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದರೆ ಇಂತಹ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸುವುದಾದರೂ ಏಕೆ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ನೀಡಕೂಡದೆಂಬುದಕ್ಕಾಗಿಯೋ ಅಥವಾ ಸುಮ್ಮನೆ ಕಾಲಹರಣಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೋ ಏನೋ ಎಂಬಂತೆ ಈ ರೀತಿಯ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಯೋಚಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಆಡಳಿತ ಬಹುಬೇಗ ಕುಸಿದು ಬೀಳುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪೌರಸಭೆಯ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿರುವ ನೌಕರರು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಂಬಳ ಪಡೆಯದೆ ಈ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಅಥವಾ ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡುಗಳ ಅಧೀನದಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಒಂದಕ್ಕೆರಡರಷ್ಟು ಜೀವನ ವೆಚ್ಚಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನೌಕರಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯವಾದ ಕೆಲಸ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಂದಿರುವ ಉಗ್ರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಯಾವುದೋ ಅಪೂರ್ಣವಾದ ವಾದವನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟು ಸರಕಾರ ಈ ಸಂಬಳವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಮನದಟ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಪೌರಸಭೆಗಳಿಗಾಗಿ ಸಹಾಯವು ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ದೊರೆಯುತ್ತಿದೆಯೋ ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಪೌರಸಭೆಗಳಿಗೆ ಸರಕಾರ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಸೂಚನೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಅನೇಕ ಪೌರಸಭೆಗಳಿಂದ, ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡುಗಳಿಂದ ವಿದ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಇವುಗಳ ಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳ ಶೋಚನೀಯವಾಗಿದೆ. ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡುಗಳ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿರುವ ಹೈಸ್ಕೂಲು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳಿಗೆ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವ ಇತರ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳಂತೆಯೇ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಬಳ ಕೊಡಬಹುದೆಂದು ಸರಕಾರದವರು ಬಹಳ ಉದಾರವಾದ ಒಂದು ಆರ್ಡರನ್ನೂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡುಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯು ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಅವರುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಬಳ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಈಗಿರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ನೌಕರ ಮಾನೇರುಗಳು ತೃಪ್ತಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ! ಅವರುಗಳು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ತಾನೇ ಇರುವ ಶಾಲೆಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆದು ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ತರಲು ಸಾಧ್ಯವಾದೀತು ! ಹೀಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಮತ್ತು ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ನಡೆಸಲು ಸರಕಾರ ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ವಿಚಾರಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕೆಲವು ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಗಳು ಅವರ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿರುವ ನೌಕರುಮಾನೇರುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಳ ಕೊಡುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅಂತಹವರು ಈ ಶಿಕ್ಷಣದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡರೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆಯೇ ಎನುವುದಕ್ಕೆ ಸರಕಾರ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕಾದುದು ಅಗತ್ಯ. ಹೀಗೆ ಈ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಾಬನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಿರುವಾಗ ಅವರು ಈ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ತುಂಬ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಶಿಡ್ಲಘಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಪೌರಸಭೆಯ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿರುವ ವಿದ್ಯಾಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಬಳಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಒಬ್ಬ ಡ್ರಿಲ್ ಇನ್ಸ್ಪೆಕ್ಟರನ್ನು ನೇಮಿಸುವುದೇ ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇರೀತಿ ಬಂಗಾರಪೇಟೆಯ ಪುರಸಭೆಯ ಸ್ಕೂಲಿನವರೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಾಗುವುದು ಅಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡತಕ್ಕವರ ದೌರ್ಭಾಗ್ಯವೋ ಏನೋ! ಅವರಿಗೆ ಡ್ರಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಬೇಡವೇ ! ಮುಂದೆ ಅವರ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ವ್ಯಾಯಾಮವೇ ಬೇಡವೇ? ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ಯೋಚಿಸಿ ಸರಕಾರ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಈ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ವಿದ್ಯಾ ಶಾಲೆಗಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೂಡ ಸರಕಾರವೇ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲಹೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಮತ್ತೆ ಹರಿಜನರ ಉದ್ಧಾರದ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಈಗಾಗಲೇ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಹರಿಜನರಿಗಾಗಿ ಏನೋ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಗ್ರ್ಯಾಂಟುಗಳನ್ನು ಸರಕಾರ ದಯಮಾಡಿ ಈಗಲೂ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಹೀಗೆ ಕೊಡುವ ಗ್ರ್ಯಾಂಟುಗಳನ್ನು (Tail end of the year) ವರ್ಷದ ಆಖೈರಿನಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ ಮಾರ್ಚಿ ತಿಂಗಳ 25 ಅಥವಾ 31ನೆಯ ತಾರೀಖಿನ ವೇಳೆಗೆ final order ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಕೊಟ್ಟ ಗ್ರ್ಯಾಂಟುಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಧದಷ್ಟುಕೂಡ ಹಣ ಖರ್ಚಾಗದೆ ಎಷ್ಟೋ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಲ್ಯಾಪ್ಸ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ವರ್ಷದ 364 ದಿನಗಳೂ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳಾಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಈ ಸಭೆಯ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರೂ ಇಲ್ಲೇ ಇರುವಾಗ ಇಷ್ಟು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬೇಡಿಕೆ ಬಂತು

ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಕೊಡತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಬೇಗನೆ ಹಂಚಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ದೇಶದ ಹರಿಜನರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಮತ್ತು ಗೌರವ ಬರಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗಾಗಿ ನಿಗದಿಯಾಗಿರುವ ಹಣವನ್ನು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಬೇಕಾದುದು ಅಗತ್ಯ. ಏಕೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ನನಗಂತೂ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರದವರು ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸದೆ ಹೋದರೆ ನಿಜಕ್ಕೂ ಅವಹೇಳನವೆಂದು ಬಹಳ ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ನೀರಾವರಿ ಕೆಲಸಗಳಿಗಾಗಿ ಹಣವೇನೋ ತ್ವರಿತದಿಂದ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ, ಅದೇ ನನ್ನ ಕೊರತೆಯಾಗಿದೆ. ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸಪುರ, ಮುಳಬಾಗಿಲು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಈಗಲೂ ನೂರಾರು ಕೆರೆಗಳು ದುರಸ್ತಾಗದೆ ಇರುವಂತಹವು ಇವೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಎಷ್ಟು ಕೆರೆಗಳಿವೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಲಿಸ್ಟನ್ನು ಕೂಡ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ನಾನೇನೋ ಈಗ ಎಷ್ಟು ಕೆರೆಗಳಿವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ರೀತಿ ಒಂದು ಲಿಸ್ಟನ್ನು ಈಗಲಾದರೂ ಸರಕಾರ ಮಾಡಿಸಿ ಅವರೇ ಒಂದು ಕಾಪಿಯನ್ನು ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಇದರ ವಿವರ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸರಿಯಾದ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಮಾಡದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಇಂತಹ ಕೆಲಸಗಳು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳೂ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಕಾರ ನಡೆಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಗಮನಿಸಿ, ಶ್ರೀನಿವಾಸಪುರ ಮುಳಬಾಗಿಲು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಹೇರಳವಾಗಿರುವ ಕೆರೆಗಳ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತರಿಸಿ ಅದರಂತೆ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಅವರಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಇದೇ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಹಣದ ಹಂಚಿಕೆ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. 1956-57ನೆಯ ಸಾಲಿಗೆ ಗೋರಿಬಿದನೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಎಂದು ಅಂದಾಜು ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೆಲಸಗಳಿಗಾಗಿ ಕೊಟ್ಟು, ಅದೇ ರೀತಿಯ ಕೆಲಸಗಳಿಗಾಗಿ ಬೇರೆ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಸಾವಿರಾರು ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಕೂಡ ಕೊಡದೆ ಇರುವುದು ಈ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಯಾವ ನ್ಯಾಯ ? ಇದು ಶುದ್ಧ ಅವಹೇಳನದ ವಿಷಯ. ಇದನ್ನು ಈಗಲಾದರೂ ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕಾದುದು ಅಗತ್ಯ.

ಇನ್ನು ರೋಡ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟು ಡಿಪಾರ್ಟುಮೆಂಟಿನ ವಿಷಯ. ಅನೇಕ ಸಂಚಾರ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಂತೆ ರೋಡು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟಿನ ಬಸ್ಸುಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ ಖಾಸಗಿಯ ವಾಹನಗಳು ಸರಕಾರಿ ಬಸ್ಸುಗಳಿಗಿಂತ ಉತ್ತಮವಾಗಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಓವರ್‌ಲೋಡುಗಳನ್ನು ಹಾಕುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸರಕಾರಿ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಓವರ್‌ಲೋಡ್ ಎಂದು ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ; ಬೇರೆ ರೀತಿಯಿಂದ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ ಅಷ್ಟೇ. ಅದರೆ ಹಾಗೆ ಓವರ್‌ಲೋಡು ಮಾಡಿದ ಹಣ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಯಾರಾದರೂ ಹೇಳಲೇಬಹುದು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರದವರು ಯೋಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಇನ್ನೊಂದು ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಮೋಟಾರು ವಾಹನಗಳಿಗೆ ಮೈಲಿಗೆ ಎಂಟು ಕಾಸಿನಂತೆ ಇದ್ದುದನ್ನು ಒಂದಾಣೆಗೆ ಏರಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಮೈಲಿಗೆ ಎಂಟು ಕಾಸಿದ್ದುದನ್ನು ಒಂದು ಆಣೆಯಂತೆ ಏರಿಸಿದರೆ ಜನಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿನ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯಾರೂ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಸರಕಾರದವರೇ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಅಂತಹ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಈಗಿರತಕ್ಕ ರೈನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೇ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದರೂ ಕೂಡ ಅದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟು. ಓವರ್‌ಲೋಡ್ ತಪ್ಪಿಸಲು ಒಂದು ಆಣೆ ಬೇಕಾದರೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ, ಜನಗಳಿಗೆ ಸುಖ ಉಂಟಾಗಲಿ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಸ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಎಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಮತ್ತೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಕೆಲವು ರೈನ್‌ಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ನಿಮ್ಮ ನಡವಳಿಕೆ ನೋಡಿದರೆ ಇದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣವೇ ಅಲ್ಲ. ಮೋಟಾರ್ ವೆಹಿಕಲ್ ಆಕ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಒಬ್ಬ ಖಾಸಗೀ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಸ್ಥಾನಮಾನವುಂಟೋ ಸರ್ಕಾರಿ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿಗೂ ಅಷ್ಟೇ ಸ್ಥಾನಮಾನವೇ ಹೊರತು, ಅವರಿಗೂ ಇವರಿಗೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲ. ಎಂದ ಮೇಲೆ ಕೋಲಾರ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳಮೇಲೆ ಖಾಸಗೀಯವರಿಗೆ ಬಸ್ ಪರ್ಮಿಟ್ ರಿನ್ಯೂ ಮಾಡಬೇಡಿ ಎಂದು ಬರೆಯಬೇಕಾದರೆ ಕಾರಣವೇನಿತ್ತೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಖಾಸಗೀ ಜನರು ಬಸ್ ನಡೆಸಬೇಕಾದರೆ ಸಾವಿರಾರು ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಪಾರವಾದ ಹಣ ಸುರಿಯುತ್ತಾರೆ. ಸಂಪೂರ್ಣ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಿ, ಬಹಳ ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ನಮಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ ಎಂದು ಆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಪರ್ಮಿಟ್ ಹೋಲ್ಡರ್ಸ್‌ಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಸಲಹೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಮೋಟಾರ್ ವೆಹಿಕಲ್ಸ್ ಆಕ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ನೋಟೀಸ್ ಕೊಟ್ಟು, ಪರಿಹಾರಕೊಟ್ಟು, ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಬಹುದು. ಆ ಯಾವ ಒಂದು ಕ್ರಮವನ್ನೂ ಅನುಸರಿಸದೇ ನಿಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರ ಬಲದಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಪರ್ಮಿಟ್ ರಿನ್ಯೂ ಮಾಡಿಸದೇ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡುವುದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮವಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಬಾರದು. ನ್ಯಾಯವಾದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟುಬೇಕಾದರೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣಮಾಡಿ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಿ, ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಮತ್ತೊಂದು ವಿಚಾರ. ಪೋಲೀಸ್ ಆಡಳಿತದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಎಂದೂ ಹೇಳದಷ್ಟು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಟೀಕೆಗಳ ಸುರಿಮಳೆ ಆಗಿದೆ. ನನಗೆ ಹೀಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆದಿಲ್ಲ. ತಾವು ತಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಅರಿತಂತೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಆಗ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಸದಸ್ಯರು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರು, ಸಚಿವರು ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದಾಗಿ ಪ್ರಜೆಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಗೆ ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಅದರಂತೆ ಇಲಾಖೆಯವರಿಗೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಇವತ್ತು ಈ ಟೀಕೆಗಳ ಸುರಿಮಳೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಇದು ದುರ್ದೈವ. ಕಳೆದ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು—ಅವರಿಗೆ ಆತ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸ ಆಗ ಇತ್ತು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ—ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸರಿಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆ ರೀತಿ ಹೇಳುವುದು

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಲ್. ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ)

ಅವಿವೇಕ, ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದ ಮಾತು. ಮೈಸೂರಿನ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಬಹುಮಟ್ಟಿನ ಲೋಪದೋಷ ಇಲ್ಲ, ಎಲ್ಲವೂ ಸರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈಗಲಾದರೂ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಎಲ್ಲಾ ಟೀಕೆಗಳನ್ನೂ ಆದರದಿಂದ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ಮತ್ತು ಇನ್ನುಮುಂದೆ ಇಂಥ ಟೀಕೆಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಆಗದೇ ಇರಲಿ, ಇದು ನಾಗರಿಕರಾದ ನಮಗೇ ಅಪಚಾರ ಎಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ.

ಸ್ವಾಮಿ, ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ಷಾಮದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳವಾಗಿದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಈ ಕ್ಷಾಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡುಮೂರು ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವುದೇನೂ ಹೊಸದಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ದಯಮಾಡಿ ಅನೇಕ ನೀರಾವರಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಮರಾಮತ್ತು ಇಲಾಖೆಯ ಸಚಿವರಿಗೆ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಕೆಲವು ರಿಲೀಫ್ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ವಾಸ್ತವಾಂಶ ಎಂದರೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಅಭಾವ ಬಹಳವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅನಿಶ್ಚಿತವಾದ ಮಳೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಬೆಳೆಗಳು ಕೆಟ್ಟುಹೋಗಿ ರೈತನ ಕಷ್ಟ ಹೇಳಲಾರದಾಗಿದೆ. ಅಂತಹ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ಹಾಕಿದರೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಲ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಂಟ್ ಕೊಟ್ಟು ನೀರಾವರಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಲಿಕ್ಕೆ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಪಂಪುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ತೊಂದರೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆ. ಇಲಾಖೆಯವರು ಬಲಿಗೆ ಪೋಲ್ಸ್ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹಳ್ಳಿಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ಮೇನ್ ಲೈನು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ಸಹ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಸಿಕ್ಕದಂತಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಗಮನಕೊಟ್ಟು ತಕ್ಕ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ವಾಮಿ, ರೈಲ್ವೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. 1918 ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ರೈಲ್ವೆ ಇಲಾಖೆಯವರು ಸರ್ವೆಮಾಡಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 35 ಮೈಲಿ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ರೈಲು ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟಿದ್ದರು. ಈಗ 40 ವರ್ಷ ಆಯಿತು. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಕಡೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಆಗುತ್ತಾ ಇತ್ತು. ಸಹಸ್ರಾರು ಮೈಲಿ ರೈಲ್ವೇ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತಾ ಇರುವಾಗ ದಕ್ಷಿಣ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಾದರೂ ಸೌಕರ್ಯ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಡವೇ? ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಾಕಷ್ಟು ನಿಗಾ ವಹಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ರಾಜ್ಯವು ಪುನರ್‌ವಿಂಗಡಣೆ ಆದರೂ ಸಹ ಇನ್ನೂ ಕೊಂಚ ಗಡಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹದಗೆಟ್ಟೇ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ನಿಪ್ಪಾಣಿ ಸ್ನೇಹಿತರು ವಾಕ್ ಔಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ನಾವು ಹೋಗಬೇಕು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲದೆ ಇರುವವರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ? ಕುದುರೆಯನ್ನು ನೀರಿನವರೆಗೂ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನೀರು ಕುಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ? ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಇರಲು ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲದೇ ಇರುವವರನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಇಲ್ಲೇ ಇರಿ ಎಂದರೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಯೇ? ಖಂಡಿತ ಇಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ನಿರಾಶೆಗೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮಗೆ ಬರಬೇಕಾದ ಕಾಸರಗೋಡು, ಹೊಸೂರು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳೇನಿವೆ ಅಲ್ಲಿನ ಜನರು ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬರುವುದಾದರೆ ಅವರನ್ನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳೋಣ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕಳೆದ 15 ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಬೊಂಬಾಯಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ಏನು ವಿಷಯ ನಡೆಯಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಮೈನಾರಿಟಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಶರಣಗೌಡರು ಜಾತೀಯತೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದು ಬಹಳ ವಿಷಾದಕರವಾದ ವಿಚಾರ. ನಮ್ಮ ದೇಶ ನೂರಾರು ಜಾತಿಗಳು, ಸಾವಿರಾರು ತತ್ವಗಳು ಇರತಕ್ಕ ದೇಶ. ಪರಕೀಯರು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅನೈಕ್ಯತೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಭಾರವನ್ನು ನಡೆಸಿದರು. ಅಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಈಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಿ ಎಲ್ಲರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೂ ಇರತಕ್ಕ ಒಂದು ಸರ್ಕಾರ ರಾಜ್ಯಭಾರ ನಡೆಸಿ ಎಲ್ಲರೂ ಕ್ಷೇಮವಾಗಿ ಇರಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಆ ರೀತಿ ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

4 P.M.

ಜಾತಿಮತ ಭೇದ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಲಿಂಗಾಯಿತ ಕೋಮು, ಒಕ್ಕಲಿಗ ಕೋಮು ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡಿದರೆ ನಿಜವಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಉಳಿಯುತ್ತದೆಯೇ? ದಕ್ಷತೆ ಇರುತ್ತದೆಯೇ? ಶ್ರೀ ಶರಣಗೌಡರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಜಾತಿಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಒಂದೇ, ಭಾರತೀಯರೆಲ್ಲರೂ ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರು ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಬರಲೇಬೇಕು. ಇಬ್ಬರ ಕಿತ್ತಾಟಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಬಾರದು. The greatest evil of democracy is the tyranny of majority. ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ವಿಶೇಷ ಸಮಿತಿ ನೇಮಿಸಬೇಕು. ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಕೋಮಿನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂಥ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಅವರ ಹಿತರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿದರೆ ಆಗ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ನಿಲುವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೋಲಾರದಲ್ಲಿ ತೆಲುಗು ಮಾತನಾಡುವವರು ಬಹಳ ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ತೆಲುಗು ಪಾಠಶಾಲೆಗಳೇ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ. ಭಾಷೆಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಬೆಲೆ ಇಲ್ಲದ ಹಾಗಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಇನ್ನುಮೇಲಾದರೂ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆಕೊಟ್ಟು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಲಿ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಚಂಪಾಬಾಯಿ ಭೋಗಲೆ ಪಿರಜಿ (ಹುಕ್ಕೇರಿ—ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿಗಳು).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಮಂಜೂರಾದ ಹಣಕ್ಕೂ, ಹಾಗು ನಮ್ಮ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಸಲುವಾಗಿ ಮಂಜೂರಾದ ಹಣಕ್ಕೂ ಬಹಳ ಅಂತರವಿದೆ, ಇಷ್ಟು ಹಣದಿಂದ ನಮ್ಮ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಸುಧಾರಣೆಯು 100 ಕ್ಕೆ ಐದರಷ್ಟಾದರೂ ಆಗುವುದೇ ಎಂಬುದು ಸಂಶಯದ ಮಾತಾಗಿದೆ. ಇಡೀ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಗತಿಯಂತೆಯೇ ನಮ್ಮ ಬೆಳಗಾಂ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹರಿಜನರ ಗತಿಯು ಆಗುವುದು. ಮುಂಬೈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಗ ನಾವಂತೂ ತೀರ

ದುರ್ಲಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದೆವು. ಮತ್ತು ಈಗ ಹೊಸ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾದರೂ ಅದೇಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಬೆಳಗಾಮ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರು ಸುಮಾರು ಮೂರುವರೆ ಲಕ್ಷದಷ್ಟು ಹಾಗು ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರು ಸುಮಾರು ಒಂದೂವರೆ ಲಕ್ಷದಷ್ಟು ಇರಬಹುದು. ಅಂದರೆ ಸುಮಾರು ಐದುಲಕ್ಷ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ಹೊತ್ತು ಅವರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಯಾವ ಕಲ್ಲೆದೆಯ ಮನುಷ್ಯರಿಗೂ ಕನಿಕರ ಬರದೆ ನಿಲ್ಲದು. ಇಂಥಾ ಜನರ ಕಡೆಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಬಹಳ ದುರ್ಲಕ್ಷ್ಯದಿಂದಿದೆ. ಈ ಕಾರಣದ ಮೂಲಕವೇ ಚಿಕ್ಕೋಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ನಾಳೆ ಏಪ್ರಿಲ್ 14 ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ಹರಿಜನರು ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮವನ್ನು ಸಾವಿರಗಟ್ಲೆಯಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ದುಸ್ತರ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಬೆಳಗಾಂ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಣ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿ ಅವರ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡುವಿರೆಂದು ಆಶಿಸುವೆನು. ಕೆಳಗಿನ ನನ್ನ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ತರಬೇಕೆಂದು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಒಂದನೆಯ ಯೋಜನೆ.-ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುವುದು.

ಬೆಳಗಾಂ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಿದ್ದ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳೆಂದರೆ (1) ಚಿಕ್ಕೋಡಿ, (2) ಹುಕ್ಕೇರಿ, (3) ರಾಯಭಾಗ, (4) ಅಥಣಿ ಹಾಗೂ (5) ಗೋಕಾಕ. ಈ ಐದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿಯ ಹರಿಜನ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಸುಮಾರು ಎರಡುಲಕ್ಷವಾಗಬಹುದು. ಅವರ ಅರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ತೀರ ಚಿಂತಾಜನಕವಾಗಿದೆ. ಅವರ ಸಲುವಾಗಿ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಗ್ರಾಮೋದ್ಯೋಗವನ್ನು ಕಲಿಸುವುದರ ಸಲುವಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೋದ್ಯೋಗ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಅವರಲ್ಲಿಯ ತರುಣ ತರುಣಿಯರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡಬೇಕು. ಗ್ರಾಮೋದ್ಯೋಗಗಳು ಅದರೆ (1) ಅಂಬರ ಚರಕ, (2) ಬಡಗಿತನ, (3) ಕುಂಬಾರತನ (4) ಗಾಡಿತನ, (5) ಸೋಪು ತಯಾರು ಮಾಡುವುದು, (6) ಎಣ್ಣೆ ತೆಗೆಯುವುದು, (7) ಚರ್ಮವನ್ನು ಹದಗೊಳಿಸುವುದು, (8) ಮೃತ ದನಗಳ ಮಾಂಸದಿಂದ ಗೊಬ್ಬರ ತಯಾರು ಮಾಡುವುದು ಮುಂತಾದ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದು.

ಎರಡನೆಯ ಯೋಜನೆ.—ಪ್ರತಿ ಹತ್ತುಸಾವಿರ ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಒಂದು ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹರಿಜನ ಸದಸ್ಯರ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರ ಮುಖಾಂತರ ಮಾಡುವುದು.

ಏಳು ಮೈಲಿ ಅಂತರದೊಳಗಿನ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೊಂದು ಗ್ರಾಮೋದ್ಯೋಗ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘವನ್ನು ತೆರೆಯುವಂತೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿ ಮೇಲ್ಕಾಣಿಸಿದ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿ ಅವಕ್ಕೆ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ಸಾಲ ಹಾಗೂ ಸಬ್‌ಸಿಡಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಹರಿಜನರದೊಂದು ಕೇಂದ್ರ ಮಾಡಿದರೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಐದು ಕೇಂದ್ರಗಳಾಗಬಹುದು. ಇದರಂತೆ ಐದು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸುಧಾರಿಸುವುದು.

ಈಗಾಗಲೆ ಪ್ರಯೋಗವೆಂದು ಒಂದು "ಕಸ್ತೂರಿಬಾ ಮಹಿಳಾ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘ ಭೋಜ" ಎಂಬ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದೆ. ಮತ್ತು ಸದರಿ ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ಕಾಣಿಸಿದ ಯಾವತ್ತು ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿದೆ. ಇಂಥ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಾಲ ಹಾಗು ಸಬ್‌ಸಿಡಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸದರಿ ಸಂಘಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಆರ್ಥಿಕ ಉನ್ನತಿ ಆಗದೆ ಇರದು.

ಮೂರನೆಯ ಯೋಜನೆ.—ಹರಿಜನರ ಪುನರ್ವಸಾಹತಿನ ಬಗ್ಗೆ: ಬೆಚರಾಕ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಬೆಳಗಾಂ ಜಿಲ್ಲೆ, ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆ, ಹಾಗು ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಇವೆ. ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರಿ ಪಡಭೂಮಿಗಳು, ರೆವಿನ್ಯೂ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಭೂಮಿಗಳು, ಖಾಸಗಿ ಮಾಲಕಿ ಪಡಭೂಮಿಗಳು ಇವೆ. ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿಯ ರೈತರಿಗೆ ಸಾಗುವಳಿಗೋಸ್ಕರ ಸರ್ಕಾರಿ ಪಡಭೂಮಿಗಳನ್ನು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೆ 20-30 ಎಕರೆ ಕೊಟ್ಟದ್ದು ಬರುತ್ತದೆ. ಖಾಸಗಿ ಭೂಮಿಯಿದ್ದವರ ಕಡೆಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಪಡಭೂಮಿಯಿದ್ದರೆ ಅವರ ಕಡೆಯಿಂದ ತಿರುಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು. ಒಂದು ವೇಳೆಯಿರದಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಎಕನಾಮಿಕ್ ಹೋಲ್ಡಿಂಗ್ ಆಗುವ ಹಾಗೆ ಏಳೆಂಟು ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ತಿರುಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹರಿಜನರ ಪುನರ್ವಸಾಹತು ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಇಂಥ ಪ್ರಕರಣಗಳು ಬೆಚರಾಕ ಹಳ್ಳಿಗಳಾದ ಸುರಾಪುರ, ಕೇರವಾಡ, ಬೆಂಡವಾಡ, ರಾಮಪುರ, ಬೂರಣಕಿ, ಮುಂತಾದ ಬೆಳಗಾಂಜಿಲ್ಲೆಯ ಖಾನಾಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿಯ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇಂಥ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರು ಬಂದು ನೆಲೆಸಲು ಸಿದ್ಧವಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಳಗಾಂ ಜಿಲ್ಲೆ, ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆ, ಹಾಗು ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿಯ ಮೇಲೆ ಕಾಣಿಸಿದ ಭೂಮಿಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 20 ಸಾವಿರ ಜನರನ್ನು ತಂದು ಅಲ್ಲಿ ನೆಲಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ನಾನು ತಕ್ಕೊಂಡು ಈಗಾಗಲೇ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಕಡೆಗೆ ಒಂದು ಸ್ಕೀಮನ್ನು ಇಟ್ಟಿದೇನೆ. ಆದರೆ ಆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಲೆಕ್ಟರರು ಅದರ ಕಡೆಗೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಕಾಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬೆಳಗಾಂ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಲೆಕ್ಟರರು, ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಲೆಕ್ಟರರೂ ಹಾಗೂ ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕಲೆಕ್ಟರರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿಯ ಮೇಲ್ಕಾಣಿಸಿದಂತೆ (1) ಬೆಚರಾಕ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಯಾದಿ (2) ರೆವಿನ್ಯೂ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಭೂಮಿಗಳ ಯಾದಿ, (3) ಸರ್ಕಾರಿ ಪಡಭೂಮಿಗಳ ಯಾದಿ, (4) ಖಾಸಗಿ ಮಾಲಕಿ ಪಡಭೂಮಿಗಳ ಯಾದಿ ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಪುನರ್ವಸಾಹತು ಮಾಡಲು ಹರಿಜನರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಭೂಮಿ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಬೀಜ ಗೊಬ್ಬರ ವಗೈರೆ ಅರ್ಧ ಸಾಲ ಹಾಗು ಅರ್ಧ ಸಬ್‌ಸಿಡಿ ರೂಪದಿಂದ ಕೊಡಬೇಕು. ಈಗಾಗಲೇ ಬೆಳಗಾಂಜಿಲ್ಲೆ, ಖಾನಾಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿಯ ಬೆಚರಾಕ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸುರಾಪುರ, ಕರೀಕಟ್ಟೆ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಪುನರ್ವಸಾಹತ ಮಾಡಿ ಒಂಭತ್ತು ವರ್ಷಗಳಾದುವು. ಅದು ಯಶಸ್ವಿಯಾದದ್ದು ನೋಡಿ ಅಲ್ಲಿ ಅದರ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲೂ ಬೆಳಗಾಂ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದು ನೆಲೆಸಲು ಸುಮಾರು 20 ಸಾವಿರ ಹರಿಜನರು ಸಿದ್ಧರಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿ ಹರಿಜನರ ಜೀವನ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಏಕೆ ಬಿಡಿಸಬಾರದು?

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಯೋಜನೆ.—ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೊಂದು ಹರಿಜನರ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಸಲುವಾಗಿ ಒಂದು ಬೋರ್ಡಿಂಗ್ ಹೋಮ್ ಅನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆಗೆಯಬೇಕು ಮತ್ತು ಅವರ ಯಾವತ್ತೂ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಖರ್ಚನ್ನಾದರೂ ಅವರು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

(ಶ್ರೀಮತಿ ಚಂಪಾಬಾಯಿ ಭೋಗಲೆ ಪಿರಜಿ)

ಐದನೆಯ ಯೋಜನೆ.—ಹರಿಜನರ ಮೂರು ವರ್ಷದ ಮಕ್ಕಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ಹದಿನೈದು ವರ್ಷದ ಹುಡುಗರವರೆಗೆ ಹಾಲು, ಹಣ್ಣು ವಗೈರೆ ಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ.

ಈಗಿನ ಕಠಿಣ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರವು ಸಿಗದಂತೆ ಆಗಿದೆ. ಇಂದಿನ ಮಕ್ಕಳೇ ನಾಳಿನ ರಾಜ್ಯಕರ್ತರು ಅಂದ ಬಳಿಕ ಅವರ ಸಲುವಾಗಿ ಏನಾದರೊಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳಿಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ಹಾಲು ಹಾಗೂ ಹಣ್ಣುಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ. ಕಾರಣ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿಯ ಮೂರು ವರ್ಷದ ಹುಡುಗರನ್ನು ಹಿಡಿದು 15 ವರ್ಷದ ಹುಡುಗರವರೆಗೆ ಹಾಲು, ಹಣ್ಣಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಬೇಕು.

ಆರನೆಯ ಯೋಜನೆ.—ವತನಿ ಭೂಮಿಗಳು ಎರಡನೆಯವರ ತಾಬೆಯಲ್ಲಿ ಸಾವಕಾರಿ ನೌಕೆಯಿಂದ ಬಿದ್ದದ್ದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವುಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಧಿಯ ಸಾಲ ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವುದು. ಹರಿಜನರ ವತನಿ ಭೂಮಿಗಳು ಸಾಲದಲ್ಲಿ ಎರಡನೆಯವರ ತಾಬೆಯಲ್ಲಿದ್ದದು ಎಷ್ಟೋ ಕಡೆಗೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಅಂಥ ಭೂಮಿಗಳ ಮೇಲೆ ಇದ್ದ ಸಾಲದ ಯಾದಿ ತೆಗೆದು ಅದನ್ನು ತೀರಿಸಿ ವತನಿ ಭೂಮಿಗಳ ಮೂಲಿಕರ ಕಡೆಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಮುದ್ದತ್ತಿನ ಅಂದರೆ ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು. ಮೇಲೆ ಕಾಣಿಸಿದ ಸೂಚನೆಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಂಜೂರುಮಾಡಿ ಸದ್ಯದ ಬಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಮಾವೇಶ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ನನ್ನ ವಿನಂತಿ. ಮತ್ತು ನನ್ನ ಸೂಚನೆಗಳು ಅಮಲನಲ್ಲಿ ಬರುವುದೆಂದು ಆಶಿಸುವೆನು. ಈ ಬಜೆಟ್ಟನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿಟ್ಟಿರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಕೆ. ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡ (ಕೃಷ್ಣರಾಜಪೇಟೆ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಬಜೆಟ್ಟನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ ನನ್ನ ಎರಡು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಬಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಸರ್‌ಪ್ಲಸ್‌ಅನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ ಈ ಬಜೆಟ್ಟನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಅರ್ಥ ಸಚಿವರಿಗೆ ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ಬಜೆಟ್ಟು ಖೋತಾ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ಅದು ಸರ್‌ಪ್ಲಸ್ ಬಜೆಟ್ ಆಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಅರ್ಥ ಸಚಿವರು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರು ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ನಮಗೆ ಸರ್‌ಪ್ಲಸ್ ಬಜೆಟ್ ಮಾಡಿ ಒಂದು ಆಶಾದಾಯಕವಾದ ವಿಷಯವನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ನಡೆಯತಕ್ಕ ವಿಧಾನ, ಮತ್ತು ರೀತಿ ನೀತಿ ಇವುಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮಿತ್ರರನೇಕರು ಒಂದೆರಡು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಏಕೀಕರಣವಾದ ಮೇಲೆ ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ಹೊಸ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಒಂದು ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸೇರಿರುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಭಾಗಗಳ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಮತ್ತು ನೌಕರಮೂನೇರುಗಳೂ ಒಂದು ಕಡೆ ಬಂದು ಸೇರಿದ ಮೇಲೆ ಅವರ ಮತ್ತು ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಹಾಗೂ ನೌಕರರ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗಿ, ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ದಿವಸ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅತೃಪ್ತಿ ಹುಟ್ಟಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವ ಬಗ್ಗೆ ದಕ್ಷತೆ ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಡಮೆಯಾಗಿರುತ್ತೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಎಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಸರಿಪಡಿಸಿದರೆ ಅಷ್ಟೂ ದೇಶಕ್ಕೆ ಕ್ಷೇಮ ಉಂಟು. ಸರಕಾರದವರು ಎಲ್ಲ ದರ್ಜೆಗಳ ನೌಕರರಿಗೂ ಒಂದು ಯೂನಿಫಾರಂ ಸ್ಕೇಲನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದು ಅವರಲ್ಲಿ ಈದಿವಸ ಉಂಟಾಗಿರತಕ್ಕ ಅತೃಪ್ತಿ ಅಸಮಾಧಾನಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಈ ನ್ಯೂನತೆಯನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಾರ್ಯ ಕಲಾಪಗಳ ನಡವಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆಯು ಶೂನ್ಯತೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಒಂದೇ ರೂಮಿನಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಒಂದೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಇಬ್ಬರು ನೌಕರರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಿಗೆ 100–200 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮತ್ತೊಬ್ಬನಿಗೆ 75 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಹುಟ್ಟುವಂಥ ಆ ಒಂದು ಮಾನಸಿಕ ರೋಗವನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಒಂದು ಯೂನಿಫಾರಂ ಸಂಬಳದ ಸ್ಕೇಲನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದು ಅವರವರ ಸೀನಿಯಾರಿಟಿಯಂತೆ ಅವರಿಗೆ ಬಡ್ತಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಕೆಲಸ. ಇದರಿಂದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆಗೆ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ತಾವು ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಟ್ಟಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ನೌಕರವರ್ಗದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆಯನ್ನುಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇರತಕ್ಕದ್ದು ಇದೊಂದೇ ಮಾರ್ಗ. ಇನ್ನು ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅನೇಕ ಒಂದನೇ ಡಿವಿಜನ್ ಮತ್ತು ಎರಡನೆಯ ಡಿವಿಜನ್ ನೌಕರರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಕನ್‌ಫರ್ಮೇಷನ್ನೇ ಆಗಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಬೇಗ ಕನ್‌ಫರ್ಮ್ ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ದೊರೆಯಬಹುದಾದ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆ ವಿಚಾರ. ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆ ಎಂದರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸಿ ವಹಿವಾಟ ನಡೆಸುವಂಥಾ ಇಲಾಖೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶ ಪುನರ್ರಚಿತವಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಈ ಇಲಾಖೆ ಬಹಳ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಅರ್ಥವಲ್ಲ, ಈಗಲೂ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಈ ದಿವಸ ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಟೆಂಡರನ್ನು ಕರೆದು ಆ ಪೈಕಿ ಯಾರು ತೀರಾ ಕಡಮೆ ಮೊಬಲಗಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಸಲು ತಯಾರಾಗಿರುತ್ತೇವೆಂದು ಟೆಂಡರ್ ಹಾಕಿರುತ್ತಾರೋ ಅಂಥವರಿಗೆ ಆ ಕೆಲಸ ಕೊಡತಕ್ಕ ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ. ಆದರೆ ಟೆಂಡರ್ ಹಾಕತಕ್ಕ ಜನರು ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಆದಷ್ಟೂ ಕಡಮೆ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಲೋಯೆಸ್ಟ್ ರೇಟನ್ನು ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ. ತನಗೆ ಆ ಕೆಲಸ ಏನಾದರೂ ಆಗಲಿ ಸಿಕ್ಕಲೇಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶ ಮತ್ತು ಒಂದು ಸ್ವಾರ್ಥ ಸಾಧನೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಆ ಕಾರ್ಯ ನಡೆಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಬೇಕೆಂತಲೇ ಲೋಯೆಸ್ಟ್ ಟೆಂಡರನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಲಾಭ ಬರದಿದ್ದರೆ ಹೋಗಲಿ, ಗಂಟನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರು ತಾನೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತಾರೆ? ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳು ಒಂದು ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಟೆಂಡರ್ ಹಾಕುವಾಗ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕವನಿಗೆ ದೊರೆಯಲಿದ್ದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ ಸುಳ್ಳೋ ಪೊಳ್ಳೋ ಹೇಳಿ ನಾನು ಇಷ್ಟು ಕಡಮೆ ದರದಲ್ಲೇ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಮೊದಲು ಕೆಲಸವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡುಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಅನಂತರ ಆದರಲ್ಲಿ

ಇಲಾಖೆಯ ನೌಕರರೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಾವಣಿಕೆಯಾಗಿ ಇಬ್ಬರೂ ಸೇರಿ ಗಂಟನ್ನು ಹೊಡೆದುಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ನೆಪಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದಂತೆ ತೋರಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಅವರು ನಡೆಸುವಂಥ ಕಾರ್ಯಗಳು ಕೇವಲ ಎರಡು-ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲೇ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿವೆ. ಈ ಒಂದು ನ್ಯೂನತೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನನ್ನದೊಂದು ಸಲಹೆಯಿದೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ—ಈ ದಿವಸ ಈ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಟೆಂಡರ್ ಮೂಲಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮೂಲಕ ಇಲ್ಲವೇ ಒಂದು ಸಂಘದ ಮೂಲಕ ನಡೆಸುವಂತೆ ಒಂದು ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಬಹಳ ಉತ್ತಮವಾಗಿರುತ್ತದೆಯೆಂದು ನನ್ನ ಸಲಹೆ. ಇದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪೈಪೋಟಿ ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆ. ಈ ದಿವಸ ಎಲ್ಲರಂತೆ ನಾವೂ ಕೂಡ ಏನಾದರೊಂದು ಉದ್ಯೋಗ ಮಾಡಬೇಕು, ಎಲ್ಲರಂತೆ ನಾವೂ ಕೂಡ ಸುಖವಾಗಿ ಬದುಕಬೇಕು ಎನ್ನತಕ್ಕ ಆಸೆ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳು ಜನರಲ್ಲಿರತಕ್ಕದ್ದು ವಾಸ್ತವ್ಯ. ಈ ಒಂದು ಆಶೋತ್ತರದಿಂದ ಕೆಲಸಗಳು ನಮಗೇ ದೊರೆಯಲಿ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಲೋಯೆಸ್ಟ್ ಟೆಂಡರುಗಳನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರೆ ಹಾಗೆ ಲೋಯೆಸ್ಟ್ ಟೆಂಡರ್ ಹಾಕಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ತಮ್ಮ ಗಂಟನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು, ಪಾಪರ್ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರಿಗೂ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಮತ್ತೊಬ್ಬನಿಗೆ ಇರತಕ್ಕಂಥಾ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾತ್ರ ತಪ್ಪಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೂಲಕ ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೇಮಾವತಿ ನದಿ ಹರಿಯುತ್ತಿದೆ. ಈ ನದಿಗೆ ಮಂದಗೆರೆಯ ಬಳಿ ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೆ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಡ್ಡಗಟ್ಟೆಹಾಕಿ ನೀರನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಹೋದ ಸಾಲಿನ ಬಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನೊದಗಿಸಲಾಗಿದ್ದಿತು. ಆದಾಗ್ಗೂ ಸರಕಾರ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಇದುವರೆಗೂ ಕೈಗೊಂಡಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹಣ ಒದಗಿಸಿದ್ದರೂ ಈ ಕೆಲಸ ಹೀಗೇಕಾಯಿತು ಎನ್ನುವುದೇ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಲಾಖೆಯವರದೇನೂ ತೊಂದರೆಯಿಲ್ಲ. ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷದ ಬಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂಬತ್ತು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನೊದಗಿಸಲಾಗಿದ್ದಿತು. ಆದರೂ ಈ ಕೆಲಸ ಕೈಗೊಂಡಿಲ್ಲ. ಇದು ಬಹಳ ಶೋಚನೀಯವಾದ ವಿಚಾರ. ಆದರೆ ಈ ವರ್ಷವಾದರೂ ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಎರಡು ಕಾವೇರಿ ಮತ್ತು ಹೇಮಾವತಿ ಎಂಬ ನದಿಗಳು ಹರಿಯುತ್ತಿವೆ. ಈ ನದಿಗಳು ಈ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಹರಿದುಹೋಗಿ ಕನ್ನಂಬಾಡಿ ಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಸೇರುತ್ತವೆ. ಕನ್ನಂಬಾಡಿ ಕಟ್ಟೆಯಿಂದ ನೀರು ಮುಳುಗಡೆಯಾಗಿರುವಂಥಾ ಪ್ರದೇಶ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದು. 34 ಗ್ರಾಮಗಳು ಬೇರೆ ಮುಳುಗಡೆಯಾಗಿವೆ. ಏನೋ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಕಾಂಪೆನ್ಸೇಷನ್ನನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟರು. ಆ ದುಡ್ಡನ್ನೆಲ್ಲಾ ಆ ಜನರು ತಿಂದೂ ಉಂಡೂ ಈ ದಿವಸ ಪಾಪರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದಾನೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಬಹಳ ವೈಭವದಿಂದ ಮೆರೆಯುತ್ತಿದ್ದಂಥ ಜನ. ಈ ದಿವಸ ಅವರು ಬೀದಿಯ ಭಿಕಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಜನರು ಆ ದಿವಸ ತಮ್ಮ ಕೈಗೆ ಬಂದ ದುಡ್ಡನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಅದನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಈ ದಿವಸ ಅವರು ಪಾಪರಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಭಿಕಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದಿವಸವಾದರೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹರಿಯತಕ್ಕ ಜೀವ ನದಿಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಯುತ್ತಿರುವ ನೀರನ್ನು ಬಳಸುವಂಥಾ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಆ ನಿರ್ಗತಿಕರಾದಂಥಾ ಜನಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ, ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರು ಸುಖವಾಗಿ ಜೀವನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾದರೂ ಒಂದು ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಥಾ ವಿಚಾರಗಳ ಕಡೆ ಸರ್ಕಾರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡದೆ ಇರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಬೇಕಾದಷ್ಟು ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯವಿದೆ, ಜಮೀನಿದೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಇದ್ದರೂ ಸರಕಾರದವರು ಜನಗಳಿಗೆ ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅನುಕೂಲಮಾಡಿಕೊಡಲು ಒಂದು ಚೂರು ಕೂಡ ನಿಗಾ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಉದಾಸೀನದಿಂದ ಇರುವಾಗ ನಮ್ಮ ಪಾಲಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಎನ್ನುವುದು ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೊ ಎನತಕ್ಕ ಒಂದು ಮನೋಭಾವ ಅವರಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಹುಟ್ಟಬಾರದು ? ಆ ಜನರ ಮನಸ್ಸು ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ದುಃಖ ಪಡುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಆದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈಗಲಾದರೂ ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಯಾವ ಯಾವ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗತಕ್ಕಂಥ ದೇಶಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಹುದೋ ಅವುಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ದಿವಸ ಇರುವಂಥಾ ನಾಲೆಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ಮುಂದುವರಿಸಿದರೆ ಸಾವಿರಾರು ಎಕರೆ ತರಿಜಮೀನಾಗಿ ಅದರಿಂದ ಅನೇಕರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ತೆರನಾದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ವಿಚಾರ. 1949ರಲ್ಲಿ ನಮಲ್ಲಿ ಚಿನಕುರ್ಳಿ—ಅಕ್ಕಿಹೆಬ್ಬಾಳ-ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜಪೇಟೆಗೆ ಒಂದು ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ರೋಡ್ ಫಾರಂ ಆಗಿದೆ. ವರ್ಷೆ ವರ್ಷೆ ಅಲ್ಲಿ ಮೈಲೇಜ್ ಪ್ರಕಾರ ರಸ್ತೆ ರಿಪೇರಿಗಾಗಿ ತಗಲುವ ಛಾರ್ಜನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಫಂಡ್ ಬೇರೆ ಇದೆ.

[MR. DEPUTY SPEAKER in the Chair]

ಇದುವರೆಗೂ ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಚೂರು ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಮಾಡದೆ, formation ಆದ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಖಾಲಿ ಗಾಡಿ ಕೂಡ ಹೋಗುವುದಕ್ಕಾಗದಹಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಎಷ್ಟೋ ಸಾರಿ ಸೆಕ್ರೆಟೆರಿಯವರೇ ಚೀಫ್ ಎಂಜಿನಿಯರಿಗೆ, ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡಿಂಗ್ ಎಂಜಿನಿಯರಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾಯಿತು. ಆದರೂ ಇದುವರೆಗೂ ಯಾವ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯವನ್ನೂ ಮಾಡಿಸಿಲ್ಲ. ಇನ್ನಾದರೂ ತಾವು ಅವರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಗಾ ಕೊಡುವಂತೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಯಾವ ರಸ್ತೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಕೆ. ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡ.—ಚಿನಕುರಳಿ—ಅಕ್ಕಿಹೆಬ್ಬಾಳು—ಕೃಷ್ಣರಾಜಪೇಟೆ ರಸ್ತೆ.

ಆಮೇಲೆ, ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಲ್ ರೋಡು. ಕೃಷ್ಣರಾಜಸಾಗರ, ಬೂಬಿನಕೆರೆ, ಮಾಚಿನಕೋಟೆ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಒಂದು ರೋಡ್ ಇದೆ. ಇದು departmental road ಆದರೂ, ಮತ್ತು ರೋಡ್ ಆಗಿ ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷಗಳಾಗಿದ್ದರೂ ರಿಪೇರಿಯಿಲ್ಲದೆ ಶಿಥಿಲವಾಗಿದೆ. ಅಧಿಕಾರಿವರ್ಗದವರ ಕೆಲಸ ಬಹಳ ನಿಧಾನವಾಗಿದೆ,

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಕೆ. ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡ)

ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೇ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈಗ ಎರಡು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬೋರ್ಡಿನವರು ಈ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ಮಾಡಿ, ಎಂದು ಡಿ.ಸಿ.ಯವರಿಗೂ, ಚೀಫ್ ಎಗ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಆಫೀಸರಿಗೂ ಹೇಳಿದರೂ ಅವರು ಏನೂ ಮಾಡದೆ ಹಾಗೆಯೇ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆಮೇಲೆ ಇನ್ನೊಂದು ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ, ಚನ್ನರಾಯಪಟ್ಟಣ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಕೃಷ್ಣರಾಜಪೇಟೆಯ ಮೇಲೆ ಹೋಗುವ ರಸ್ತೆ. ಇದುವರೆಗೂ ಇದನ್ನ ಈ ಇಲಾಖೆಯವರು ನೋಡಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನುಮಾಡಿದರೆ, ಜನರಿಗೆ ಹೋಗಿಬರುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ. ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಈಗ 10-15 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾಗ ಎಷ್ಟೋ ಜನಗಳನ್ನು ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ಆಗಿಲ್ಲದವರನ್ನು ರೆವಿನ್ಯೂ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರಿ. 10-15 ವರ್ಷಗಳು ಅವರು ರೆವಿನ್ಯೂ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರುಗಳಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದಮೇಲೆ, ಈಗ ಅವರನ್ನು ಸೆಕೆಂಡ್ ಡಿವಿಜನ್ ಗುಮಾಸ್ತರಾಗಿ revert ಮಾಡಿರುವಿರಿ. ಇದು ಧರ್ಮವೇ? ನ್ಯಾಯವೇ? ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮನವಿ ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿಗೆ ಈಗ ಬಂದಿದೆಯೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು P.S.C. ಯವರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. P.S.C.ಯವರು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ, ಯಾರುಯಾರು ರೆವಿನ್ಯೂ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಅವರನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ confirm ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೂ, ಅದನ್ನು ನೀವು ಅನುಸರಿಸದೆ ಅವರನ್ನು ಸತಾಯಿಸಿ ಕೈಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತೀರಿ. ಇದು ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ. ಅವರುಗಳು revertಆಗಿ ಇಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವರನ್ನು ರೆವಿನ್ಯೂ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರಾಗಿ ಮಾಡಿ ಸಹಾಯಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಗೋಮಾಳಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಗೋಮಾಳವೆಂಬುದು ಊರು ಊರಿಗೂ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ದನಕರುಗಳು ಜಾನವಾರುಗಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಎಣ್ಣೆಹೊಳೆಕೊಪ್ಪಲು, ಚೆಲುಬಸವನಕೊಪ್ಪಲು ನದಿಯ ಹತ್ತಿರವಿರತಕ್ಕ ಸ್ಥಳಗಳು. ದರಖಾಸ್ತಿಗೆ ಅಲ್ಲಿನ ಗೋಮಾಳ ಕೇಳಿದಾಗ, ಕೊಡಕೂಡದೆಂದು ರಿಕಾರ್ಡ್ ಬೆಳೆಸಿದರು, ಅದು ರೆವಿನ್ಯೂ ಕಮಿಷನರಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಅವರೂ ಅದನ್ನೇ ಪುರಸ್ಕರಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಆ ರೆವಿನ್ಯೂ ಕಮಿಷನರು ಹೋದರು, ಇನ್ನೊಬ್ಬ ರೆವಿನ್ಯೂ ಕಮಿಷನರು ಬಂದರು. ಮತ್ತೆ ಅದೇ ಜಮೀನಿಗೆ, ಹೊಸದಾಗಿ ಬಂದ ರೆವಿನ್ಯೂ ಕಮಿಷನರು ಹಿಂದಿನ ರೆವಿನ್ಯೂ ಕಮಿಷನರು ಮಾಡಿದ ಆರ್ಡರನ್ನಾಗಲಿ, ಆ ಊರಿಗೆ ಗೋಮಾಳದ ಅಗತ್ಯವಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನಾಗಲಿ ಪರಿಗಣಿಸದೆ, ಹಿಂದಿನ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಬದಿಗೊತ್ತಿ ಆ ಸ್ಥಳವನ್ನು ದರಖಾಸ್ತಿಗೆ ಕೊಡುವುದೆಂದರೆ, ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾನೂನು ದೇಶವನ್ನು ಆಳುತ್ತಿದೆಯೇ ಅಥವಾ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿವರ್ಗದವರೂ ತಮಗೆ ಇಷ್ಟಬಂದಂತೆ ಕಾನೂನು ನಡೆಸಬಹುದೇ ಎನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯಾದರೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ; ಆಡಳಿತ ನಶಿಸಿಹೋಗುತ್ತದೆ. ಕಾನೂನಿಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಮನ್ನಣೆಕೊಡಬೇಕು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ ಕಾನೂನಿಗೆ ಮನ್ನಣೆ ಕೊಡದೆಇದ್ದರೆ ಇನ್ಯಾರು ಕೊಡಬೇಕು? ಈ ಅಂಶವನ್ನು ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಬೇಕು. ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಬಹು ಚಿಕ್ಕ ವಿಷಯವಾದರೂ, ತಪ್ಪಿನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುವುದಾದರೆ ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು. ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಒಬ್ಬ ರೆವಿನ್ಯೂ ಕಮಿಷನರಿಗೆ ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಕಂಡುಬಂದಮೇಲೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ರೆವಿನ್ಯೂ ಕಮಿಷನರು ಕೊಡುವುದೆಂದರೆ ಏನನ್ಯಾಯ?! ಕೇವಲ ಎರಡು ವರ್ಷದ intervalನಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯಾದರೆ ಕಾನೂನು ದೇಶವನ್ನು ಆಳುತ್ತಿದೆಯೋ, ಕಾನೂನಿಗೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಮನ್ನಣೆಯಿದೆಯೋ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಥವಾ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಕೊಡುವುದು ನ್ಯಾಯವೇ ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡಿ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ favouritism, nepotismಗಳಿಗೆ ಖಂಡಿತ ಅವಕಾಶವಿರದಂತೆ ಮಾಡಿ. ಅದಿದ್ದರೆ, ಇದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪರಿಗಣಿಸಿ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಿಸಿಕೊಡುತ್ತೀರೆಂದು ನಂಬಿದೇನೆ

ಇನ್ನು ಕೋಆಪರೇಷನ್ ವಿಚಾರ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಬಿ. ಮಲ್ಲಾರಾಧ್ಯ.—ಇವೊತ್ತು ಸಚಿವರುಗಳ ಉತ್ತರ ಇದೆಯೇ?

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I will let you know shortly.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಬಿ. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ (ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ).—ಪ್ರತಿದಿವಸವೂ ಹೀಗೆ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂಗಳು ಬದಲಾವಣೆಯಾದರೆ ಹೇಗೆ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಕೆ. ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡ.—ಸಹಕಾರ ಪದ್ಧತಿ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ, ಇದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಬಲಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಸಹಕಾರ ಪದ್ಧತಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಲಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಏಕೀಕರಣವಾದಮೇಲೆ ಈ ಬಾಬಿಗೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟದ್ದರಮೇಲೆ ನನಗನ್ನಿಸಿತು, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಇನ್ನುಮೇಲೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತದೆ. ಎಂದು ಸಹಕಾರ ಪದ್ಧತಿ ಸಾಧ್ಯವಾದಮಟ್ಟಿಗೂ ಬಹು ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಗಳಿಸಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನೆರೆಗೊಳ್ಳುವಂತಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದೆ. ದುರದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಅದೇನೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಈ ಖಾತೆಕೂಡ ಯಾರ ಹತ್ತಿರವಿದೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದಹಾಗಾಗಿದೆ. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಅವರು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರನ್ನು interview ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆ? ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಗೊಬ್ಬರ ಮಾರಾಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರತಕ್ಕ ಮೂಟೆಗಳು ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ವ್ಯಾಗನ್‌ನಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ವ್ಯಾಗನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದರೂ shortage ಇರುತ್ತದೆ. ಈ shortageನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ make up ಮಾಡಬೇಕೋ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ಬಡ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರ ಮೇಲೆ, ಗುಮಾಸ್ತರುಗಳ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಈ shortageಗೆ ಕಂಪೆನಿಯವರು ಜವಾಬ್ದಾರರೇ ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಜವಾಬ್ದಾರರೇ? ಒಂದೂ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ದಯವಿಟ್ಟು ಗೊತ್ತುಮಾಡದಿದ್ದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡತಕ್ಕ ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಯೂ ಹುರುಪಿನಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿ shortage ತಮ್ಮಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತದೋ ಎಂದು ಪ್ರತಿ

ಯೊಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯೂ ಹೆದರಿಕೊಂಡೇ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ shortageನ ಮೂಲವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ವ್ಯವಸಾಯದ ಇಲಾಖೆಯವರಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರ ಬರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿ ಬಹಳ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ವ್ಯಾಗನ್ ಬಂದರೆ R. R. ಕೊಟ್ಟಹೊರತು ಸರಕನ್ನು ರಿಲೀಸ್‌ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಮೇಲೆ ಡೆಮರೇಜ್ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಈಗ ರೈಲ್ವೆ ರಸೀತಿಯು ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅದನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ನಂತರ ಸರಕನ್ನು ರೈಲ್ವೆಯವರಿಂದ ತರಬೇಕಾದರೆ ಡೆಮರೇಜ್ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ರೈಲ್ವೆ ರಸೀತಿಯು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಲೀಸಾಗಿ ಕೂಡಲೇ ತಲಪುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡುಮಾಡಬೇಕು. ರೈಲ್ವೆ ಸ್ಟೇಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಗನ್ ಬಂದೊಡನೆಯೇ ಅದನ್ನು ರಿಲೀಸ್‌ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಬೇಕು. ಈಗಿರುವ ಪದ್ಧತಿಯೇ ಮುಂದುವರಿದರೆ ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಒಂದೆರಡು ದಿವಸ ಓಡಾಡಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ರೈಲ್ವೆಸ್ಟೇಷನ್ನಿಗೆ ರೈಲ್ವೆ ರಸೀತಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಹೋಗುವುದರೊಳಗಾಗಿ ಡೆಮರೇಜ್ ಬದ್ದು ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಸಲ ವ್ಯಾಗನ್ ಬಂದಾಗಲೂ ಇದೇರೀತಿ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಮಾರುವಾಗ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಮೂಲಕ ಮಾರಬಹುದು. ವೈಯಕ್ತಿಕವಾದ ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿಯಾದ ಫರ್ಮ್‌ಗಳಿಗೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಉತ್ತೇಜನವನ್ನು ಕೊಡಕೂಡದೆಂದು ಎಷ್ಟೋ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಖಾಸಗಿಯವರಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರ ಮಾರಲು ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟು ಲಾಭಬಡುಕರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಕೂಡದು. ಗೊಬ್ಬರ ಮಾರಲು ಸಹಕಾರಸಂಘಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಹರಿಜನರ ಫಂಡ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗೆ ಐವತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಲುಕ್ಸಾನಾಗುತ್ತಿದೆ. ಲುಕ್ಸಾನು ಎಂದರೆ ಇತರರು ತಿಂದುಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು, ಏನುಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದೇ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಯೋಚನೆಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹರಿಜನರಿಗೆ ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು, ಮನೆಕಟ್ಟಲು ಸಹಾಯಮಾಡುವುದು, ಇಂಥ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಈ ಹಣವನ್ನು ವಿನಿಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಏನಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದರೆ ನನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಹರಿಜನ ಆಳು ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅವನ ಹೆಸರಿಗೆ ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಾನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಾಗಬಾರದು. ಇದರಿಂದ ದೇಶ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ, ಉದ್ಧಾರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಫಂಡಿನ ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲ ಹರಿಜನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ವಿನಿಯೋಗಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಮನೆ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಮುನ್ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಮನೆಕಟ್ಟತಕ್ಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಬರುವಂಥ ಒಂದು ಚೈತನ್ಯವನ್ನು ಗಳಿಸದೆಹೋದರೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ ? ಈ ರೀತಿಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತಾ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸಹೋದರರು ಎಷ್ಟೋ ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೂ ನಮಗೂ ಭೇದವಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತಾ ನಿವಾರಣೆಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಇಡೀ ಹರಿಜನರನ್ನು ವಿದ್ಯಾವಂತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ, ಪ್ರತಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮತ್ತು ಹೋಬಳಿ ಹೆಡ್‌ಕ್ವಾರ್ಟರುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹರಿಜನರ ಹಾಸ್ಟಲುಗಳನ್ನು ತೆರೆದು ಹರಿಜನರ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾವಂತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯು ಅದಷ್ಟಕ್ಕೆ ಅದೇ ಹೋಗುತ್ತದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಹರಿಜನರನ್ನು ವಿದ್ಯಾವಂತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರೆ ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹಾರವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ವಿನಾ ಅವರಿಗೆ ನೂರಿನ್ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಹಣಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದು, ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಡುವುದು ಇದರಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಶಾಶ್ವತವಾಗಿರುವಂಥ ಕೆಲಸವನ್ನುಮಾಡಿ ಅವರೂ ನಮ್ಮಂತೆಯೇ ಒಂದು ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದು ನಿಲ್ಲುವಂತೆಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಟಿ. ಜಂಬಣ್ಣ (ದಾವಣಗೆರೆ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಲಭಿಸಿ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಾಗುತ್ತ ಬಂತು. ಈ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಬಡ್ಜೆಟ್‌ಗಳು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಮಂಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಆದರೆ ಈ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಮುಂದುವರಿದಿದ್ದಾರೆನ್ನುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗಬಹುದು. ಒಂದು ಜನಾಂಗದ ಆಯುಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ವರ್ಷ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದುದಲ್ಲ. ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಬಡ್ಜೆಟ್ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಹೆಚ್ಚಾದ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯಗಳೆಂದರೆ ಮೊದಲನೆಯದು ರೈತನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸತಕ್ಕದ್ದು, ಎರಡನೆಯದು ಕೂಲಿಕಾರರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಈ ಎರಡು ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಹೆಚ್ಚಾದ ಹಣವನ್ನು ಮುಡುಪಾಗಿಟ್ಟು, ಈ ಎರಡು ಗುಂಪಿನವರನ್ನು ಸುಧಾರಿಸದೆ ಹೋದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಜನಾಂಗಕ್ಕೂ ಕ್ಷೇಮವಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನಮ್ಮ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಚುನಾವಣೆಯ ಪ್ರಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಇವೆರಡನ್ನೂ ಮುಂದೆ ಮಾಡಿ ಓಟುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ರೈತನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಸಬೇಕು, ಕೂಲಿಕಾರರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಸಬೇಕು, ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತಾ ನಿವಾರಣೆಯಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ವೋಟು ಕೊಡಿ, ನೆಹರೂರವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ವೋಟುಕೊಡಿ, ಬಸವಣ್ಣನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ವೋಟುಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಈ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಈ ಎರಡು ಗುಂಪಿನವರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎಂದಿನಂತೆಯೇ ಇದೆ. ಇವರ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳಬಲ್ಲರು ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ರೈತರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎಳ್ಳಷ್ಟೂ ಸುಧಾರಿಸಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದೇಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ್ಗೆ ಮೂವತ್ತು-ನಲವತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ನಾನು ಹುಡುಗನಿದ್ದಾಗ್ಗೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಡೆದ ಚುನಾವಣೆಗಳ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೋದರೆ ಆ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಮೂವತ್ತುವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಸ್ಥಿತಿಗಿಂತ ಹೀನಾಯಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದುವು.

ರೈತನಿಗೆ ಸಾಲವನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಮೀಡಿಯಂ, ಷಾರ್ಟ್ ಟರ್ಮ್, ಲಾಂಗ್ ಟರ್ಮ್ ಮತ್ತು ತಕಾವಿಸಾಲಗಳು ಮತ್ತು ಲ್ಯಾಂಡ್ ಮಾರ್ಟ್‌ಗೇಜ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಕೊಡತಕ್ಕ ಸಾಲಗಳು, ಈ ಎಲ್ಲ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಷ್ಟೋ

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಟಿ. ಜಂಬಣ್ಣ).

ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮಾಡುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ರೈತನ ನಿಜವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಸಿದೆಯೇ ಎಂದರೆ ಎಂದಿಗೂ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು, ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೆ ಬಂದು ಕೂಲಿಕಾರರಾಗಿ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಸೇರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸತ್ಯವಾದ, ನಿಜವಾದ ಅಂಶ. ಇದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದ ಅರಿವಿಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಏನುಮಾಡಬೇಕು ಎಂದರೆ ರೈತರಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಸಾಲ ದೊರೆಯುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ಸಾಲದೊರೆಯಲು ಬಹಳ ಅಡಚಣೆಗಳಿವೆ. ಒಂದು ತಕಾವಿ ಸಾಲಕ್ಕೆ ರೈತನು ತನ್ನ ಮನೆಯನ್ನು ಮಾರುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಮತ್ತು ಸಾಲ ದೊರೆಯಬೇಕಾದರೆ ಬಹಳಕಾಲ ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ. ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನೂ ನಡೆಸಲು ಸಾಲ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ. ಇದಕ್ಕೆ ಎಂಟು ಆಫೀಸುಗಳನ್ನಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಡೈರೆಕ್ಟರ ಆಫೀಸು, ಅವರ ಕೆಳಗೆ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟರ ಆಫೀಸು, ಅವರ ಮೇಲೆ ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಆಫೀಸರ್, ಅವರ ಕೆಳಗೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸೂಪರ್‌ವೈಸರ್, ಅವರ ಕೆಳಗೆ ಒಬ್ಬ ವಿ.ಐ.ಡಿ. ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್, ಹೀಗೆಲ್ಲ ಇದೆ. ಯಾರಾದರೂ ಸಾಲಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಹಾಕಿದರೆ ಒಂದು ಕಡೆ ಎರಡು ತಿಂಗಳು, ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಮೂರು ತಿಂಗಳು ಹೀಗೆ ರಿಕಾರ್ಡನ್ನು ಎಲ್ಲೋ ಒಗೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಆಫೀಸುಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ರಿಕಾರ್ಡನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಇಟ್ಟಿದ್ದು ಅನಂತರ ಅದರ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಕ್ವೆರಿ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಇದೆಲ್ಲ ಆಗಿ ಬಂದಮೇಲೆ ಸ್ಕ್ರೂಟಿನಿ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೆಗೆ ಎಷ್ಟೊಂದು ಆಫೀಸುಗಳು ನಮಗೆ ಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇನ್ನೂ ಏನುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದರೆ ಬಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿರುವ ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲ ಇಲಾಖೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದೊಂದು ಕಡೆಯೂ ಬೋರ್ಡ್, ಕಮಿಟಿ ಎಂದು ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಈಗಿನ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರದ ಧೋರಣೆಯಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಫ್. ಎಚ್. ಮೊಹಸಿನ್.—ತಾವು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಹೇಗಿತ್ತು?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಟಿ. ಜಂಬಣ್ಣ.—ನಾನು . ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದ್ದಾಗಲೂ ಪ್ರತಿಭಟಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ ಈಗಲೂ ಪ್ರತಿಭಟಿಸುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ರಾಜಕೀಯ ಜೀವಮಾನ ಪ್ರತಿಭಟನೆ. ಮತ್ತು ಹೊಡೆದಾಟಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಬಂದು ಹೋಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ನೀವು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಈಗ ಈ ಬಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿರುವ ಎಷ್ಟು ಹಣ ನೌಕರರಿಗೆ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ? ನಮ್ಮ ಬಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿರುವ ಬಹುಭಾಗ ಹಣ ನಿರುಪಯೋಗವಾಗುತ್ತಿದೆ. ರೈತರ ಮತ್ತು ಕೂಲಿಗಾರರ ವಸತಿಗೋಸ್ಕರ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ? ಬೆಂಗಳೂರು ಸುಂದರವಾದ ನಗರ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ Slum clearance ಆಗಿಲ್ಲ. ದಾವಣಗೆರೆಯಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬರುವಾಗ ಎರಡು ಪಕ್ಕಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಲಮ್ಸ್ ನೋಡುತ್ತೇವೆ; ಕಕ್ಕಸು, ಚರಂಡಿ ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಅದರ ನೀರನ್ನೇ ಬಡವರು ಕುಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಇದು ನಮಗೆ ಸಲ್ಲತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ನೀವು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಹತ್ತುವರ್ಷಗಳಾದರೂ, ಈವರೆಗೂ ಈ ಸ್ಲಮ್ಸ್ ತೆಗೆಯಲು ನಿಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಚರಂಡಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ಎಂಜಲೆಲೆಗಳನ್ನು ನಾಯಿಗಳ ಹಾಗೆ ಬಡಜನರು ತಿನ್ನುವುದನ್ನು, ನಾನು ಪ್ರತಿದಿವಸ ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಹೋಟೆಲುಗಳ ಹತ್ತಿರ ಎಂಟು-ಹತ್ತು ಜನರು ಸೇರಿಕೊಂಡು ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದು ನಮ್ಮ ಮಾನವಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಮಾನತರುವ ವಿಷಯವೇ? ಮುಂದುವರಿದ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಗೌರವ ತರತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಯಾರು ನೋಡಿದ್ದಾರೆ? ಎಂಜಲೆಲೆ ತಿನ್ನುವವರು ಮನುಷ್ಯರಲ್ಲವೇ? Slum clearanceಗೆ ಏನು ಪ್ರಾವಿಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ತಾವು ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ, ಯಾವುದನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕೆನ್ನುವ ರಚನಾತ್ಮಕ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ, ಗುರ್ತು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಟಿ. ಜಂಬಣ್ಣ.—ಇಲಾಖೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆಮಾಡಿರಿ. ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ದಿವಾನರು ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಿಂದೆ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೌನ್ಸಿಲರ್ ಆಗಬೇಕಾದರೆ, ಅವರು ಅಮಲ್ದಾರರಾಗಿ, ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮೀಷನರಾಗಿ, ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮೀಷನರಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿ ಆಡಳಿತದ ಅನುಭವವನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಕಾಂಗ್ರೆಸಿನವರು ಪ್ಲಾಟ್‌ಫಾರಂನಿಂದ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಬಂದುಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ಆಡಳಿತದ ಅನುಭವವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ದಕ್ಷತೆ ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನೇ ಇಲ್ಲದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ದಿವಾನರು ಸಾಕು. ನೀವು, ಹತ್ತು ಜನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮಗೆ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿದರೆ, ಹಣ ಉಳಿತಾಯವಾಗುವುದಲ್ಲದೆ, ಹತ್ತು ಬಂಗಲೆಗಳು ಖಾಲಿ ಆಗುತ್ತವೆ. ಈ ಹತ್ತು ಬಂಗಲೆಗಳು ಖಾಲಿ ಆದರೆ ದುಡ್ಡು ಉಳಿಯುತ್ತದೆ, ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಉಳಿತಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಫೀಸಿಗೆ ಮೂರು ಮೈಲಿ ಆಚೆ ಒಂದು ಬಂಗಲೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ವಸತಿಗೆ ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ಬಂಗಲೆಗಳು ಬೇಕೆ? ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಎಂತಹ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಿ? ಇಂತಹ ದೊಡ್ಡ ಬಂಗಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಾ? ಈ ಹತ್ತು ಬಂಗಲೆಗಳನ್ನು ಫರ್‌ನಿಷ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು socialistic pattern of society! ಪ್ಯಾಟರ್ನ್‌ಗೆ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅರ್ಥವಿದೆ. ಒಂದು ಇಂಜಿನ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ತಯಾರುಮಾಡುವಾಗ pattern ಮೌಲ್ಡ್ ಮಾಡಲು ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಗುಡಿಸಲುಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಿರಿ. ಆದರೂ ನೀವು ಕುಮಾರ ಕೃಪದ ಅಂಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಬಳಿ ಹೊದ್ದುಕೊಂಡು ಮಲಗಿಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ನಾವು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ನೀವು socialistic pattern of society ಎಂದು ಏನು ಹೇಳುತ್ತೀರೋ, ಅದರಲ್ಲಿರುವ pattern ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೆ ಏನು ಅರ್ಥವೋ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ pattern pattern, ಎಂದು ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಯಾವ pattern? ಈಗ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದು ಅವರ ಸ್ಯಾಂಪಲ್ಲೋ? ಸಮಾಜವನ್ನು ಒಂದು ಸಮತಾಭಾವನೆಯಿಂದ ಕಂಡು, ಬಡವರನ್ನು, ರೈತರನ್ನೂ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ? ಬೆಳೆ ಉತ್ಪನ್ನ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆಯೇ? ವ್ಯವ

ಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯವರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳೆಲ್ಲಾ ಸುಳ್ಳು. ಒಂದಕ್ಕೊಂದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ವ್ಯವಸಾಯಗಾರನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ರಚನಾತ್ಮಕ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಿಗೋಸ್ಕರ ತೆಗಿದಿಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಹಣ ಬಹಳ ಕಡಮೆ. ಅದನ್ನು ಒಂದಕ್ಕೆ ಹತ್ತರಷ್ಟಾದರೂ ಮಾಡಬೇಕು; ಮತ್ತು ಅದು ಅವರಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಸಹಾಯ ಸಲ್ಲುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನೂರೈವತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಾಲಕ್ಕೆ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡರೆ, ಜಮೀನು ಬಿತ್ತನೆ ಆದಮೇಲೆ ಮುಂದಿನವರ್ಷ ಹಣ ರೈತನ ಕೈ ಮುಟ್ಟುತ್ತದೆ; ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತೀರೋ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಯಾರೂ ಪರೀಕ್ಷೆಮಾಡಿಲ್ಲ. ತಕ್ಷಣ ಸಾಲ ಒದಗಿಸಬೇಕಾದರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಲೆವಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಇರಬೇಕು. ಮೈಸೂರು ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಸಾಲಕ್ಕಾಗಿ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡರೆ ಹಣ ಒಂದು ವಾರದೊಳಗೆ ಸಾಲಗಾರನ ಕೈಸೇರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನಿಮ್ಮ ಈ ಸೊಸೈಟಿ ಪದ್ಧತಿಗಳಲ್ಲಿ ಏನಾಗುತ್ತಲಿದೆ? ಸಾಲಗಾರನಿಗೆ ಯಾವಾಗ ದುಡ್ಡು ಕೈಸೇರುತ್ತಲಿದೆ? ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ investigation ಮಾಡಿ, ನಾಲ್ಕನೆಯ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಲೋನ್ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಆಗಿ ಬರುತ್ತವೆ. ಈ ಸೊಸೈಟಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಏನು ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ! ಅವರುಗಳಿಗೆ ಯಾವತರಹದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್ ಮುಂತಾದವರಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಆಸ್ತಿ ಇರಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ಪ್ರಾಪರ್ಟಿ ಕ್ವಾಲಿಫಿಕೇಷನ್ ಇಟ್ಟು ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಆವಾಗ ಅವರುಗಳಿಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಅವರುಗಳು ಗುಮಾಸ್ತರುಗಳ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಂಬಳ ಜಾಸ್ತಿಮಾಡಿಬಿಟ್ಟು ಸಂಬಳ ಹಂಚಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ.

ಎನ್.ಇ.ಎಸ್.ನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಪ್ರೋಗ್ರೆಸ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ? ದಾವಣಗೆರೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಮುನ್ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಆಗುವ ಭಾವಿಗೆ, ಒಂದು ಒಂದೂವರೆ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಬಿಲ್ಲುಮಾಡಿದೆ. ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ರೇಟ್‌ಪ್ರಕಾರ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ರಸ್ತೆಗಳಿಗೆ ಯಾರಾದರೂ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿ ಹೋಗಿ ಚೆಕ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಹರಿಹರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಎನ್. ಇ. ಎಸ್. ನವರು ಎಷ್ಟು ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ! ಎನ್.ಇ.ಎಸ್.ನವರು ಎಷ್ಟು ಹಣ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ! ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಎರಡು-ಮೂರು ಜೀಪುಗಳು, ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಹಿಂದೆ ಗ್ರಾಮಸೇವಕಿಯರು, ಅವರ ಹಿಂದೆ ಲೇಡಿಡಾಕ್ಟರ್, ಒಂದು ಮೂವಿಂಗ್ ವ್ಯಾನ್ ಎಲ್ಲಾ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಏಕೆ ಹಣ ಹಾಳು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ? ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ! ಅದು ಕೂಲಿಗಾರರಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಸಹಾಯವಾಗುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿರಿ. ಹರಿಹರದಲ್ಲಿ ಈ ಎನ್.ಇ.ಎಸ್. ಬ್ಲಾಕ್ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಅದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಮಣ್ಣುಹಾಕುವ ಕೆಲಸ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ತಾವೇ ಏಕೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಮಾಡಿಸಬಾರದು?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಟಿ. ಜಂಬಣ್ಣ.—ಒಂದು ಮೀಟಿಂಗ್ ಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್ಸ್‌ನ ಪೇಜಿನಲ್ಲಿ ರಿಕಾರ್ಡ್ ಆಗಿದೆ, ನೋಡಿ. ಮೆಂಬರ್‌ಷಿಪ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಅಷ್ಟೇ. ಎಗ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಪವರ್‌ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. Advisory body ಇರುವುದು ಮಣ್ಣು ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೆ. ನಾವು ಏನಾದರೂ ಹೇಳಿದರೆ, ಕೇಳುವವರು ಇಲ್ಲ; ಹಾಗೆಯೇ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಪವರ್ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಜುಟ್ಟು ಹಿಡಿದು ಬಗ್ಗಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೆವು. ನಮ್ಮನ್ನು ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಈ Advisory bodyಗಳಲ್ಲಿ ಮೆಂಬರ್‌ಷಿಪ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಪವರ್ ಇಲ್ಲದೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ನಮ್ಮವರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಸಿ ಹಚ್ಚುತ್ತೀರಿ.

ಇನ್ನು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಪ್ರಯತ್ನವಿದೆ. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಸ್ಪೃಶ್ಯರಿರುವ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರಿಗೆ ಮನೆ ಕಟ್ಟಬೇಕು. ನಾನು ದಾವಣಗೆರೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟ್ ಆಗಿದ್ದಾಗ ಒಂದು ಕಾಲೋನಿಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರಿಗೆ ವಸತಿ ಏರ್ಪಡಿಸಿ ಅವರ ಸುತ್ತಲೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು, ಲಿಂಗಾಯಿತರು ಮತ್ತು ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ಮತಸ್ಥರೂ ಇರುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನೇ ಮಾಯವಾಗುವುದು. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರು ಇತರರ ಮಧ್ಯೆ ವಾಸಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರೇ ಬೇರೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ನೀವೇನು ಮಾಡಿದರೂ ನೂರಾರು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಚನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯನವರು ಹಿಂದೆಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದರು, ಈಗಲೂ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೂ ಸಹ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿಲ್ಲ. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರೇ ಬೇರೆ ಇರಕೂಡದು. ನಾನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ ನೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಿಸದಿರುವುದನ್ನು ಐದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಿಸಬಹುದು. ಈ ದಿವಸ ದಾವಣಗೆರೆಯಲ್ಲಿರುವ ಕಾಲೋನಿ ನೋಡಬಹುದು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ದುಷ್ಟ ಸ್ವಭಾವಗಳು ತಾವೇ ಮಾಯವಾಗುವುವು.

ದಾವಣಗೆರೆಯಲ್ಲಿ ಜಮೀನು ವ್ಯವಸಾಯಮಾಡುವ ರೈತ ಒಂದು ಎಕರೆಗೆ 20 ಮಣ ಹತ್ತಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾನೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾನೆ. ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮಣ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ, ಅವರಿಗೆ ಇರಬೇಕಾದಂಥ ಸಾರಿಗೆ ಸೌಕರ್ಯವಿಲ್ಲ. ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಯಥೇಷ್ಟವಾಗಿ ಗೊಬ್ಬರ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಿದೆ. ಹೋದ ಸಾರಿ ಒಂದು ಬಂಡಿ ಹೂತು ಹೋಯಿತು. ರಸ್ತೆ ಸೌಕರ್ಯ ಚೆನ್ನಾಗಿರಬೇಕು. ಪ್ರೊವಿನ್ಶಿಯಲ್ ರಸ್ತೆಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಟಾರು, ಕಾನ್‌ಕ್ರೀಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಇತರ ರಸ್ತೆಗಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಈ ಸರ್ಕಾರದವರಿಂದ ಹತ್ತು ಮೈಲಿ ರೈಲು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ರಸ್ತೆ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಮೈಲಿ ರಸ್ತೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಲೆಕ್ಕ ಕೊಡಿ, ಒಂದು ರಸ್ತೆ ಎಂಟು ಮೈಲಿ ಮಾಡಿ ಎರಡು ಮೈಲಿಯಷ್ಟು ಮಾಡದೆ 15 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹಾಗೆಯೇ ಇದೆ. ಇಂಥ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೂಡ ನಿಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಪಾನನಿರೋಧದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಜನರು ಅನೇಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇರುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹೇಳಿದರೆ ಪಿ. ಎಸ್. ಪಿ. ಯಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಹೊರಗೆ ದಬ್ಬುತ್ತಾರೋ ಏನೋ. ಪಾನನಿರೋಧವೆಂಬುದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಮಾರಿ. ಮೊದಲು ನಾನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿದ್ದೆ. ಆಗ ಪಾನ ನಿರೋಧವು ಜಾರಿಗೆ ಬಂತು, ನನಗೆ ಆಗ ದೇವಲೋಕದ ಕಾಮಧೇನು ಸಿಕ್ಕಿದಷ್ಟು ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವವರನ್ನೆಲ್ಲಾ

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಟಿ. ಜಂಬಣ್ಣ)

ಹಿಡಿಸಿದೆ, ಹತ್ತು ವರ್ಷದ ಹುಡುಗರನ್ನೂ, ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಜೈಲಿಗೆ ಹಾಕಿಸಿದೆ. ಆಗ ಕುಡಿಯುವವರೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿ ಜನರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು, ಕುಡಿಯಲು ತಡೆಮಾಡಿದವರನ್ನು ಹೊಡೆದರು. ಆಮೇಲೆ ಯಾರನ್ನೂ ಹಿಡಿಯಬೇಡಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ, ಮುಂದೆ ಆ ಹಳ್ಳಿಯವರು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬಟ್ಟೆ ಹಿಡಿದು ತೊಂದರೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಅಲ್ಲಿಂದಾಚೆಗೆ ಆ ಕಡೆ ಹೋಗುವುದನ್ನೇ ನಿಲ್ಲಿಸಿದೆ. ಆಮೇಲೆ ನನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಕಳ್ಳಬಟ್ಟಿ ಇಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿಯಬಂತು. ಒಂದು ದಿವಸ ರಾತ್ರಿ ಎರಡು ಗಂಟೆಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದೆ, ಶಿವಪೂಜೆ ಮಾಡುವ ಕಡೆ, ದನ ಕಟ್ಟುವ ಕಡೆ, ಎರಡು ಕಡೆ ಕಳ್ಳ ಭಟ್ಟಿ ಇಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೊಡೆಯಲು ಷುರು ಮಾಡಿ ಹೆದರಿಸಿ ಅವರನ್ನು ಚದುರಿಸಿದೆ. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ ಮೀಟಿಂಗ್ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಜಾಗ್ರತೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಯಿತು. ಅನಂತರ ಸಾಮಾನು ತೆಗೆದು ಮನೆಗೆ ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ದನ ಕಾಯುವವರು 15 ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚಿದರು. ಕಳ್ಳಬಟ್ಟಿ ಸಾರಾಯಿ ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಕೂಲಿಗಾರರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಬಟ್ಟಿಸಾರಾಯಿ ತಯಾರಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಗಂಡಸರು, ಹೆಂಗಸರು ಎಲ್ಲರೂ ಈ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ಈ ಹಾವಳಿ ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಜರಿಕಟ್ಟೆ, ತೋಳಹುಣಸಿ, ಕಲ್ಪನಹಳ್ಳಿ, ಕಕ್ಕರಗೊಳ್ಳ ಮುಂತಾದ ಕಡೆ ಒಂದು ವ್ಯಾಗನ್ ಬೇಕಾದರೂ ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ, ಇದರಿಂದ ಬೇರೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕೂಲಿಯವರು ಸಿಕ್ಕುವುದೇ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಪಾನನಿರೋಧದಿಂದ ಕೂಲಿಗಾರರ ಮತ್ತು ರೈತರ ಜೀವನ ಹಾಳಾಗಿದೆ. ಮೊನ್ನೆ ದಾವಣಗೆರೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಬ್ಬವಾಯಿತು. ಆಗ ಸಾವಿರಾರು ಗ್ಯಾಲನ್ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ನಿರೋಧವಿಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ ಎಷ್ಟು ಜನ ಕುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದರೋ ಅದರ ಹತ್ತರಷ್ಟು ಮಂದಿ ಈಗ ನಿರೋಧ ಜಾರಿಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಕುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ದಾವಣಗೆರೆ ಮತ್ತು ಹರಿಹರ ಈ ಕಡೆ 500 ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಮದ್ಯ ಮಾರಾಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ನನ್ನ ಹಿಂದೆ ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಕಳುಹಿಸಿದರೆ ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಪೋಲೀಸ್ ಸಹಾಯ ನನಗೆ ಬೇಡ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕುಡಿಯದಿರುವವರ ಮೇಲೆ ಅಪಾದನೆ ಹೊರಿಸಿ ಕೇಸು ಹಾಕುವುದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಡಾ॥ ನಾಗೂರ್‌ರವರು ಹಿಂದೆಂದೂ ಪಾನನಿರೋಧ ಜಯಪ್ರದವಾಗಿಲ್ಲ, ನೂರು ವರ್ಷವಾದರೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಸಾವಿರ ವರ್ಷವಾದರೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅನೇಕರು ಪಾನನಿರೋಧ ತಮ್ಮ ಕಡೆ ಜಾರಿಗೆಬರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಊರಿಗೆ ಪಾನನಿರೋಧ ಬಂದಾಗ ನಾನು ಹೇಳಿದ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೆ ಹೆಂಡ ಕುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ ದೇಹಸ್ಥಿತಿ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಕೆಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಕಳ್ಳಬಟ್ಟಿ ಸಾರಾಯಿ ಕುಡಿಯುವುದರಿಂದ ಆರೋಗ್ಯ ಬಹಳವಾಗಿ ಕೆಡುತ್ತದೆ, ದೇಹವನ್ನು ಸುಡುತ್ತದೆ, 14 ವರ್ಷದ ಒಬ್ಬ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳ ದೇಹ ಪರ್ಫೋರೇಟಾಗಿ ಸುಟ್ಟಿದೆ. ಇಂಥ ಪ್ರಕರಣ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಕಾಲಾವಕಾಶ ಹೆಚ್ಚಾಗಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣ ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

5 P.M.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈ ದಿವಸ ಸಾಯಂಕಾಲ ಐದು ಘಂಟೆಯಿಂದ ಏಳು ಘಂಟೆವರೆಗೂ ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡೋಣ. ನಾಳೆ ದಿವಸ ನಾವು ಒಂದು ಘಂಟೆಗೆ ಬದಲಾಗಿ 12 ಘಂಟೆಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಸಭೆ ಸೇರೋಣ. 12 ಘಂಟೆಯಿಂದ ಒಂದು ಘಂಟೆಯವರೆಗೆ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅನಂತರ ಒಂದು ಘಂಟೆಯಿಂದ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಮೂರೂವರೆ ಘಂಟೆಯವರೆಗೂ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲು ಅವಕಾಶಕೊಟ್ಟು ಮೂರೂವರೆ ಘಂಟೆಯ ನಂತರ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಆದರೆ ಆಗಬಹುದಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ. ಈ ದಿವಸ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಈ ದಿವಸ ಅರ್ಧ, ನಾಳೆ ಅರ್ಧ ಹೀಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಅಷ್ಟು ಸರಿಯಾಗಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ದಿವಸ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು ನಾಳೆ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಬಹುದೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ನಾಳೆ ಪೂರಾ ದಿನವನ್ನು ಉತ್ತರಕೊಡಲು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟರೆ ಈಗ ಆಫೀಸಿನವರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಪೂರ್ತಿ ಪ್ರೋಗ್ರಾಮನ್ನೇ ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಮುಂದಿನ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯ ವೇಳೆಗೆ ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ರೆಗ್ಯುಲರೈಸ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳೋಣ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ಪುಟ್ಟರಾಮಯ್ಯ (ಚನ್ನಪಟ್ಟಣ).—ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್‌ಗಳ ಮೇಲೆ ನಡೆಯತಕ್ಕ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದೆರಡು ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್‌ಗಳ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಕಡಮೆಮಾಡಿಕೊಂಡು ಈಗ ಆ ಕಾಲವನ್ನು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗವನ್ನೇಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು ? ಇರುವ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಹಾಗೆಯೇ ಇದ್ದಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈ ದಿವಸ ಇಷ್ಟು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡೋಣ. ನಾಳೆ 12 ಘಂಟೆಯಿಂದ ಒಂದು ಘಂಟೆಯತನಕ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರಗಳ ಕಾಲ ಹೋದರೆ ಒಂದು ಘಂಟೆಯಿಂದ 3-30ರ ತನಕ ಸರ್ಕಾರದವರು ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಿ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಈ ದಿವಸ ಎರಡು ಘಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಮತ್ತು ನಾಳೆ ದಿವಸ ಎರಡೂವರೆ ಘಂಟೆ ಒಟ್ಟು ನಾಲ್ಕೂವರೆ ಘಂಟೆಗಳವರೆಗೂ ಸರ್ಕಾರದವರೆಗೆ ಅವಕಾಶಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೊಂದು ವೇಳೆ ಇದೂ ಕೂಡ ಸಾಲದೆಂದು ಕಂಡು ಬಂದರೆ ಬಾಕಿ ವಿಚಾರ ನಾಳೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳೋಣ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕೆಂಚಪ್ಪ (ಹಿರಿಯೂರು).—ಕೆಲವು ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್‌ಗಳಿಗೆ ಅಲಾಟ್‌ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಕಾಲವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಆ ವೇಳೆಯನ್ನು ಬಡ್ಜೆಟ್ ಚರ್ಚೆಗೆ ವಿನಿಯೋಗಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲವೇ ?

* ಶ್ರೀಮತಿ ಅನ್ನಪೂರ್ಣಾಬಾಯಿ ರಾಗಟೆ (ಕಲ್ಯಾಣಿ).—ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಮಾನ್ಯ ದ್ರವ್ಯ ಶಾಖಾ ಸಚಿವರು 1958-59ನೆಯ ಸಾಲಿನ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಸರ್ಕಾರ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡುತ್ತಲಿದೆ. ಆದರೆ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯೇನೂ ಅಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಆಗಿಲ್ಲವೆಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ.

ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹುಮನಾಬಾದ್ ತಾಲ್ಲೂಕದ ಕಲ್ಯಾಣ ಮತ್ತು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲನ ಹಳ್ಳಿಗಳ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಸ್ಕೂಲಿದ್ದರೆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಲ್ಲ, ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿದ್ದರೆ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಲ್ಲ, ಸಾವಿರಾರು ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇದ್ದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಈ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೂಡ ಸರಿಯಾಗಿ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಸಿಕ್ ಶಿಕ್ಷಣ ನಡೆಯುವ ಹಾಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಕಲ್ಯಾಣದಲ್ಲಿ ಈಗ ಒಂದು ಮಿಡಲ್ ಸ್ಕೂಲ್ ಕಂ ಹೈಸ್ಕೂಲಿದೆ. ಅದನ್ನು ಹೈಯರ್ ಸೆಕೆಂಡರಿ ಸ್ಕೂಲನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ವಿದ್ಯಾಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಕೇಳಿಕೊಂಡೆ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಜಾಗ್ರತೆ ಇದನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಹೈಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ತರಹದ ವಿದ್ಯಾವಂತರಾದ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಕಲ್ಯಾಣದ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ನಾನ್-ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳಿದ್ದರೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹೇಗೆ ಸುಧಾರಿಸಬಲ್ಲರು ?

ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಸ್ವಾಮಿ, ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆ ವಿಚಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಆ ಕಡೆ ಇರತಕ್ಕ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಏಳು ಎಂಟು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಯಾವ ಆಫೀಸರೂ ಹೋಗಲಾರದಂಥ ರಸ್ತೆಗಳು ಅವು. ಹುಮನಾಬಾದಕ್ಕೆ N.E.S. ಬ್ಲಾಕ್ ಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಅದು ಅಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಸಸ್ತಾಪುರದಿಂದ-ಕಲ್ಯಾಣದ ರಸ್ತೆ. ಇದು 1957ರ ಜನವರಿಯಲ್ಲೇ ಮಂಜೂರಾಗಿತ್ತು. ಆದರೂ ಆ ಕೆಲಸ ಸಹ ಇನ್ನುವರೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾರ್ಯ ಏಕೆ, ಏನು ಕಾರಣದಿಂದ ಹೀಗಾಯಿತು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಮೂರನೆಯದಾಗಿ, ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಯು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು. ಕಾರಣ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಜನರ ಹಿತರಕ್ಷಣೆಯಾಗುವಂಥ ಕಾರ್ಯ ಇದು. ಕಲ್ಯಾಣದಲ್ಲಿ ತ್ರಿಪುರಾಂತಕೆರೆ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡದು. ಈಗ ಈ ಕೆರೆಯಿಂದ ಅನೇಕ ಜನ ಬಡವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿ 300 ಎಕರೆ ವರೆಗೆ ತರಿ ಸಾಗುವಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಕೆರೆಯನ್ನು ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡಿದರೆ 500 ಎಕರೆ ಜಮೀನು ನೀರಾವರಿ ಸಾಗುವಳಿಗೆ ಬರಬಹುದು. ಇದೇ ರೀತಿ ಹಿರ್‌ನಾಗಾಂದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಕೆರೆಯಿದೆ. ಆ ಕೆರೆಯನ್ನೂ ಕೂಡ ದುರಸ್ತಿಮಾಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಇಳಿದು ನೀರನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುವಂಥ ಭಾವಿಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೂ ಅದೇ ನೀರು, ಬಟ್ಟೆ ಒಗೆಯಲಕ್ಕೂ ಅದೇ ನೀರು, ದನಕರುಗಳು ಕುಡಿಯಲಕ್ಕೂ ಅದೇ ನೀರು. ಹೀಗೆಲ್ಲ ಇರತಕ್ಕದ್ದು ಜನರ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಕೆಡಕನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಈ ದಿವಸ ಕಲ್ಯಾಣದಲ್ಲಿ ಮನೆಗೆ ಯಾರಾದರೂ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರು ಬಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಕುಡಿಯಲು ನೀರು ಕೇಳಿದರೆ ನೀರನ್ನು ಕೊಡಲು ತುಂಬ ನಾಚಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ಬಾವಿಯ ನೀರು ಬೇವಿನ ಕಷಾಯದಂತಿರುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಎರಡನೆಯ ಪಾಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ನಲ್ಲಿಗಳ ಮೂಲಕ ನೀರನ್ನು ಜನರಿಗೆ ಒದಗಿಸತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಹತ್ಯಾಳ, ಖಾನಾಪುರ, ಮುಡಬಿ, ಅಲಗುಡ ಇತ್ಯಾದಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಜನರು ಎರಡು ಮೈಲಿ ದೂರದಿಂದ ನೀರನ್ನು ತರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಇದೆಲ್ಲ ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರ ಸುಖ ದುಃಖಗಳು. ಈ ಕಡೆಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸರಕಾರದವರಲ್ಲಿ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ವ್ಯವಸಾಯದ ವಿಷಯ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಬಡರೈತರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಗೊಬ್ಬರ ದೊರಕಿಸಿಕೊಡುವುದು ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಬಿತ್ತುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಬೀಜ ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೊಂದು ಅವರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಬೀಜ ದೊರೆಯುತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬೀಜ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ಯಾರಿಗೆ ಅವಶ್ಯವಿದೆಯೋ ಅಂಥವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅದು ಸಿಕ್ಕಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಬಡಜನರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುವ ಬದಲು ಅನುಕೂಲಸ್ಥರಿಗೆ ಅದು ಹೋಗಿ ಆ ಧಾನ್ಯಗಳು ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ರೈತರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಸಹಾಯ ಕೊಡುವ ವಿಚಾರವಾಗಲಿ ಹಣ ಮಂಜೂರಾದ ಕೂಡಲೆ ಡಿವಿಜನ್ನಿಗೆ ಬಂದ ಹಣವು, ಜಿಲ್ಲೆಗೂ, ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಹಣವು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೂ ಮುಟ್ಟಿಸಿ ಆ ಹಣದ ಸದುಪಯೋಗವಾಗುವ ಹಾಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಬೇಕು.

ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಡವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಂಬಿ, ಈಗ ಆರ್ಥಿಕ ಸಚಿವರು ಮಂಡಿಸಿರುವ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಉತ್ತರಕೊಡುತ್ತಾರೆ.

*ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಒಂದು ವಾರದ ದೀರ್ಘಕಾಲ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತದಬಗ್ಗೆ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಟೀಕೆಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನೇ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ನಾನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕಂಥ ಇಲಾಖೆಗಳ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥ ಟೀಕೆಗಳು ಅಷ್ಟು ಕಟುವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ನಾನು ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಸಲಹೆಗಳು ಬಹಳ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿಯೇ ಇವೆ ಎಂದು ನಾನು ಮನಗಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸಹ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ತುಂಬ ಕೃತಜ್ಞನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರೂ ಮಾಡಿದಂಥ ಸಲಹೆಗಳಿಗಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳು ; ಮತ್ತು ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಮಾಡಿದ ಟೀಕೆಗಳು ಅಥವಾ ಸೂಚಿಸಿರತಕ್ಕಂಥ ಸಲಹೆಗಳಿಗಾಗಿ ವಿವರವಾದಂಥ ಸಮಜಾಯಿಷಿ ಕೊಡಬೇಕಾದಂಥ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೂ ಸಹ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನು ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಕಾರಣವಾದರೂ ಇಷ್ಟೆ. ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದ ಭರದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಈ ಬಡ್ಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಿರತಕ್ಕಂಥ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ ಒಂದೆರಡು ಭಾಗಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಬಾಕಿ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅಂಶಗಳ ಕಡೆಗೆ ನೋಡದೆ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ, ಕೆಲವು ಟೀಕೆಗಳಿವೆ; ಅವುಗಳ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದು ಅಗತ್ಯ ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸೂಚಿಸಿರತಕ್ಕಂಥ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಎರಡೇ ಎರಡು ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಮುಗಿಸಲು

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.)

ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ವಾರದಿಂದಲೂ ಅನೇಕ ಸ್ನೇಹಿತರು ಮಾತನಾಡಿರುವಾಗ ಮೊದಲನೆ ದಿನ ಯಾರು ಎರಡನೆ ದಿನ ಯಾರು ಮಾತನಾಡಿದರು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳದೆ ಯಾರು ಯಾರು ಏನೇನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿ ಸಾಧ್ಯವಾದಮಟ್ಟಿಗೂ ಸಮಜಾಯಿಷಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಾನಾಗರೇ ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಬಡ್ಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನೋಡದೆ ಅಥವಾ ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದೆ ಅಥವಾ ಕಾಲವಿಲ್ಲದೆ ಒಂದೆರಡು ಕಡೆ ನೋಡಿ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಅಕ್ಷೇಪಣೆಗಳು ಹೇಗೆ ಸರಿಯಾದ್ದಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತೋರಿಸಬೇಕೆನ್ನುವುದೇ ನನ್ನ ಮೊದಲನೆಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ನರಸಿಂಹೇಗೌಡರು ಹಾಸನ, ಬೆಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಮಂಡ್ಯ ಡಿವಿಜನ್, ಮಳವಳ್ಳಿ ಡಿವಿಜನ್‌ಗಳಿಗೆ ತುಂಬ ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ ಹಣ ತೋರಿಸಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಬಡ್ಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪುಟಗಳನ್ನು ಸಹ ಅವರು ಉದಹರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಕೆಲಸ ಆಗಿರತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಆಗಬೇಕಾದದ್ದು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು, ಯಾವಯಾವ ಡಿವಿಜನ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂಬ ವಿವರ ತರಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಹೊಸ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಾಸನ ಡಿವಿಜನ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಹದಿನಾರು ಸಾವಿರ, ಬೆಂಗಳೂರು ಡಿವಿಜನ್‌ನಲ್ಲಿ 30, 500 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮಂಡ್ಯ ಮತ್ತು ಮಳವಳ್ಳಿ ಡಿವಿಜನ್‌ನಲ್ಲಿ 25,000 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ರಸ್ತೆಗಳಿಗೆ ಟಾರ್ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಹಾಸನ ಡಿವಿಜನ್‌ಗೆ 4,78,100 ರೂಪಾಯಿಗಳು, ಬೆಂಗಳೂರು ಡಿವಿಜನ್‌ಗೆ 1,86,700 ರೂಪಾಯಿಗಳು, ಮಂಡ್ಯ ಮತ್ತು ಮಳವಳ್ಳಿ ಡಿವಿಜನ್‌ಗೆ 2,98,500 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಇಷ್ಟನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಸೇತುವೆ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ, ಹಾಸನ ಡಿವಿಜನ್‌ಗೆ 1,50,000 ರೂಪಾಯಿಗಳು, ಬೆಂಗಳೂರು ಡಿವಿಜನ್‌ಗೆ 35,500 ರೂಪಾಯಿಗಳು, ಮಂಡ್ಯ ಮತ್ತು ಮಳವಳ್ಳಿ ಡಿವಿಜನ್‌ಗೆ 20,000 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದೆ. ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಹಾಸನ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೇಮಾವತಿನದಿಗೆ ಮತ್ತು ಯಗಚಿ ಹೊಳೆಗೆ ಸೇತುವೆ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ 2,51,900 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಲಂಪ್‌ಸಂ ಗ್ರಾಂಟ್ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆಯೇ ನೀರಾವರಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡುದೇ ಆದರೆ ಏ. ಎನ್. ಇ. ಡಿ. (ನಾನ್ ಕಮರ್ಷಿಯಲ್) ಹೆಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಾಸನ ಡಿವಿಜನ್‌ಗೆ 30 ಸಾವಿರ, ಬೆಂಗಳೂರು ಡಿವಿಜನ್‌ಗೆ 25 ಸಾವಿರ, ಮಂಡ್ಯ ಮತ್ತು ಮಳವಳ್ಳಿ ಡಿವಿಜನ್‌ಗೆ 64 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ನಾರ್ಮಲ್ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹಾಸನ ಡಿವಿಜನ್‌ಗೆ 37 ಸಾವಿರ, ಬೆಂಗಳೂರು ಡಿವಿಜನ್‌ಗೆ 1,40,300 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮಂಡ್ಯ ಮತ್ತು ಮಳವಳ್ಳಿ ಡಿವಿಜನ್‌ಗೆ 1,89,000 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದೆ. ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಕಾಂಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಬೆಂಗಳೂರು ಡಿವಿಜನ್‌ಗೆ 1,10,000 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮಂಡ್ಯ ಮತ್ತು ಮಳವಳ್ಳಿ ಡಿವಿಜನ್‌ಗೆ 85 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಹಾಸನ ಡಿವಿಜನ್‌ಗೆ 50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಇಟ್ಟಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಅಗತ್ಯ ಎಷ್ಟಿದೆಯೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಸಹ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆಗಲೇ ನಾನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಕೆಲವುಕಡೆ ಲಂಪ್‌ಸಂ ಗ್ರಾಂಟ್ ಒದಗಿಸಿರುವುದಕ್ಕೆ ಅದರ ವಿವರ ಬಡ್ಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ನಮೂದಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷೆಯ ಅಂಕಿ ಅಂಶ ತೋರಿಸಿದ್ದೀರಿ ಎನ್ನುವುದು ಅಷ್ಟು ಸರಿಯಾದದ್ದಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸುರಪುರ ಮಲ್ಲಪ್ಪನವರು ಒಂದು ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಮಾಡಿದರು. ಅವರು ಈಗ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ, ಟೀಕೆಮಾಡಿದವರು ಸಭೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಸಮಜಾಯಿಷಿ ಕೇಳಿದರೆ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸರಿಯಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಹೊರತು ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ನಾವೇನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸುರಪುರ ಮಲ್ಲಪ್ಪನವರು ನೌಕರರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮತ್ತು ಹೊಸ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿಯಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಾಸವಿಲ್ಲದ ಜನರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉತ್ತೇಜನ ಮತ್ತು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಕೆಲಸಮಾಡತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದನ್ನು ಮನಗಂಡು ಕೆಲವು ರಿಯಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ಈಗಾಗಲೇ ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೊಸದಾಗಿ ನೀರಾವರಿಗೆ ಬರತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮುಂಚೆಯೇ ವಾಟರ್ ರೇಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಕೂಡದು ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದುವರೆಗೂ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ನಾಲಾಕಳಿಗೆ ಮೊದಲನೆವರ್ಷ $\frac{1}{4}$ ಭಾಗ, ಎರಡನೆಯ ವರ್ಷ $\frac{1}{2}$ ಭಾಗ ಮೂರನೆಯ ವರ್ಷ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ವಾಟರ್‌ರೇಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ರೂಲ್ ಏನಿತ್ತೋ ಅದೇರೀತಿ ಮೊದಲನೆ ವರ್ಷ ಏನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಕೂಡದು, ಎರಡನೆವರ್ಷ $\frac{1}{4}$ ಭಾಗ, ಮೂರನೆಯವರ್ಷ $\frac{1}{2}$ ಭಾಗ, ನಾಲ್ಕನೆಯ ವರ್ಷ $\frac{3}{4}$ ಭಾಗ, ಐದನೆಯವರ್ಷ ಪೂರ್ತಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ರಿಯಾಯಿತಿ ತೋರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಆಯಾ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಎಂತೆಂತಹ ಬೆಳೆ ಹಾಕಬೇಕೆಂಬುದನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಯ ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಆಯಾಯ ಸರ್ವೇ ನಂಬರಿನ ಹಿಡುವಳಿದಾರರು ಅವರೇ ನಾಲೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಇದೆ. ಅಭ್ಯಾಸವಿಲ್ಲದ ಕಡೆ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆಯಾಯ ಸರ್ವೇ ನಂಬರಿಗೆ ಮತ್ತು ಹಿಡುವಳಿ ಜಮೀನಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ನಾಲೆ ಕೊಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಹೋದಾಗ ಕೆಲವು ಸ್ನೇಹಿತರು ಹೇಳಿದರು, ಅಲ್ಲಿ ಬತ್ತ ಬೆಳೆಯುವುದು ಎಂದರೆ ಗೊತ್ತೇ ಇಲ್ಲ, ನಾಟಿ ಹಾಕುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ನೋಡಿಯೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಡೆಮಾನ್‌ಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಫಾರಂಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಾಡುಮಾಡಿ ಯಾವ ಯಾವ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯಬೇಕೆನ್ನುವುದನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಸಹ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದೆ.

ಹೀಗೆಯೇ ಇದುವರೆಗೂ ಆಯಾಯ ನೀರಾವರೀ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ನಾಲಾಕಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಷುಗರ್‌ಕೇನ್‌ಸೆಸ್ ಫಂಡ್‌ನಿಂದ ಹಣ ದೊರಕಿದ್ದರಿಂದ ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ರಸ್ತೆ ಆಗಿದೆ. ಬಾಕಿ ನಾಲೆಗಳ ಕೆಳಗೆ ಅಂಥ ಒಂದು ಸೌಲಭ್ಯ ಇದುವರೆಗೂ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹೊಸದಾಗಿ ನೀರಾವರಿಗೆ ಬರತಕ್ಕ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಿನ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಗೊಬ್ಬರ, ಗೋಡು ಹೊಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ, ದಿನಸಿ ಸಾಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಅನುಕೂಲಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಸಾಲ ಮತ್ತು ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಸಾಲ ಈರೀತಿ ಹಣ ಸಹಾಯಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಹ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಹೀಗೆ ನಾನಾ ವಿಧವಾಗಿ ಸಹಾಯಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿನ ಜನಗಳು ನೀರಾವರೀ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಅವರ

ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕೊಡಲಿ ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೆಲಸ ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ಸುರಪುರ ಮಲ್ಲಪ್ಪನವರು ಮಾಡಿದಂಥ ಸಲಹೆಗೆ ಸಮಜಾಯಿಷಿ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ.

ಆಮೇಲೆ ಶ್ರೀ ಎ. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲರವರು ಮಲಪ್ರಭಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿಗಾಗಿ ಏನೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಏನೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಅಷ್ಟು ಸರಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಲಪ್ರಭಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟನ್ನು ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರಿನ ಎರಡನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಇಂಡಿಯಾ ಸರಕಾರದವರನ್ನು ಅನುಮತಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಪರದೇಶದಿಂದ ಒದಗಬೇಕಾದ ಹಣದ ವಿನಿಮಯದ ತೊಂದರೆಗಳಿಂದ ಇದನ್ನು ಈಗ ಮುಂದುವರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅಬಕ್ಕೆ ಪುನಃ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರ ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ಈಡಾಗಿ ತೊಂದರೆಗೊಳಗಾಗಿವೆ, ಇದನ್ನು ಈಗಲೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಜನಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಿವಿಲ್ ಇಂಜನಿಯರಿಂಗ್ ವರ್ಕ್ಸ್‌ಗಳಿಗಾಗಿ ಫಾರಿನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜಿನಿಂದ ಸಹಾಯ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾವು ಪುನಃ ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸಿ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ವಾಟರ್‌ಅಂಡ್ ಪವರ್ ಕಮಿಷನ್ನಿನಿಂದ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಅಸಿಸ್ಟೆನ್ಸ್‌ಸ್ಕೀಮಿನಂತೆ ಸಹಾಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದಮೇಲೆ ಈಗ ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಪ್ರಿಲಿಮನರಿ ವರ್ಕ್ಸ್‌ಗಾಗಿ ಎಂದರೆ ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸಗಳಿಗಾಗಿ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ದೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಾಗಿ ಸುಮಾರು ಹದಿನೈದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇದರ ಉಪಯುಕ್ತತೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಸರಕಾರದವರು ಸರ್ವೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಅವರು ಲೆಕ್ಕ ಕೂಡ ತಯಾರುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಮ್ಮ ಸ್ಟೇಟಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಟಾಂಡಿಂಗ್ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಅಡ್ವೈಸರಿ ಕಮಿಟಿ ಎಂದು ಒಂದು ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಿದೆ. ನಿವೃತ್ತರಾಗಿರುವ ಮುಖ್ಯ ಇಂಜನಿಯರುಗಳು ಮತ್ತು ಕೆಲಸದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಇಂಜನಿಯರುಗಳು ಈ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಮಿತಿಯವರು ಹೀಗೆ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿ ಅವರು ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ ನಾವು ಏನಾದರೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಮಲಪ್ರಭಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿನ ಪ್ರಿಲಿಮನರಿ ವರ್ಕ್ಸ್‌ನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಜನಗಳಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆನ್ನುವುದೇ ಸರಕಾರದ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಟಿ. ಸೀತಾರಾಮರಾವ್ ಭದ್ರ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಡೆಯಾಗಿರತಕ್ಕ ಜಮೀನುಳ್ಳ ರೈತರಿಗೆ ಬಹಳ ಅನಾನುಕೂಲವಾಗಿದೆ; ಮತ್ತು ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕೆಲಸ ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರಿಂದಲೂ ಈ ರೀತಿಯಾದ ಒಂದು ವರದಿ ಬಂದಿದೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಾದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಸರಕಾರದವರು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯವರು ಬಂದಮೇಲೆ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಇನ್ನೂ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ದೊಡ್ಡನಾಯಕ್ ಅವರು ಸುಳ್ಳು ಬಿಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ತುಂಗಾನದಿ ಯೋಜನೆಯ ಲೆಕ್ಕಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಾಗಿ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಅವರು ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಸರಕಾರ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿ ಆಂಟೀಕರಪ್ಷನ್ ಇಲಾಖೆಯವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಅವರಿಂದ ತನಿಖೆ ಮಾಡಿಸಿ ಸೂಕ್ತವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಇನ್ನು ಬೆಳೆಯಮೇಲೆ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸಿದುದಕ್ಕಾಗಿ ವಾಟರ್ ರೇಟನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಒಂದೊಂದು ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಒಂದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ವಸೂಲುಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಲಿಂಗಾರೆಡ್ಡಿಯವರು ಕೆರೆಗಳನ್ನು ದುರಸ್ತು ಮಾಡುವಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮುನ್ನೂರರಿಂದ ನಾನೂರು ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಿರುವ ದೊಡ್ಡ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಇಲಾಖೆಗೆ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೋ ಸರಿಯಾದುದು. ಅವರು ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಈ ಸಲಹೆಯೇನೋ ಸೂಕ್ತವಾದುದು. ಆದರೆ ಎಲ್ಲ ಕೆರೆಗಳನ್ನೂ ವಹಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಇರುವ ಖರ್ಚು ವೆಚ್ಚಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡಬೇಕು. • ಸರಕಾರದವರು ದೊಡ್ಡ ಕೆರೆಗಳನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ರೆವೆನ್ಯೂ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲೆ ಕೆಲವು ಕೆರೆಗಳಿವೆ. ಅದನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ಆಲೋಚನೆಮಾಡಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯಾದ ಕೆರೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲವೋ ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನೀರನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ವಾಟರ್ ರೇಟನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ವಾಟರು ರೇಟು ಬೇರೆ, ಏಕರೇಜು ಸೆಸ್ಸು ಬೇರೆ. ವಾಟರ್ ರೇಟಿನ ವಿಷಯವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾದ ರೇಟುಗಳಿವೆ. ಇದು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯವಾಗುವಂತೆ ಒಂದು ಅಮೆಂಡಿಂಗು ಆಕ್ಟನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಈ ಇರಿಗೇಷನ್ನಿನ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ತಂದು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸುಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನೀರಿನ ರೇಟು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಕೆಲಸ ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತಿದೆ. ವಾಟರು ರೇಟನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬೆಳೆಯ ಮೇಲೆ ಆಯಾ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ಮಾಡುವಾಗ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರಬಾರದು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಶೀಘ್ರದಲ್ಲೇ ಇರಿಗೇಷನ್ನು ಆಕ್ಟಿಗ ತಿದ್ದುಪಡಿಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಅಂಗೀಕಾರಕ್ಕೆ ಇಡುತ್ತೇವೆ. ಹೊಸದಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿರುವ ನೀರಾವರಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳಿಗೆ ವಾಟರ್ ರೇಟನ್ನು ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯ ನಾಲಾ ಕೆಳಗೆ ಏಕ್ರೇಜು ಸೆಸ್ಸುಎಂದಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಒಂದರಿಂದ ಮೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಸೆಸ್ಸನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ರೂಪಾಯಿಗಿಂತ ಕಡಮೆ ಇರಕೂಡದು ಎಂದು ಆ ಪ್ರಕಾರ ತೆಗೆದು

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ)

ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ವಾಟರ್ ರೇಟು ಹಾಕುವುದು ಹೊಸ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳಿಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಳೆಯಕೆರೆಗಳಿಗೆ ಕಂದಾಯ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಅದಕ್ಕೆ "ಲೆರಾವು" ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಖುಷ್ಕಿ ಕಂದಾಯ, ವಾಟರು ರೇಟು, ತರಿ ಕಂದಾಯ ಮತ್ತು ಏಕರೇಜು ಸೆಸ್ಸು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದ ಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸರ್ವೆ ಸೆಟಲುಮೆಂಟು ಆಗುವಾಗ ಖುಷ್ಕಿ ಕಂದಾಯ ಇದ್ದು ತರಿ ಫಸಲನ್ನು ಇಡುತ್ತಿದ್ದರೆ, ತರಿ ಕಂದಾಯ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಖುಷ್ಕಿ ಕಂದಾಯ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ವಾಟರ್ ರೇಟಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಇಂತಹ ಜಮೀನುಗಳಮೇಲೆ ಸೆಸ್ಸನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹೊಸದಾಗಿ ಆಗುವ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳಿಗೆ ಈ ಸೆಸ್ಸು ಬೀಳುವುದಿಲ್ಲ. ಮೇಂಟೆನೆನ್ಸು ಮಾತ್ರ ಬೀಳುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೊಡ್ಡನಾಯಕರವರು ಒಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಲಂಗ ಹೊಸ ಕೆರೆಯನ್ನು ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ನು ಮಾಡಿ ಒಂದು ವರ್ಷವಾದರೂ ಏನನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಇನ್ನೂ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ನು ಆಗಿಲ್ಲ. ಚೀಫ್ ಇಂಜನೀಯರು ಕಳುಹಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಚೀಫ್ ಇಂಜನೀಯರು ಕಳುಹಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಏಳೂವರೆ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಲ್ಲಾರಾಧ್ಯರು ಅನೇಕ ಉಪಯುಕ್ತ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದರಜೊತೆಗೆ ಕೆಲವು ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೇಳಬಯಸಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ಶಿರೋನಾಮೆ ಕೆಳಗೆ ಖರ್ಚುಮಾಡುವದೆಂದು ತಿಳಿಸದಿದ್ದರೆ ಟೀಕೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಯಾವ ಯಾವ ಹೆಡ್‌ಕೆಳಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಪೇಜ್ 465, 463, ಅಪೆಂಡಿಕ್ಸ್ (c) ನಲ್ಲಿ ನಮೂದು ಆಗಿದೆ. ಅವರಗಮನವನ್ನು ಅದಕ್ಕೆ ಸೆಳೆಯುತ್ತೇನೆ. ಡಾ|| ನಾಗೂರ್‌ರವರು ಇರಿಗೇಷನ್ ಕೆಳಗೆ ನೀರು ನಷ್ಟಆದರೆ ಯಾರಿಂದ ನಷ್ಟ ಆಗಿದೆಯೋ ಅಂಥಾ ರೈತನಿಂದ ವಸೂಲು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದುಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಬಹುಶಃ ಸರ್ಕಾರದ ಅಪ್ಪಣೆಯಿಲ್ಲದೆ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ತರೀ ವ್ಯವಸಾಯಮಾಡುವ ರೈತರಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದರೆ ಅಂಥಾಕಡೆ ಡಬಲ್ ವಾಟರ್ ರೇಟ್ ಈಗಾಗಲೇ ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೊಟ್ಟೂರು ಬ್ಯಾಂಕ್ ಬೇಗಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. 470 (e) ನಲ್ಲಿ ಅನ್ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ಡ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಗೋಸ್ಕರ ಲಂಪ್‌ಸಮ್ ಇದೆ. ಅದರಿಂದ ಮಾಡಿಸಬಹುದು. ಅದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ 1,30,000 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಅಂದಾಜು ಆಗಿದೆ. ಅಂದಾಜನ್ನು ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರು ಸ್ಕ್ರೂಟಿನೈಜ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಎನ್. ರಾಚಯ್ಯನವರು ಚಿಕ್ಕಹೊಳೆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿಲ್ಲ. ಇಪ್ಪತ್ತು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಮಂಜೂರು ಆಗಿದೆ. ಪೂರ್ವಭಾವಿ ಕೆಲಸ ಷುರುಮಾಡಿದಾಗ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಫೌಂಡೇಷನ್ ಇತ್ಯಾದಿ ನೋಡದೆ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಕೆಲವು ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಇಪ್ಪತ್ತನಾಲ್ಕು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಅಡ್ವೈಸರಿ ಕಮಿಟಿಯವರು ಹೋಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೋದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಇವೊತ್ತಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಎಸ್ಟಿಮೇಟನ್ನು ಅಗತ್ಯ ಇದ್ದರೆ ರಿವೈಸ್ ಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಗೆ ಬರದಿದ್ದೇವೆ. ಅದರೊಳಗೆ ಈ ವರ್ಷ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪ್ರಿಲಿಮಿನರಿ ವರ್ಕ್ಸ್ ಷುರುಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಲಿಂಗ್‌ಸೂಗೂರ್ ಹತ್ತಿರ ಒಂದು ಸೇತುವೆ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಭರವಸೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀ ಕೂಂದೂರು ರುದ್ರಪ್ಪನವರು ಅವರಕಡೆ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ಸೇತುವೆ ಅರ್ಧ ನಿಂತುಹೋಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಕಷ್ಟ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. 1946ನೆಯ ಇಸ್ವಿಯಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ 57,000 ರೂಪಾಯಿ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಆಗಿದೆ. ಆ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದಮೇಲೆ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಲಕ್ಷದಮೇಲೆ ಹೋಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಇದು ಹಿಂದಕ್ಕೂ ಮುಂದಕ್ಕೂ ಹೋಗಿ ಹತ್ತು ವರ್ಷ ಕಳೆದಿದೆ. ಈಗ 14,00,040 ಕ್ಕೆ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಆಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಸ್ಕ್ರೂಟಿನೈಜ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂದ ಬಂದಕೂಡಲೇ ಕೆಲಸತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀ ಸುರ್‌ಪೂರ್ ಮಲ್ಲಪ್ಪನವರು ಕಲ್ಲಹಳ್ಳಿ ಸೇತುವೆ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಪ್ಲಾನಿನಲ್ಲಿ, ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿಲ್ಲ. ಹೊಸದಾಗಿ ಸಲಹೆ ಬಂದಿದೆ. ಇದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವರದಿ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು ಎಂದು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೃಷ್ಣಾನದಿಗೆ ಒಂದು ಸೇತುವೆ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಶ್ರೀ ಬಸನಗೌಡರು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. 25 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ 35 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಆದರೂ ಸಹ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಏರ್ಪಾಟಾಗಿದೆ. 1958-59 ರಲ್ಲಿ 50 ಸಾವಿರ, 1959-60 ರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಲಕ್ಷ, 1960-61 ರಲ್ಲಿ 1,50,000 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಈ ರೀತಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಇದ್ದೇವೆ. 21 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಅಂದಾಜನ್ನು ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಪಡೆದು ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದಿಂದ ಸೇರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆಸಂದಿ ಹತ್ತಿರ ಸೇತುವೆ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಶ್ರೀ ರುದ್ರಪ್ಪನವರು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. 70 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಆಗಿದೆ, ಅದು ಆಲೋಚನೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮನವರು ಕಲ್ಲಕಟ್ಟಿಹಳ್ಳಕ್ಕೆ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. 1955ನೆಯ ಇಸ್ವಿಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ತನಿಖೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದ್ದಾರೆ, ಕೆಳಗೆ ಇರುವ ವಿಜಯಪುರ ಅಮಾನಿ ಕೆರೆಗೆ ನೀರು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸಲಹೆ ಬಂತು. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅದು ನಿಂತು ಹೋಗಿತ್ತು. ಈಚೆಗೆ ಪುನಃ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದೆ. ಶ್ರೀ ಪಟ್ಟಣ್ಣನವರು ಒಂದು ಸಲಹೆಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆಮೇಲೆ ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಬೇರೆಯವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹಿಂದೆ ಒಂದು

ಸಲಹೆಕೊಟ್ಟರು. ತನಿಖೆಮಾಡಿ ಅದು ನಿಜ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಅದರಮೇಲೆ ನಾವು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಅವರು ಯಾರು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರೆ ಸೂಕ್ತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಭರವಸೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎನ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ಹೆಸರು ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು ಕಂಡೀಷನ್‌ಮೇಲೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಹೆಸರು ಲೀಕ್ ಮಾಡಕೂಡದು.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮರಿಯಪ್ಪ.—ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವಿರಣ್ಣಗೌಡ.—ಶ್ರೀ ಬಸನಗೌಡರು ಒಂದು ಸಲಹೆಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಪಬ್ಲಿಕ್‌ವರ್ಕ್ಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಂಗಲೆ ಇದೆ, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಯಾರೂ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೆ ಕಾವಲೂ ಉಂಟು, ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಹರಾಜು ಹಾಕುವುದು ಸೂಕ್ತ ಎಂದು ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಶ್ರೀ ರಾಚಯ್ಯನವರು ಚಾಮರಾಜನಗರದ ಹೈಸ್ಕೂಲು ಬಿದ್ದುಹೋದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ವ್ಯಸನಕರವಾದ ವಿಚಾರ. ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಪ್ರಕಾರ ಹೈಸ್ಕೂಲು ಕಟ್ಟುವಾಗ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಮಿತಿಯವರು, ಪೌರಸಭೆಯವರು 30 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಂಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆಗಲೇ ಕನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ, ಕೆಲಸ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅರ್ಜಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಹೇಗೋ ಕೆಲಸ ನಡೆದು ಹೋಯಿತು. ಕಟ್ಟಡ ನಮಗೆ ಬೇಕಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಎರಡುವರ್ಷ ಅವರು ಕಟ್ಟಡ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ, ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವರನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಿದರು. ಒಂದುದಿನ ಮಳೆ ಬಂದು, ವರಾಂಡ ಬಿದ್ದು ಹೋಯಿತು. ಅದು ವ್ಯಸನಕರವಾದ ಮಾತು. ನಾನು ಹೋಗಿ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಇಂಜನಿಯರ್ ಖುದ್ದು ಹೋಗಿನೋಡಿ 10-15 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಒಂದು ಅಂದಾಜು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಹೋಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಇಲಾಖೆ ಆಫೀಸಿಗೋಸ್ಕರ ಆ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಿ, ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗಿದೆ. ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಅದನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಆಮೇಲೆ ಈ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಯಾವರೀತಿ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಬಿ. ಮಲ್ಲಾರಾಧ್ಯ.—ಯಾರು ಇಂಜಿನೀಯರು ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಇದಕ್ಕೆ ಜವಾಬ್ದಾರರು ಯಾರು ? ಎಂಟು ಹತ್ತು ವರ್ಷದ ಹಿಂದಿನ ಮಾತು ಇದು. Enquiry ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಮೂರ್ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳಿನಿಂದಲೂ ಕ್ರಮ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅದರ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಇನ್ನೂ ಬಂದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎನ್. ಪುಟಣ್ಣ.—ಅದೇರೀತಿ ಸಂಗೇನಹಳ್ಳಿ ಕೆರೆಯ ವಿಷಯವೇನಾಯಿತು ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ತುಪ್ಪದಹಳ್ಳಿ, ಸಂಗೇನಹಳ್ಳಿ ಕೆರೆಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವಹಾಗೆ ಒಂದು ಸಮಿತಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿತ್ತು; ಆ ಸಮಿತಿಯವರು ವರದಿ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಬಿ. ಮಲ್ಲಾರಾಧ್ಯ.—ಅದರ ಮೇಲೆ ಆರ್ಡರನ್ನು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ನಾಲ್ಕುವರ್ಷ ; ನಿಧಾನವಾಯಿತು. ಚೀಫ್ ಎಂಜಿನಿಯರ್ ಆಗಿದ್ದವರಿಗೆ compulsory retirement ಮಾಡಿದೇವೆ. ಇನ್ನು ಬಾಕಿ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಎಂಜಿನಿಯರು, ಎಗ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಎಂಜಿನಿಯರು ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇವರುಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಯಾರು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರರು ಎಂಬದನ್ನು ನೋಡಿ ಮಾಡಬೇಕು. ನಾವೇ ಏಕ್‌ದಂ ಆರ್ಡರ್ ಸಾದರುಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. P.S.C.ಗೆ ಅದು ಹೋಗಬೇಕು. ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುತ್ತಾ ಅವರಿವರ ಸಲಹೆ ಕೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪನಿಧಾನವಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಕಾಲದಲ್ಲೇ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ತಪ್ಪು ರುಜುವಾತಾದರೆ ಕೆಲವರ ಮೇಲೆ ರುಜುವಾತಾಗದಿರಬಹುದು—ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನೋಡಿ ಸೂಕ್ತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಾರಾಧ್ಯರು ಒಂದು ಸಲಹೆಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ದರ ಒಂದೇ ರೀತಿ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ವಾದಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಂಡು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಿರುವುದು ಕಷ್ಟ. ಹೊಸದಾಗಿ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಬಂದ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೇ ದರವಿತ್ತು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ, ಅಲ್ಲಿ ಕಂಪನಿಗಳು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುವು. ಈಗ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಆಡಳಿತ ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಸೇರಿದೆ. ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಒಂದು ಸಮಿತಿಮಾಡಿ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೇ ದರವನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಸ್ನೇಹಿತರು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕಾಗಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಪಂಪುಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಕೊಡತಕ್ಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬೋರಣ್ಣಗೌಡರು, ಡಿ. ಎಚ್. ರುದ್ರಪ್ಪನವರು, ಮಂಜಪ್ಪ ಉಳ್ಳಾಳ್‌ರವರು ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಇತರರು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಟೀಕೆಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬೋರ್ಡ್ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿನಿಂದಲೂ ಅಂದರೆ, ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿದ್ದಾಗಲೂ ಕೂಡ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಕೊಡುವ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಈಗ ಬೋರ್ಡಿನವರೂ ಅದೇರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನೂರುಜನರಿಂದ ಪೂರ್ತಿಯಾದ ಅರ್ಜಿ ಬರದಿದ್ದರೂ ಅದರಲ್ಲಿ 68 ಜನರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬಂದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮಿಕ್ಕ ಕೆಲವರ ದೆಶೆಯಿಂದಾಗಿ ಆ ಪ್ರಾಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಆಗುವ ಅನುಕೂಲವನ್ನು ಏಕೆ ತಪ್ಪಿಸುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಅವರು ಹೇಳುವ ನೀತಿ ಸರಿ. ಆದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಂಜಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ 100ಕ್ಕೆ 70 ಜನರು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಅರ್ಜಿಕೊಟ್ಟಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಶೇಕಡ 25 ಮಂದಿ ಮಾತ್ರ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನೀವು ತಂತಿಹಾಕಿ, ಕಂಬಹಾಕಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಪಂಪ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರಿದ್ದಾರೆ, ಎಂದು ರುಜುಹಾಕಿಸಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಕೇಳಿದರೆ ಒಬ್ಬರೂ ಹಾಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮದ್ದೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲೇ ಹೀಗಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿನ ಮಿಲ್ಲಿನವರು ಪವರ್ ಬಂದರೆ ತಮಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆಂದು

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ)

ಹೇಳಿ ಎಲ್ಲರ ಹತ್ತಿರ ರುಜು ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಅರ್ಜಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಕಂಬ ನೆಟ್ಟು ತಂತಿಹಾಕಿಕೊಟ್ಟು ಪಂಪ್ ಹಾಕಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದರೆ ಮಿಲ್ಲಿನವರು ಒಬ್ಬರು ಹೊರತು ಮತ್ತೆ ಯಾರೂ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. 18 ಜನ ಪಂಪಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. 200-300 ಮನೆಯವರೂ ಇದ್ದರು. ಒಬ್ಬರೂ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಕೊನೆಗೆ ಇಲಾಖೆಯವರು ಹೀಗಾದರೆ ಕಂಬ ಕೀಳುತ್ತೇವೆ, ತಂತಿ ಬಿಚ್ಚುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಮೇಲೆ, 'ಇಲ್ಲ, ಇಲ್ಲ' ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಈಗೀಗ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ನಾವು ಹಾಕಿ ಯಾರೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಹೋದರೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಸಾಮಾನು ಹಾಕಿ ಕಾಯುವುದಾಗುತ್ತದೆ ಅಷ್ಟೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ನೀವು ಮುಂಚೆ ತಯಾರುಮಾಡಿಕೊಂಡು, Completion Report ಕೊಟ್ಟರೆ ಹಾಕಿಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ತಿಳಿಸಿದೆ.

ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಕಡೆ, ಬಲಗಿ ಪೋಲ್ ಹಾಕಿ, ಅದು costly ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಬಲಗಿ ಪೋಲ್ ಸಿಕ್ಕದೆ ಸಿಮೆಂಟ್ ಪೋಲ್ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇರುವ ಕಷ್ಟ, ಬಲಗಿ ಪೋಲ್ ಕೆಟ್ಟುಹೋಗದ ಹಾಗೆ ಕೊಡುವ ಇಂಜೆಕ್ಷನ್ ಔಷಧಿ ಈಗ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಪರದೇಶದಿಂದ ತರಿಸುವುದಕ್ಕೆ Foreign Exchange ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಚೆಗೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಸಿದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ತಾಮ್ರದ ತಂತಿ ಪರದೇಶದಿಂದ ಬರಬೇಕು. ಈಚೆಗೆ ಕಲ್ಕತ್ತಾದಲ್ಲಿ 2,000 ಮೈಲಿಯುದ್ದ ಅಲ್ಯೂಮಿನಿಯಂ ತಂತಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಸಾಮಾನಿನ ಅಭಾವ ಅಷ್ಟಿಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೋರ್ಡಿನವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಅಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ದವರು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ.

Night shift ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಅಭಾವದಿಂದ, ನಿರಾವರಿಗೆ ಬೇಕೆಂದರೆ ಹೀಗಾದರೂ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿ ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಅನುಕೂಲವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀ ರಾಮಯ್ಯನವರಿಗೂ ಇದು ಗೊತ್ತಿದೆ. ರಾತ್ರಿಹೊತ್ತು ಕೆರೆಗೆ ನೀರು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ನೀರು ಹಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮೀಟರ್ ತಂದು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮೊದಲು ಮಾಡಿದ್ದರು. ಇದು ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದಮೇಲೆ ಹಾಗೆಯೋ ಬೆಳಗಿನಜಾವ ನಾಲ್ಕು ಘಂಟೆಯಿಂದ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಒಂಭತ್ತು ಘಂಟೆಯವರೆಗೆ ಹಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಮೀಟರ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮನೆಗೆ ಯಾವರೀತಿ ಹಾಕುತ್ತೇವೆಯೋ ಹಾಗೆ ಬೋರ್ಡ್ ಮೀಟರನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಹನುಮಯ್ಯ (ಚಳ್ಳಕೆರೆ).—ಬೆಳಗಿನಜಾವ ನಾಲ್ಕು ಘಂಟೆಯಿಂದ ಒಂಬತ್ತು ಘಂಟೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಲ್ಲಾ, ಆ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಕೂಲಿಯವರು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಹಾಗಾದರೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ! ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗಿದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀಯುತ ಮಲ್ಲಾರಾಧ್ಯರು 121 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಬಡ್ಡಿ ಹಾಕಿದ್ದೀರಲ್ಲ, ಇದು ಏಕೆ ಏನು ಎಂದು ಸಂದೇಹವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದ್ದಂಥ Service and maintenance, ಎಂದರೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಕಟ್ಟತಕ್ಕ ವಿದ್ಯುತ್ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ; ಕಟ್ಟಿ ಪೂರೈಸಿ ಎಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿದೆಯೋ ಅಂಥದನ್ನು, ಜನಗಳಿಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುತ್ತನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು, ಹಣ ವಸೂಲ್ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು, ಅವನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗತಕ್ಕದ್ದು ಈ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳು ಏನಿವೆ ಅವನ್ನು ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಇದರ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರದವರು 30,78,88,501 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆಂದು ಅಂದಾಜುಮಾಡಿದೆ. ಇದು final figure ಅಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಬಹುದೆಂಬ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಇದೆ. ಬೋರ್ಡಿಗೆ ವಹಿಸಿರುವುದರ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿರುವ ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಪರಿಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದರಮೇಲೆ ಶೇಕಡ ನಾಲ್ಕೂವರೆ ಬಡ್ಡಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಿಗದಿಮಾಡಿದೆ. 31 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ 121 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಬಡ್ಡಿ ಬರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀಯುತ ಮಲ್ಲಾರಾಧ್ಯರು ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಸಂದೇಹವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಈಗ ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳು, ಶರಾವತಿ ವ್ಯಾಲಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್, ಲಕ್ಕವಳ್ಳಿ ಅಥವ ಭದ್ರ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್, ತುಂಗಭದ್ರ ಮತ್ತು ಮುನೀರಾಬಾದಿನಲ್ಲೂ ಇವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಮೂರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹಾಕುವ ಹಣದ ಮೇಲೆ ಬಡ್ಡಿ ಗಿಟ್ಟದ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಕೆ. ರಾಜಯ್ಯಶೆಟ್ಟಿ (ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ).—ಶರಾವತಿ ವ್ಯಾಲಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿಗೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿದ್ದೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಶರಾವತಿ ವ್ಯಾಲಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿಗೆ 240 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಅಂದಾಜಾಗಿದೆ. ಇದು ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಶಂಕರರಾಯರು ಒಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಬಹಳ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಸಲಹೆ. ಅನೇಕ Projects, nation building activities ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ, ಆದರೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಚಾರ ಕಾರ್ಯ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೆ ಏಕೆ ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಚಾರವೆಂದರೆ ಯಾವ Standardನಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಕೆ. ರಾಜಯ್ಯಶೆಟ್ಟಿ.—ಡಾಕ್ಯುಮೆಂಟರಿ ಫಿಲ್ಮ್ಸ್.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಡಾಕ್ಯುಮೆಂಟರಿ ಫಿಲ್ಮ್ಸ್ ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ Pamphlets, books, ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿಯೂ ವಿವರವಾದ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿ, ಹಂಚುತ್ತೇವೆ. ಇನ್ಫರ್ಮೇಷನ್ ಬುಲೆಟಿನ್‌ನಲ್ಲಿ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಈ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಕಟಣೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ

ಹಾಗೆ ಫಿಲಂ ತೋರಿಸುವುದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀಯುತರಾದ ಎಸ್. ಆರ್. ಪಾಟೀಲ್, ಜಿ. ಅಣ್ಣಾರಾವ್ ಮತ್ತಿತರರು ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಭಾಗಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸಾಯ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ವಿದ್ಯುತ್ತನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮುನಿರಾಬಾದಿನಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಆಗತಕ್ಕ ವಿದ್ಯುತ್ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ಣಾಟಕಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ಏನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಅದೆಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿ ಬಟವಾಡೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಹಗಲು ಕೆಲವರು, ರಾತ್ರಿ ಕೆಲವರು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಚೌಕಾಸಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಕಡೆಯವರು ಹೇಳುವಂತೆ ಚೌಕಸಿಯಲ್ಲ. ಚೌಕಾಸಿ ಎಂದರೆ bargaining ಮತ್ತು ಚೌಕಸಿ ಎಂದರೆ enquiring.

ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಮಿಷನ್ ಲೈನ್ ಪೂರ್ತಿಯಾದ ಕೂಡಲೇ ಮುನೀರಾಬಾದಿನಿಂದ ವಿದ್ಯುತ್ತನ್ನು ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಾದಮೇಲೆ Grid system ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದಿದ್ದೇವೆ. Grid system ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೆ ಒಂದಕ್ಕೊಂದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧ ಕಲ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪದೂರ ಹೋಗಿ ಇಡೀ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಒಂದು ಗ್ರಿಡ್ ಸಿಸ್ಟಂ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರ ಆಲೋಚನೆಯಲ್ಲಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕೆಂಚಪ್ಪ.—ನೀರಾವರಿಗೋಸ್ಕರ ವಿದ್ಯುತ್ ಶಕ್ತಿಗೆ ಎಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದೀರಿ? ಎಷ್ಟು ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಸರ್ವಿಸ್‌ಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ? ಈ ರೀತಿ ನಡೆಸಿದರೆ ಎಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಪೂರೈಕೆಯಾದೀತು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ತಾವು ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕಳುಹಿಸಿದರೆ ಉತ್ತರ ತರಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಎಲ್ಲ ಸಮಾಚಾರ ನಿಮಗೆ ತರಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಯುತ ಬಲವಂತರಾವ್ ಅವರು ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದರಿಂದ ನನಗೆ ಅರ್ಧಂಬರ್ಧ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ರಸ್ತೆಗಳು, ಸೇತುವೆಗಳು ಇವುಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನೊದಗಿಸಿಲ್ಲ, ಸರಿಯಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದರು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ಲಾನ್ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬಲ್ಲೆ. ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀಯುತ ಶಂಕರರಾಯರು ಇನ್ನೊಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. Minor irrigation works and pick-upsನಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆ, ಬೇಗ ಫಲಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆಯಾದುದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಗಮನಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವಂತೆ ಈ ವರ್ಷ ಮಾರ್ಚಿ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ 30 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದೆವು; ಮತ್ತು ಜೂನ್ ಆಖೈರಿನೊಳಗೆ ಇನ್ನೂ 20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದೆವು. ಒಟ್ಟು 50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕೆಲಸಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಬೇಕೆಂದಿತ್ತು. 1959ನೆ ಮಾರ್ಚಿ ಆಖೈರಿನೊಳಗೆ 170 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದೇವೆ. 15 ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿ ಅದರ ಪ್ರಕಾರ pick-ups ಮತ್ತು minor irrigation ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಇದ್ದೇವೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಒಂದು ಸ್ಪೆಷಲ್ ಸರ್ಕಲ್ ಮಾಡಿ, ಸ್ಪೆಷಲ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿ, extra staff ಕೊಟ್ಟು ಈ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀಯುತ ವೀರಪ್ಪನವರು, ಶ್ರೀಯುತ ನರಸಿಂಹೇಗೌಡರು ಹೇಳಿದುದನ್ನೇ ಬೇರೆ ಪದಗಳಲ್ಲಿ ಅದೇ ಅರ್ಥ ಬರುವಹಾಗೆ ಹೇಳಿದರು. ತಾಲ್ಲೂಕು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಮಾಡಿರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಅವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ನಿಜವೆಂದು ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಮುಚ್ಚುಮರೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶವಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಅಗತ್ಯವಿದೆಯೋ ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾಡಬೇಕಾದದ್ದು ಸಹಜ. ನಾನು ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಎರಡು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದುದನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಆಗಬೇಕು ಎಂಬುದೆಲ್ಲ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಕೆರೆ ರಿಪೇರಿ ಆಗಬೇಕು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸರ್ವೆ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನೂ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅವರು ಸರ್ವೆ ಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕು, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿಯೂ ಸರ್ವೆಮಾಡಿ, ಯಾವ ಯಾವ ಕೆರೆ ರಿಪೇರಿಯಾಗಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದಾದಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರದ ಮಂಜೂರಾತಿಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಕೆಲಸವನ್ನು execute ಮಾಡಲು general staff ಎಂದು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅನೇಕ ಕೆರೆಗಳು ರಿಪೇರಿಯಾಗದೆ ಇರುವುದು ನಿಜ. ಅದರಲ್ಲಿ ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷೆಇಲ್ಲ. ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು, ಇನ್ನೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಬಾರದು ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಇಲ್ಲವೆನ್ನುವುದನ್ನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

6 P.M.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ರಾಮಯ್ಯ (ಹೊಸಕೋಟೆ).—ತಾವು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದಾಗ್ಗೆ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ಕೆಳಗೆ ಒಂದು ಕೆರೆ ರಿಪೇರಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಿರಿ. ಇವತ್ತಿನವರೆಗೂ ಆ ಕೆಲಸವಾಗಿಲ್ಲ. ಏನು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ನೀವು ಹೇಳಿದ ಕೆರೆ ಇನಾಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿತ್ತು. ಅದು ಸಿದ್ದಣ್ಣನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳ ಕಷ್ಟಕರವಾಗಿತ್ತು. ಇನಾಂದಾರರು ಊರನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಆಧಾರಮಾಡಿದ್ದರು. ಆ ಊರನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಹರಾಜು ಹಾಕಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ತಮಗೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಏನೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ, ಕೆರೆ ರಿಪೇರಿ ತಕರಾರಿನಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತು ಹೋಗಿವೆ. ಮೇಲಿನ ಕೆರೆ ಒಡೆದುಹೋಗಿ, ಕೆಳಗಡೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ನೀರು ನುಗ್ಗಿ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮನೆಯವರೂ ಮೂರು ಅಡಿ ಕಲ್ಲು ಚಪ್ಪಡಿ ಅಥವ ಮರದ ಹಲಗೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ನೀರು ಒಳಗೆ ನುಗ್ಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಒದ್ದಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನೀರು ನುಗ್ಗುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಹಾಸಿಗೆಗಳನ್ನೂ, ದಿಂಬುಗಳನ್ನೂ ತಲೆಯಮೇಲೆ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ರಾತ್ರಿಯೆಲ್ಲಾ ನಿಂತುಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ಬ್ಯಾಂಕಿನವರಿಗೆ ಮತ್ತು ಜೋಡಿದಾರರಿಗೆ

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ)

ತಕರಾರಿರುವುದರಿಂದ, ಈ ವಿಷಯದ ಕಾಗದಪತ್ರಗಳು ಓಡಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ನಿಧಾನವಾಗಿದೆ. ಈ ಕೆರೆಯು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಸಬೇಕಾದದ್ದು ಬಹಳ ಅಗತ್ಯ. ಶ್ರೀ ರಾಮಯ್ಯನವರು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಲಿ, ಮಾಡದೆ ಬಿಡಲಿ, ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಸಬೇಕಾದದ್ದು ಅಗತ್ಯವೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಎಸ್. ವೆಂಕಾಜಿರಾಯರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಮರ್ಲ್ಲಾರಾಧ್ಯರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಕೆಲವು ಘನವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಶ್ರೀ ಮರ್ಲ್ಲಾರಾಧ್ಯರು, ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವಾಗಲೂ, ಲಾಭದಾಯಕವಲ್ಲದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹಣಹಾಕಬೇಡಿ, ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಗೋಜಿಗೆ ಹೋಗಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಶ್ರೀ ಜಂಬಣ್ಣನವರು ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿದರು. ನೀವು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಇಂಥ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಿರಾ ಎಂದು. ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ, ಇಂಥ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಬಹುಶಃ ವೆಂಕಟಪ್ಪನವರ ವಿನಾ ಬಾಕಿಯವರೆಲ್ಲಾ ಇಂಥ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ದೇವರು ಕೊಟ್ಟಹಾಗೆ ಇದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಅಸೂಯೆ ಪಡಬೇಕಾದದ್ದಿಲ್ಲ. ನಾನು ನಾಡು ಹಂಚಿನಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅಮೇಲೆ ಮಂಗಳೂರು ಹೆಂಚಿನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮಗೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಬಂಗಲೆಗಳು ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಬಿ. ಮರ್ಲ್ಲಾರಾಧ್ಯ.—ನಾನು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಟೀಕೆ ಮಾಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಮಿನಿಸ್ಟರುಗಳು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. 50,000 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒಂದು ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದರೆ ದೇಶ ಹಾಳಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಟೀಕೆ ಇಷ್ಟೆ: ಮನೆಗಳಿಗೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ; ಆ ಮನೆಗಳಿಗೆ ನೀವು ಹೋಗದೆ ಆಫೀಸರುಗಳನ್ನು ಹೋಗಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಅವರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಹೋಗದೆ, ಮನೆಗಳಮೇಲೆ ಹಾಕಿರುವ ಹಣಕ್ಕೆ ಶೇಕಡ ನಾಲ್ಕರಷ್ಟು ವರಮಾನವೂ ಕೂಡ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಡಿ building programme ಕಡಮೆ ಮಾಡಿ ಎಂದು. ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಯಾವ ಮಂತ್ರಿಯ ಮೇಲೂ ನಾನು ಟೀಕೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ನಾನೂ ಸಹ ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ನಾಡು ಹೆಂಚಿನ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಖಾಲಿ ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ವಿಸಿಟರುಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೆಲವು ಮನೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಫೀಸರುಗಳು ಆ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗೇ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಕೊನೆಯ ಪಕ್ಷ ಆರು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಮನೆ ಕಟ್ಟುವುದರಿಂದ, ಈಗಿರುವ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಖಾಲಿಯಾಗುತ್ತವೆ. ಒಬ್ಬರು ಸದಸ್ಯರು, ಸರ್ಕಾರಿ ಕಚೇರಿಗಳು ಎಷ್ಟು ಬಾಡಿಗೆ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿವೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು, ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಒಂದು ಇಲಾಖೆಯವರು ಒದಗಿಸುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಇಲಾಖೆಗಳಿಂದ ತರಿಸಬೇಕು. ಈ ಸೆಷನ್ ಮುಗಿಯುವುದರೊಳಗೆ ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ವಿಧಾನ ಸೌಧ, ಹಳೆ ಅಠಾರಾಕಚೇರಿ ಇವುಗಳೆಲ್ಲಾ ಭರ್ತಿಯಾಗಿ, ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟೋ ಆಫೀಸುಗಳು ಬಾಡಿಗೆ ಕಟ್ಟಡಗಳಲ್ಲಿವೆ. "ಕುಮಾರ ಕೃಪ"ದಲ್ಲಿ 208 ಜನ ಸದಸ್ಯರೂ ಇರುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಹೋಗಿ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳಾನುಕೂಲ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಸದಸ್ಯರು ಬಡ್ಜೆಟ್ ಸೆಷನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಎರಡು-ಎರಡೂವರೆ ತಿಂಗಳು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು, ಇದಲ್ಲದೆ, ಕೆಲವರು 15-20 ದಿವಸ ಮಧ್ಯೆ ಬಂದು ಹೋಗುತ್ತಿರಬೇಕು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬಹಳ ದೂರದಿಂದ ಬರುವವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಶ್ರೀ ಟಿ. ಎಚ್. ಮೂಡಲಗಿರಿಗೌಡರು ಓದುವುದಕೆ ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದೆ, ಹರಟೆ ಹೊಡೆಯುವುದ್ದರಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಲ ಕಳೆಯಬೇಕಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದೆಲ್ಲಾ ನಿಜವಾದ ಮಾತು. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೆ ಒಂದು ರೂಮು ಅಥವಾ ಇಬ್ಬರಿರುವ ರೂಮುಗಳನ್ನು ಲೆಜಿಸ್ಲೇಟರ್ಸ್ ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಸುವುದು ಅನ್ ಪ್ರೊಡಕ್ಟೀವ್ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಇದಕ್ಕೆ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೆ ಹಣ ಪೋಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿಗಳ ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್ ಒಂದಕ್ಕೆ 75 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದರು, ಅದನ್ನು 68ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಿತು. ಈಗ ಅದು 50 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿನಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕು. ನಾನೇ ಪ್ಲಾನ್ ಅಪ್ರೂ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಆರು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಕ್ವಾಟರ್ಸನ್ನು ಕಟ್ಟಿದರೆ ಆರು ಕಟ್ಟಡಗಳು ನಮಗೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತವೆ. ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಸ್ಪೆಟಿನ ಫ್ಯಾಮಿಲಿ ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೂ ಇದೆಯೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ.

ತುಮಕೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಹೆಬ್ಬೂರು ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯುಯನ್ಸಿಯ ಶ್ರೀ ನರಸಿಂಹಯ್ಯನವರು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ದರವನ್ನು ಜಾಸ್ತಿಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಸಲಹೆಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ ಎಂದು ಬಹಳ ವಿನಯವಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಕಾರಣ ಇಷ್ಟೇ. ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದ ಒಂದು ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಬೋರ್ಡ್ ಎಂಬುದು ರಚನೆಯಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀ ಚಂಗಲರಾಯರೆಡ್ಡಿಯವರ ಸರ್ಕಾರ ಬೋರ್ಡ್ ಬೇಡ ಎಂದು ತಳ್ಳಿಕೊಂಡು ಬಂದಿತ್ತು. ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ, ಅವರಮೇಲೆ ಒತ್ತಾಯವಿದ್ದರೂ, ಏನೋ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ತಳ್ಳಿಹಾಕಿಕೊಂಡು ಬಂದುಬಿಟ್ಟರು. ಹೀಗೆಯೇ ಒಂಭತ್ತು ವರ್ಷ ಬೋರ್ಡಿನ ರಚನೆಯನ್ನು ತಳ್ಳಿಹಾಕಿದ್ದಾಯಿತು. ಈಗ ದಕ್ಷಿಣ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೇರಳ, ಆಂಧ್ರ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು—ಈ ಮೂರು ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು. ಎರಡು-ಮೂರು ಸರ್ಕಾರಗಳವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟಮೇಲೆ, ನಾವೂ ಸಹ ಬೋರ್ಡ್ ರಚನೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡೆವು. ಬೋರ್ಡ್ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ, no loss basis ಮೇಲೆ, ಬೋರ್ಡ್‌ನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕೆಂದಿದೆ. Electricity (Supply) Act, 1948 of India ಪ್ರಕಾರ, ಎಲ್ಲಾ ಸ್ಟೇಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕೆಂದಿದೆ. ಈಗ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮೂರು ವರ್ಷದಿಂದೀಚೆಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಲಾಭ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ, ನಷ್ಟದಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಸಾಮಾನು ಬೆಲೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ, ಕೂಲಿ, ಸಂಬಳ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಆರು ಕಾಸು, ಇತರ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಒಂದಾಣೆ ಹೀಗೆ ರಿಯಾಯಿತಿ ದರ ಬೇರೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಹೆಚ್ಚಿರುವುದರಿಂದ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ

ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ನಷ್ಟವಾಗಕೂಡದೆಂಬ ಉದ್ದೇಶವಿರುವುದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ದರ ಹೆಚ್ಚಬಹುದೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಚಾರ ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದೆ. ನಷ್ಟ ತೋರಿಸದೆ ಬೋರ್ಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಕೆ. ರಾಜಯ್ಯಶೆಟ್ಟಿ.—30 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬಂಡವಾಳ ಹಾಕಿರುವಾಗ ಡಿಪ್ರಿಸಿಯೇಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲವೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಶೆಟ್ಟರಿಗೆ ಇದೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಡಿಪ್ರಿಸಿಯೇಷನ್ ಕಳೆಯದೆ ಬೋರ್ಡಿನವರು ಅಷ್ಟು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಯೇ ?

Sri C. K. RAJAIAH SETTY.—It is the Mysore Government who have invested 30 crores. It is we who have to receive and it is not the Board.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಇನ್‌ವೆಸ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮೇಲೆ ಬಡ್ಡಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಹನುಮಯ್ಯ.—ಬೋರ್ಡು ರಚನೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಖರ್ಚು ಹೆಚ್ಚಿದೆಯೆ ಅಥವಾ ಕಡಮೆಯಾಗಿದೆಯೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಹೆಚ್ಚುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಈಗ ಬೋರ್ಡಿಗೆ ವಹಿಸಿದೆ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವರು ಈಗ ಬೋರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ನೌಕರರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

Sri J. B. MALLARADHYA.—I raised the point as to what was the amount of block capital transferred to the Electricity Board. Is it treated as a loan or what is the position? I would like the Hon'ble the Finance Minister to kindly clarify.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—30 ಕೋಟಿ 70 ಲಕ್ಷ ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್. 30 ಲಕ್ಷ ವಾಪಸು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

Sri J. B. MALLARADHYA.—On that capital invested are you going to get 4½ per cent continuously?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಈ ವರ್ಷ ಅಷ್ಟು ಬರುತ್ತದೆ. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಡಿಪ್ರಿಸಿಯೇಷನ್ ಕಳೆದು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಕೆ. ರಾಜಯ್ಯಶೆಟ್ಟಿ.—ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಬೋರ್ಡು ನಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳಿ ದರ ನಿಗದಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ, ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಿರಿ. ಈಗ ದರ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಪ್ಪದೆ ಏಕ್‌ದಂ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. No loss basis ಮೇಲೆ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಕೂಡ ಮರೆಯುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಸ್. ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣರಾವ್ (ಮೈಸೂರು ಸಿಟಿ).—ದರ ಏರಬಹುದೆಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ, ಏರದ ಹಾಗೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟಿದೆ. No loss basis ಮೇಲೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುತ್ತದೆ. No loss basis ಮೇಲೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಆಫ್‌ಹ್ಯಾಂಡಾಗಿ ಏನೂ ಇಲ್ಲಿ ಕಮಿಟ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಕೊಡುವ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡಿ ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿರುವ ದರ ಹೆಚ್ಚೆ ಅಥವಾ ಸರಿಯೆ ಎಂದು ನೋಡಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಖರ್ಚು ಜಾಸ್ತಿ ಅಥವಾ ಕಡಮೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಈಗಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸಂಬಳ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬೋರ್ಡಿಗೆ ವಹಿಸಿದೆ. ಆ ಬೋರ್ಡಿನವರು ಸಂಬಳ ಕೊಟ್ಟು ಮೇನ್‌ಟೈನ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳಿಗೆ ಸಿಬ್ಬಂದಿಬೇಕಾದರೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಳ ಕೊಡಬೇಕು. ಇನ್ನು ಶ್ರೀ ನರಸಿಂಹಯ್ಯನವರು ಕೆಲವು ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಕೆಳಗೆ ಕೆಲವು ಕೆರೆ ಕೆಲಸ ಮಂಜೂರಾಗಿದ್ದರೂ ಇನ್ನೂ ಕೆಲಸವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಕೆರೆ ಮಂಜೂರಾಗಿದೆ. ಬಾಕಿ ಎರಡು ಕೆರೆಗಳಿಗೆ ಚೀಫ್ ಇಂಜನಿಯರಿಂದ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಆಗಿ ಸ್ಕ್ರೂಟಿನಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಒಂದು ಕೆರೆಗೆ 11,200 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಅಂದಾಜು ಬಂದಿದೆ; ಅದನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ನರಸಿಂಹಯ್ಯನವರು ಕೆರೆಗೆ ಬರುವ ನೀರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೆರೆ ಒಡೆಯುತ್ತದೆ, ಕೋಡಿ ಇಳಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಎರಡು ವರ್ಷವಾಯಿತು, ಕೋಡಿ ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡಿ ರಿಪೇರಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಏರಿ ಬಂದೋಬಸ್ತು ಮಾಡುವುದು ವಗೈರೆ ಕೆಲಸ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಯಗಚಿನದಿಗೆ ಸೇತುವೆ ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿರುವುದರಿಂದ, ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಒಂದೊಂದು ಕಡೆ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಮಂಜೂರುಮಾಡುವಾಗ ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶೆಗೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದೆ. ಅದನ್ನು ಮುಂದೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವಾಗ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಊರ ಹತ್ತಿರ ಆಗಬೇಕು, ನಮಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಅಷ್ಟಾಗಿ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಕೊಡಬಾರದು. ಎಂಜನಿಯರು ಹೇಳುವಕಡೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ವೈ. ವೀರಪ್ಪ.—ಮೊದಲು ಹೋಗಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಇಂಜನಿಯರುಗಳು ಸ್ಥಳ ಅಜಮಾಯಿಷಿ ಮಾಡಿ, ಬಹಳ ಲಗತ್ತಾಗಿದೆ, 10–15 ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಒಂದು ಕಡೆ ಕಟ್ಟುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸೂಚಿಸಿದರು. ಮತ್ತೆ ಅದಕ್ಕೆ ಮೂರು ಮೈಲಿ ದೂರದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋ ಏನೋ ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಮೊದಲಿನ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಎಂಜನಿಯರುಗಳಿಗೇ ಬಿಟ್ಟರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆ. ತಮ್ಮಂಥವರು ಬಂದು ಏನೋ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಮುಂದೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕುಂದೂರು ರುದ್ರಪ್ಪನವರು ಚನ್ನಗಿರಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕೆರೆ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಏಳು ಲಕ್ಷ ಚಿಲ್ಲರೆ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಅಂದಾಜು ಮಂಜೂರಾಗಿ ಟೆಂಡರು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ. Tender is under consideration.

ಶ್ರೀ ವೈ. ವೀರಪ್ಪನವರು ಹಳ್ಳಿಮೈಸೂರಿನಿಂದ ಸಾಲಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಒಂದು ರಸ್ತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆ ರಸ್ತೆಯು ನಾಲ್ಕೂವರೆ ಮೈಲಿ ಪ್ರದೇಶ

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ)

ಮೈಸೂರು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನಲ್ಲಿದೆ, ಬಾಕಿ ಎರಡೂವರೆ ಮೈಲಿ ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆ. ಈ ತಿಂಗಳಿಂದ ಕೆಲವು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದಿದೆ. ಆಗ ಆ ಉಳಿದಿರುವ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಕೆರೆ-ಮಾರನಾಯಕನ ಕೆರೆ, ಹುಣಸಿನ ಕೆರೆ ವಿಷಯ ಹೇಳುತ್ತಾ, 20 ವರ್ಷದಿಂದ ಇದು ಹಾಗೆಯೇ ನಿಂತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈಗ ಇವೇ ಮೊದಲಾಗಿ 18 ಕೆರೆಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹುಣಸಿನ ಕೆರೆಯನ್ನು ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಮಾಡಿ ಈ ವರ್ಷ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು.—ಹಡಗಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ತಾವು ಬಂದಾಗ್ಗೆ ನೀವು ನೋಡಿದ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಮಾಡಿದಿರಿ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳಿಗೂ ನಾನು ಇನ್ನೂ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಏನಾದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಅನುಮಾನ ಸಂದೇಹಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದ್ದುದ್ದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಈಗ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಅಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಬಾಕಿ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವಿಸಕೂಡದು.

ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು.—ಲಕ್ಕವಳ್ಳಿ ರಿಸರ್‌ವಾಯರ್ ಎಡದಡದ ನಾಲಾ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸ್ವಾಮಿ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಆ ಬಗ್ಗೆ proposalಗಳು ಡಿವಿಜನಲ್ ಕಮೀಷನರಿಗೆ ಬಂದಿವೆ. ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಮಂಜೂರಾಗಿದೆಯೆಂದು ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದೆ. ತಾವು ಇದ್ದಿರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಲೀಲಾವತಿ ವೆಂಕಟೇಶ್ ಮಾಗಡಿ (ಶಿರಹಟ್ಟಿ).—ತಂಗೋಡು ನಾಲಾ ವಿಚಾರ, ಸ್ವಾಮಿ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಯಾವುದು ಅನುಮಾನವಾಗಿದೆ ಅದರ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತ್ರ ಈಗ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮಿಕ್ಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ತಿಳಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಶ್ರೀನಿವಾಸಶೆಟ್ಟಿಯವರು ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳಿಗೆ ಗೊತ್ತುಮಾಡಿರುವ ಸಂಬಳ ಬಹಳ ಕಡಮೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವರ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಲಿ ಇಟ್ಟಿರುವ 120 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬಹಳ ಕಡಮೆ. ಅದನ್ನು ನೋಡಿಯೇ 170 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಅಣ್ಣಾರಾವ್ ಅವರು ಹೈದರಾಬಾದ್ ಪ್ರಾಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮೊಬಲಗು ಒದಗಿಸಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ, ಕೋಣನಮುಂಜಿಗೆ ಕೋಳಿ ಕೊಡುವ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದರು. ಇದು ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾಗಿದೆ, ನಿಜ. ಆದರೆ ಒಂದು ವಿಷಯ ಅವರಿಗೆ ನಾನು ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ Lumpsum grants ಎಂದು ಬೇರೆ ಇದೆ. ಆಗತ್ಯವಾದ ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ Lumpsum grant ನಿಂದ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿದೆ. ತಾವು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಎಷ್ಟು provision ಮಾಡಿದೆಯೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಬದರೆ, ಗುಲ್‌ಬರ್ಗ ಗಳಿಗೆ ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಅಣ್ಣಾರಾವ್.—ಅಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ; ಇಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ರಸ್ತೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಮೈಲೇಜ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ನಾನು ಉದಹರಿಸಿದೆ ಅಷ್ಟೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದೆ. ಆದರೆ, ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಬೇಕು. ಕಾಳಿನದಿ, ಧಾರಾಪುರ, ಮೇಕೆದಾಟ್—ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದು ಆದಮೇಲೆ ಮಿಕ್ಕಿದ್ದನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ದೀನದಯಾಳುನಾಯ್ಡುರವರು ಮಾಡಿದ ಸಲಹೆ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ನನಗೆ ಒಪ್ಪಿತು. ಒಂದು ಲೆಜಿಸ್ಲೇಟರ್ಸ್ ಹೋಮ್ ಇದ್ದು ಅಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ತೀರ್ಮಾನವಾದರೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಸುಲಭವಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬಹುದು.

ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿ ನೀರು ಸರಬರಾಯಿಯ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದರು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮೊನ್ನೆ ತಾನೆ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಇನ್ನೂ ವಿವರವಾಗಿ Statement ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಈಗ ಕಾಲಾವಕಾಶವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಬಿ. ಮಲ್ಲಾರಾಧ್ಯ.—ಹಿಂದೆ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ನೀರು ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಕಾವೇರಿಯಿಂದ ಪೈಪ್ ಮೂಲಕ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲು ಮೇಕೆದಾಟಿನಿಂದ ತರುವುದು ಕೇವಲ 37 ಮೈಲಿಗಳು crowfly ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಆಗುತ್ತದೆಂದು ಯೋಚಿಸಿ 1948ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲೇ ಸರ್ವೆ ಮುಂತಾದುವುಗಳೆಲ್ಲಾ ಆಗಿತ್ತು. About 37 miles as the crow flies. There was a scheme and a survey was undertaken. I think it would be a much better and a much more feasible proposition than the Cauvery scheme.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಈಚೀಚೆಗೆ ಈ ವಿಷಯ ಸ್ವಲ್ಪ ಚರ್ಚಾಸ್ಪದವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ. ನಾನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಳೆಯ ರಿಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ತರಿಸಿ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಎರಡು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಮೊದಲನೆಯದು, ಅರ್ಕಾವತಿಯನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿಯ 20 ಲಕ್ಷ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ತಲಾ ಒಂದಕ್ಕೆ 20-25 ಗ್ಯಾಲನ್‌ಗಳಷ್ಟು ಕೊಡುವಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬಹುದೆಂದು ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಎದೆ. ಆದರೆ, ಇದರ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಒಂದು condition ಇದೆ. ಅರ್ಕಾವತಿ ನದಿಗೆ ನೀರಾವರಿ ಅಣೆಗಟ್ಟುಗಳನ್ನಾವುದನ್ನೂ ಹಾಕಕೂಡದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅರ್ಕಾವತಿ ನದಿಗೆ ಮೂರು ಕಡೆ ಕಣೆಕಟ್ಟು ಹಾಕಿ ತಿಪ್ಪಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿಗೆ ನೀರುತಂದು ಅಲ್ಲಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಎತ್ತಿ ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡಬಹುದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಹತ್ತು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಅಂದಾಜು.

ಇನ್ನೊಂದು ಅಂದಾಜು, ಕಾವೇರಿಯ ಉಪನದಿಗಳಲ್ಲೊಂದಾದ ಹೇಮಾವತಿಯಿಂದ ನೀರು ತರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು. ಇದಕ್ಕೆ 75 ಮೈಲಿ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಒಂದು ಅನುಕೂಲ ಇಲ್ಲದೆ. ಹೇಮಾವತಿ ನದಿಯಿಂದ ಯಾವ ಪಂಪೂ ಇಲ್ಲದೆ ತಿಪ್ಪಗೊಂಡನಹಳ್ಳಿಗೆ ನೀರು ಬರುತ್ತದೆ. 270 ಅಡಿಗಳ gravitational forceನಿಂದ ಹೀಗೆ ನೀರು ತರಬಹುದೆಂದು ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ, ಹೇಮಾವತಿ ನದಿಯಿಂದ ನೀರು ಎಷ್ಟು ನಾವು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಯೋ, ಅಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ನೀರಾವರಿಯಾಗು

ತ್ತಿರುವ ಜಮೀನುಗಳಿಗೆ ನೀರು ತಪ್ಪುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಕಾವೇರಿಯಿಂದ ನಾವು ಮದ್ರಾಸ್ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ನೀರು ಕೊಡುವ ಒಪ್ಪಂದವಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ನಾವು ಯಾವಾಗ ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿಗೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ನೀರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಯೋ ಆಗ್ಗೆ ಅಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದಿಷ್ಟು ಜಮೀನು ನೀರಾವರಿಗೆ ಬಂದಂಥಾದ್ದು ಪಾಳು ಬೀಳುತ್ತದೆ.

ಇತ್ತ ಅರ್ಕಾವತಿ ನದಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಕರಿಯಪ್ಪನವರು, ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅಣೆಕಟ್ಟು ಹಾಕಿ ನೀರಾವರಿಗೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತು ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿಗೆ ನೀರು ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಕಡೆ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಇದ್ದ ನೀರಿನ ಅನುಕೂಲವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು. ಅರ್ಕಾವತಿಯಿಂದ ತರುವುದು ಹತ್ತು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿನ ಯೋಜನೆ; ಹೇಮಾವತಿಯಿಂದ ತರುವುದು 35-40 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಯೋಜನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ 35-40 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಹೇಮಾವತಿಯಿಂದ ನೀರು ತಂದು ಅಲ್ಲಿ ಸಾಗುವಳಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಸಾಗುವಳಿಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತವೇ ಅಥವಾ 10-12 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಅರ್ಕಾವತಿ ನದಿಯ ನೀರನ್ನೇ ಪೂರ್ತಾ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿ ಆಸೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ ರೈತರಿಗೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದೇ ಎಂಬುದು ಸ್ವಲ್ಪ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳ ಒಂದು ಸಮಿತಿಮಾಡಿ ಅವರ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಹೇಮಾವತಿ ನದಿಯಿಂದ ನೀರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ per head ಎಷ್ಟು ಗ್ಯಾಲನ್ ನೀರು ಸರಬರಾಯಿಯಾಗುತ್ತದೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—40 ಗ್ಯಾಲನ್‌ಗಳು ದೊರಕಬಹುದೆಂದು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. 25 ಗ್ಯಾಲನ್‌ಗಳಿಗೆ ಕಡಮೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅರ್ಕಾವತಿಯಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, per head 20 ಗ್ಯಾಲನ್‌ಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಈಗ ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದು 13 ಗ್ಯಾಲನ್. 20-25 ಗ್ಯಾಲನ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತೃಪ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಮ್ಮ ಭಾವನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇನ್ನೂ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗಿಲ್ಲ. ತಜ್ಞರ ಸಮಿತಿಯವರು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಉದ್ರೇಕ ಪೂರಿತವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದರು. "ನೀವು ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರ ಮನೆತನದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವರಾಗಿ 'ಸರ್ಕಾರದ ಕೆಲಸ ದೇವರ ಕೆಲಸ' ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತೆಗೆಸಿಹಾಕಬಾರದಾಗಿತ್ತು" ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆ ಪದ ಅವರು ಉಪಯೋಗಿಸಬಾರದಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. 25 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯನಾಗಿ ಬಂದು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ, ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹಕ್ಕಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಬಾಯಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ಮಾತನಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿ ನಾನು ಬಹಳವಾಗಿ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನೊಂದುಕೊಂಡೆ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮೇಲಿನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯ ಬಂತು. ಗಣ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಏನಾಗಿತ್ತು ಎಂಬುದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಬಂದಿದೆ. ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮತ್ತೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಸಮಿತಿಯವರು ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ಖರ್ಚಾಗಿರತಕ್ಕ ಹಣ ಮತ್ತು ಹೊರಗಡೆ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಟೀಕೆ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ 'ಸರ್ಕಾರಿ ಕೆಲಸ ದೇವರ ಕೆಲಸ' ಎಂದು ಇರುವುದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿದರೂ ಅನಾಹುತವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟರು. ಅದರಂತೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ದೊಡ್ಡಮೇಟಿ ಅವರು ಒಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಗ ಸೌಕರ್ಯ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆ ಆಗಿದೆ, ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ, ವಕೀಲೀಬಾಜಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ವೇ ಮಾಡಿಸಿ ವಿವರವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಬಸವೇಗೌಡರು ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಟೆಂಡರ್ಸ್ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಆಗತಕ್ಕ ಅನಾಹುತ ಏನು ಅನ್ನುವುದು ನಮ್ಮ ಅನುಭವದಲ್ಲೂ ಇವೆ. ಆದರೆ ಬೇರೆ ಮಾರ್ಗವೇ ಇಲ್ಲ. ಲೋಸ್ ಟೆಂಡರ್ಸ್ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ನಿರ್ವಾಹವೇ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಅದನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಯಾರೇ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಲಿ ಮನಸ್ಸು ಬಂದಹಾಗೆ ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಫೈಲ್ ಬಿಲ್ಡ್‌ಅಪ್ ಆಗುತ್ತದೆ, ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯಟ್ ಲೆವಲ್‌ನಲ್ಲಿ ವಿಮರ್ಶೆಗೆ ಬರುತ್ತದೆ, ಅಕೌಂಟೆಂಟ್ ಜನರಲ್ ಇದ್ದಾರೆ, ಫೈನಾನ್ಸ್ ಕಮಿಟಿ ಇದೆ. ಚರ್ಚೆಮಾಡಿ ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಡಮೆ ಟೆಂಡರ್ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು, ಆ ರೀತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಪೆನಾಲ್ಟಿ ಕ್ಲಾಸ್ ಇದೆ. ಅದರಂತೆ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಸ್. ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣರಾವ್.—ತಾವೇ ಹೇಳಿದ್ದಿರಿ. ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ಲೈಸೆನ್ಸ್‌ಗೆ ಒಳಪಡಿಸಿ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಈಗ ತಾನೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಅನನುಭವಸ್ತರು ಮತ್ತು ದುರಾಸೆಯುಳ್ಳವರು ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನಿರತರಾಗಬಾರದು. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಖಂಡಿತ ಇದೆ. ಅವರೂ ಸಹ ಸಭೆ ಸೇರಿ ಅನೇಕ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ, ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವೇನೆಂದರೆ ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಮಾಡುವುದು. ಎ.ಬಿ.ಸಿ. ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮೂರುನಾಲ್ಕು ದರ್ಜೆಮಾಡಿ ಇಷ್ಟು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟು ಇಂತಹವರಿಗೆ ಕೊಡುವುದು ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಿಗದಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಬೊಂಬಾಯಿ ಮತ್ತು ಮದರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಇರುವ ಹಾಗೆ ಒಂದು ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಬಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಆಗ ತಾವು ಹೇಳತಕ್ಕ ತೊಂದರೆ ಪರಿಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಬಿ. ಮಲ್ಲಾರಾಧ್ಯ.—ಕೃಷ್ಣರಾಜಸಾಗರ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಏಕೆ ಒಂದು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ರಿಟರ್ನ್ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ರೆಫರ್ ಮಾಡಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಅದು ಜ್ಞಾಪಕ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿವೆ. ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ನಾನು ಆ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಿಂದ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ನನ್ನ ಅನುಭವದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮೊದಲು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದಾಗ, ಇಂಜನಿಯರುಗಳು ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಸಹ, ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಅದು ಸ್ವಲ್ಪ ಪುಸ್ತಕದ ಬದನೆಯಕಾಯಿ ಆಗಿರುವ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನನಗೆ ಜ್ಞಾಪಕವಿರುವ ಹಾಗೆ ನಾನೇ ಒಂದು ಸಾರಿ ಅಲ್ಲಿನ ಜನಗಳನ್ನು

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ)

ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೆ. ಬಡ್ಡಿ ಶೇಕಡ ನಾಲ್ಕು ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಲಕ್ಷದ 20 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಸಾಗಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. 40 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಕಬ್ಬು, 40 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಬತ್ತ, 40 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಖುಷ್ಕೀ ಬೆಳೆಗೆ ನೀರು ಕೊಡಬಹುದು. ಶೇಕಡ ನಾಲ್ಕು ಬಡ್ಡಿ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ವಾಸ್ತವಾಂಶ ಏನೆಂದರೆ 12 ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲೂ ಕಬ್ಬು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ವರ್ಷೇ ವರ್ಷೇ ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆ ರೀತಿ ಮಂಡ್ಯ, ಮದ್ದೂರು, ಮಳವಳ್ಳಿ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿಗದಿ ಇದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಕಬ್ಬು ಬೆಳೆಯಬೇಕಾದರೆ 10-12 ಮೈಲಿಯೊಳಗೆ ಇರಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಿಂತ ದೂರದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ನೀರು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೋ ಕಡೆ tail end landsಗೆ ನೀರು ಬರದೇ ಹಾಕಿದ ಬೆಳೆ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಟ್ಟುಹೋಗಿದೆ. ನೀರು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆಯೇ ಹೊರತು ಕಾರ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕ ಉತ್ಪನ್ನ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಡಮೆ ಆಗಿದೆ. ಇದು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿನ ಅನುಭವದ ಮೇಲೆ ನಾನು ಹೇಳುವ ಮಾತು. ವಿವರಗಳಿಂದ ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸಬೇಕಾದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಅನ್ನಪೂರ್ಣಬಾಯಿಯವರು ಕಲ್ಯಾಣಿ ಕೆರೆಯ ವಿಷಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡುತ್ತಾ ಅದಕ್ಕೆ ರಿಪೇರಿ ಅಗತ್ಯ ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಕೆರೆಗಳಿಗೆ ರಿಪೇರಿ ಅಗತ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ದ್ವಿತೀಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಈ ವರ್ಷದ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದೊಡನೆ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಎಷ್ಟು ಹಣ ಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಆಗಬೇಕು. ಇಂಜನೀಯರು ಪ್ಲಾನು ಸ್ಕ್ರೂಟಿನೈಸುಮಾಡಿ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಆ ಮೇಲೆ ಸರಕಾರದವರು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಆರೋಪಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ದೇಶದ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸತಕ್ಕವರು ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರು. ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ದೇಶದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ, ಅಗತ್ಯವಾದ ಕಾನೂನನ್ನು ರಚನೆಮಾಡಿ ಕೊಡುವವರು ಈ ಸಭೆಯವರು. ಇರತಕ್ಕ ಹಣವನ್ನು ಹೇಗೆ ಹಂಚಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳವವರು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮವನು ಹಾಕಿಕೊಡತಕ್ಕವರು ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರು. ಆಡಳಿತದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಈ ಸದಸ್ಯರ ಅನುಮತಿಯ ಪ್ರಕಾರ, ಅವರು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದವರು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ಕಾರ್ಯವನ್ನೆಲ್ಲ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಒಂದು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲವನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಈಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸುಸೂತ್ರವಾಗಿ ನಾವು ಮಾಡಬೇಕು. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಾನಿರಬಹುದು, ಇನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಇರಬಹುದು. ನಿಮ್ಮಿಂದ ನೇಮಕವಾದ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಬಹಳ ಅಗತ್ಯ. ನಾನು ಬಹಳ ವ್ಯಸನದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಸರ್ಕಾರದ ದಿನಚರಿಯ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಕೈಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ, ಕೆಲಸ ಬಹಳ ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೈ. ವೀರಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಸೇತುವೆ, ಎರಡು ಮೂರು ಇಂಜನೀಯರುಗಳು ಸ್ಕ್ರೂಟಿನೈಸುಮಾಡಿ ಚೀಫ್ ಇಂಜನೀಯರ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ನು ಆಗಿದ್ದು ಇನ್ನೂ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರು ಒಂದು ರೀತಿ ಒತ್ತಾಯವನ್ನು ತಂದು ತಕರಾರು ಮಾಡಿದರೆ ಹೇಗೆ? ಅವರು ಲಕ್ಷಜನಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಂತೆ ಈಸಭೆಗೆ ಬಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಮಾತಿಗೆ ವಿರೋಧಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆಮೇಲೆ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡಿಂಗ್ ಎಂಜನೀಯರು, ಡೆಪ್ಯುಟೀ ಕಮಿಷನರು ಸೇರಿ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರದವರು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದರೆ ಅವರು ಸಹಾ ಆಕಡೆಗೆ ವಾಲಿಬಿಟ್ಟರು ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬಂದದ್ದರಿದ ಡಿವಿಜನಲ್ ಕಮಿಷನರು, ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನೀಯರು ಇಬ್ಬರೂ ಸೇರಿ ತನಿಖೆಮಾಡಿ ಒಂದು ರಿಪೋರ್ಟು ಕಳುಹಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಈಗ ಆ ರಿಪೋರ್ಟು ಬಂದಿದೆ. ಆದರಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರವರು ಮತ್ತು ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡಿಂಗು ಇಂಜಿನೀಯರು ಏನು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೋ ಅದೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಇವರೂ ಸಹ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಬಹುಶಃ ಇಂತಹ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಕೇಸುಗಳು ಬಂದವು, ಇವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ಮೊನ್ನೆದಿವಸ ಡಿವಿಷನಲ್ ಕಮಿಷನರವರು ರಿಪೋರ್ಟು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಹೀಗೆ ಒಂದು ವರ್ಷ ಕಾಲಹರಣವಾಯಿತು. ನಿಧಾನವಾದುದಕ್ಕೆ inefficiency ಯಿಂದ ಆಯಿತೆಂದು ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಹೇಗೆ? ತಾವು ಕೊಡತಕ್ಕ ಸಲಹೆಗಳಿಗೆ, ಟೀಕೆಗಳಿಗೆ ನಾವು ತಲೆ ಬಾಗಬೇಕು. ಈ ರೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಹೇಗೆ ತೊಂದರೆಗಳಿವೆ ಎಂದು ತೋರಿಸಿಕೊಡಲು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ನಿವೇದನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ. ನಾವು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಎಷ್ಟು ದಿವಸ ಇರುತ್ತೇವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಸ್. ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣರಾವ್.—ಸದಸ್ಯರು ಕೈ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಏನಾದರೂ ಅನ್ಯಾಯಗಳಿದ್ದರೆ ತೊಂದರೆಗಳಿದ್ದರೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದು ತಪ್ಪೇ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಅನ್ಯಾಯ ನಡೆದಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಒಬ್ಬರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇರಬಹುದು. ಚೀಫ್ ಇಂಜನೀಯರು ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಆ ಇಲಾಖೆಯ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಸಾಂಕ್ಷನ್ನು ಆಗಿದ್ದರೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ ಅದನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರ ಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದರಿಂದ ಕಾಲಹರಣವಾಯಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪುಗಳಾಗಿವೆ, ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಬೇರೆಮಾತು. ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟನ್ನು ಇಂತಹವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಹೇಗೆ? ಹಾಗೇನಾದರೂ ಅವರಂತೆ ಆಗದಿದ್ದರೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಮೂಲಕ, ನಿರ್ಣಯದ ಮೂಲಕ ಇಂತಹ ವಿಚಾರಗಳೆಲ್ಲ ಬರುತ್ತವೆ. ಇದೆಲ್ಲ ತಮಗೇ ತಿಳಿದಿದೆ. ಯಾರಿಗೆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಏನು? ಕೆಲಸವಾಗದಿದ್ದರೆ

ಕೆಲಸ ಆಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಆಕ್ಷೇಪಣೆಮಾಡಿ; ಅದನ್ನು ಕೇಳೋಣ. ಆದರೆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟನ್ನು ಇವರಿಗೇ ಕೊಡಬೇಡಿ, ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಕೊಡಿ ಎಂದು influence ಮಾಡಿದರೆ, ಶ್ರೀ ದೊಡ್ಡಮೇಟಿಯವರು ಹೇಳಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ "ವಶೀಲಿಬಾಜಿ" ಮಾಡಿದರೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಬಹಳ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಮೂರುವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ವರ್ಗಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದೆ. ಲಂಚಕೋರತನದ ಕಾರಣದಿಂದಲೋ ಅಥವಾ ಇನ್ನಾವ ಕಾರಣದಿಂದಲೋ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳೊಳಗೇ ವರ್ಗಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಮೂರು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ವರ್ಗಮಾಡುವುದು ನ್ಯಾಯವಲ್ಲ, ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅನಾನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರಿಗೆ ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಯಿಲೆ ಇದೆ ಮತ್ತೆ ಅವರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸ್ಕೂಲಿನ ಸೌಕರ್ಯವಿಲ್ಲ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ವರ್ಗಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 99 ಭಾಗ ನಿಜವಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ಇಲ್ಲದೇ ಇರಬಹುದು. ಆದರೂ ಸ್ವಾಮೀ, ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಒಬ್ಬ ಸಬ್ ಓವರ್‌ಸೀಯರಿಗೆ ಆರನೆಯ ಸಾರಿ ವರ್ಗವಾಗಿದೆ. ಆವರು ಐದುಸಾರಿ ವರ್ಗವಾಗಿದ್ದುದನ್ನು ಹೇಗೋ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಾದ influence ಗಳನ್ನು ತಂದು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಆರನೆಯ ಸಾರಿ ವರ್ಗಮಾಡಿದರೂ ವಶೀಲಿಬಾಜಿ ಕೆಲಸ ನಡೆದಿದೆ.

ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು.—ವಶೀಲಿಬಾಜಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಆಫೀಸರ ಮೇಲೆ ಏಕೆ ಕ್ರಮತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು?

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಸಬ್ ಓವರ್‌ಸೀಯರು ಸ್ಥಳವಂದಿಗ, ಅಲ್ಲಿರುವ ಪಾರ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿ ತೊಂದರೆಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ದೂರು ಬಂದಿದ್ದರಿಂದ ಚೀಫ್ ಇಂಜನೀಯರು ವರ್ಗಮಾಡಿಸಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ವಜಾಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರಾದ M.L.C'.s, and M.L.A's. ಮತ್ತೆ M.P. ಗಳಿಂದ ಶಿಫಾರಸು ಬಂದಾಗ ನಾನು ಆ ಫೈಲಿನ ಮೇಲೆ ಹೀಗೆ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ.

> "If Members of Parliament and Legislature were to interfere in the orders of transfer of a Sub-Overseer, then Government work becomes impossible."

ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆಯಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಕೇಳದಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ನಿಷ್ಠೂರವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಕೇಳಿದರೆ ನಮಗೆ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡಲು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ತಾವು ಹೇಳಿದ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಪರಿಪಾಲಿಸಬೇಕಾದರೆ ನಮಗೆ ಕೆಲಸಮಾಡಲು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಕೊಡಿ, ಎಲ್ಲರೂ ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವರು ಈರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ವ್ಯಸನದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಹೀಗೆ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಒಂದು ಪನಿಷ್‌ಮೆಂಟನ್ನು ಕೊಡುವಾಗಲೂ ಅವರು ತಪ್ಪನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಇದನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಆಗದೆ ಹೋದರೆ, ಮಂತ್ರಿಗಳವರೆಗೆ ಡೆಲಿಗೇಷನ್ನು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಇಂಟರೆಸ್ಟೇ ಇಲ್ಲ ಅವರಿಗೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಕೆಲಸಗಳು ಹೀಗಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಅವರವರ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಸಂಬಳ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಎಷ್ಟು ಕೋಟಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವುದು ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅತೃಪ್ತಿಯಿಂದಿರುವವರನ್ನು ಎಂದಿಗೂ ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದರೆ ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡದಿರುವ ಹಾಗೆ ಕೆಲವರು "ವಶೀಲಿಬಾಜಿ" ಮಾಡಿದರೆ ನಮಗೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Sri K. KENCHAPPA.—The Hon'ble Minister should not make sweeping remarks against all the members that they are making an attempt to influence him.

Mr. SPEAKER.—He is not making sweeping remarks.

ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.–ಕೆಲವರು ಮಾತ್ರ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಕೆಂಚಪ್ಪ.—ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರತಕ್ಕವರು ಏಕೆ ಅವರು ಹೇಳಿದುದನ್ನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕು? ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ಯೋಗ್ಯತೆಯಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಯೋಗ್ಯತೆವಿಚಾರ ನಾನು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತುಂಬ ಒತ್ತಾಯ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆಂಚಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ದೊಡ್ಡವರಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಯಾವ ದೊಡ್ಡ ಭಾವನೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುವ ನಮ್ಮ ಜನ ಸರಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸಲು ನಮ್ಮನ್ನು ಕೂರಿಸಿದೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡರು ಸಾಮಾನ್ಯವ್ಯಕ್ತಿ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚನ್ನಿಗರಾಮಯ್ಯನವರೂ ಸಾಮಾನ್ಯವ್ಯಕ್ತಿ. ಪ್ರೈವೇಟು ಲೈಫ್‌ನಲ್ಲಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಸಾಮಾನ್ಯಜನರು. ಕಾನೂನುದತ್ತವಾದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ, ಒಂದು ಸ್ಥಾನ, ಒಂದು ಗೌರವ, ಒಂದು ಅಧಿಕಾರ ಕೆಲವು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿ 50 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟು, ನಿಮ್ಮ ಸಲಹೆಕೊಟ್ಟು ಸಹಾಯಮಾಡಿ, ದಾರಿ ತೋರಿಸಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಟೂರು ಹೋಗುತ್ತೀರಿ, ಟಿ.ಎ. ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ, ಹೆಂಗಸರನ್ನು ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೀರಿ, ಟಿ.ಬಿ.ಗೆ ಹೋಗಿ ದುಡ್ಡುಕೊಟ್ಟು ಬರುತ್ತೀರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಟಿ.ಬಿ.ಗೆ ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟೇ ಬರುತ್ತೇವೆ. ಟಿ.ಬಿ.ಗಳಿಗೆ ಹೋದರೆ ಅಲ್ಲಿ ತಂಗತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ನಾಲ್ಕಾಣೆಗಳನ್ನೊ ಅಥವಾ ಒಂದೋ ಅಥವಾ ಒಂದೂಕಾಲು ರೂಪಾಯಿಯನ್ನೋ ಕೊಡದೆ ಹಾಗೆ ವಾಪಸ್ಸು ಹೊರಟುಬರತಕ್ಕಂಥ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇನ್ನು ಯಾರಿದ್ದಾರು ? ಇದೆಂಥಮಾತು ? ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆಂಚಪ್ಪನವರು ಈಗತಾನೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಯೋಗ್ಯತೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಾನೂನು ಬದ್ಧವಾಗಿ ನೀವು ಅಧಿಕಾರ ನೀಡಿರತಕ್ಕ ಈಗ ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಲು ನಾವು ಒಂದು ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾದರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕೆಲಸನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಅವರು ಯಾರಾದರೂ ಆಗಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ. ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ)

ದರೂ ನೀವೆಲ್ಲ ಒಂದು ಗೌರವ ಘನತೆಗಳನ್ನು ತೋರಿಸ ಬೇಕಾದದ್ದು ನ್ಯಾಯ. ಹಾಗೆ ಮಾಡದೆ ಇಂಥ ಒಂದು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲ ಕುಳಿತಿರತಕ್ಕ ನೀವೇ ನಿಮ್ಮ ಸ್ಥಾನದ ಗೌರವವನ್ನೂ ಕೂಡ ಲೆಕ್ಕಹಾಕದೆ ಮಂತ್ರಿಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆಲ್ಲ ಅವಹೇಳನ ಮಾಡತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಅಗೌರವವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲ ತುಚ್ಛೀಕರಿಸಿ ನೀವೇ ಆರಿಸಿ ಕೂಡಿಸಿದಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಖಂಡಿತ ಸರಿಯಲ್ಲ; ಯೋಗ್ಯವಾದದೂ ಅಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಒಂದು ಅವಹೇಳನಕ್ಕೆ ಗುರಿಪಡಿಸಿದರೆ, ಸರ್ಕಾರದ ಒಂದು ದಕ್ಷತೆ, ಗೌರವ, ಘನತೆಗಳೆಲ್ಲ ಹಾಳಾಗಿಹೋಗಿ ಪ್ರಜಾರಾಜ್ಯದಲ್ಲ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಮತ್ತು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ನಡೆಸಲು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರ ಜನರ ಮೇಲೆ ಇಡತಕ್ಕ ಆ ಒಂದು ಬಿಗಿ ಏನಿದೆ ಅದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನೀವೇ ತಪ್ಪಿಸಿ ಹಾಳುಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ಪಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ನನ್ನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹಿಂದೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿದ್ದಾಗ ಪಾನ ನಿರೋಧದ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸಿ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಹಿಂದೆ 1954 ರಲ್ಲಿ ಪಾನನಿರೋಧ ಸಮಿತಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿದ್ದಾಗ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಭಾಷಣವನ್ನು ಓದಿ ಆ ದಿವಸ ಆ ರೀತಿಯಾದ ಒಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ಪಾನನಿರೋಧದ ಬಗ್ಗೆ ನಾನೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಈ ದಿವಸ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಇಷ್ಟುದಿನಗಳಾದರೂ ಹಿಂದೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದ ಪ್ರಕಾರ ಈ ದಿವಸ ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವಿದ್ದರೂ ಆ ಕಾರ್ಯವನ್ನಿನ್ನೂ ಮಾಡಲಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ನಾನೀಗ ಇಷ್ಟುಮಾತ್ರ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಹೇಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ಈ ಸಭೆಗೆ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರೋ ಹಾಗೇ ನಾನೂ ಈ ಸಭೆಗೆ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಸದಸ್ಯತ್ವದಲ್ಲಿ ಏನೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವರು ಒಬ್ಬ ದೊಡ್ಡ ವಿದ್ಯಾವಂತರು. ಅವರು M.A.,B.L. ಓದಿ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನಾದರೋ ಒಬ್ಬ ಅಂಡರ್ ಗ್ರ್ಯಾಜುಯೇಟ್.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.-"ಮೆಥರ್ಾ ಗ್ರ್ಯಾಜುಯೇಟ್" ಎಂದು S.S L.C. ಪಾಸ್ ಮಾಡದವರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಈ ಅಂಡರ್ ಗ್ರ್ಯಾಜುಯೇಟ್ ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಇರತಕ್ಕ ಅರ್ಥ ಅದೇ ಒಂದು ರೀತಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೆ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಿರ್ಜಾರಾಧ್ಯರವರು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ತನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ನೌಕರಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡಾಗ 'ನಿಮ್ಮ ಮಗ ಏನು ಪಾಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ,' ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಆತ 'ನನ್ನ ಮಗ ಅಂಡರ್ ಗ್ರ್ಯಾಜುಯೇಟ್' ಆಗಿದ್ದಾನೆ, ಎಂದು ತಿಳಿಸಲು ಏನು ಇಂಟರ್ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆಯೇ,' ಎಂದು ಕೇಳಿದಕ್ಕೆ, ಆ ಹುಡುಗನ ತಂದೆ ಇಲ್ಲ ಸ್ವಾಮಿ ಇನ್ನೂ "ಅಂಡರ್", ಎಂದು ಹೇಳಿದನಂತೆ. ಹಾಗಾದರೆ S.S.L.C. ಪಾಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳಲು ಇಲ್ಲ ಸ್ವಾಮಿ "still under" ಎಂದು ಹೇಳಿದನಂತೆ. ಹೋಗಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಪಾಸ್ ಮಾಡುವಂಥ ಲೋಯರ್ ಸೆಕೆಂಡರಿ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನಾದರೂ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾನೇನು ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ ಸ್ವಾಮಿ "still under" ಎಂತಲೇ ಹೇಳಿದನಂತೆ. ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಇದೆ ಈ ಅಂಡರ್ ಗ್ರಾಜುಯೇಟ್ ವಿದ್ಯಾವಂತರ ವಿಚಾರ! ಈ ವಿಚಾರ ಹಾಗಿರಲಿ ಇನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಚಿರಂಜೀವಿ. ನಾನು ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡವನು. ಆದರೆ "ನೀವು ಏಕೆ ಅಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದೀರಿ! ಇಲ್ಲಿಗೇಕೆ ಬರಬಾರದು" ಎಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅದು ಬೇರೆ ಮಾತಾಯಿತು, ಬೇರೆ ವಿಚಾರವೇ ಆಯಿತು. ಆದರೆ ನಾನು ಈ ಅಧಿಕಾರಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವುದರಿಂದ ಅವರು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬರುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾನಿಲ್ಲರತಕ್ಕದ್ದೇ ಅವರಿಗೊಂದು ಅಡ್ಡಿ ಆತಂಕವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅದೂಕೂಡ ಬೇರೆ ವಿಚಾರ. ಅದು ಅಲಾಯಿದೆ ಆಲೋಚನೆಮಾಡಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕಾದಂಥ ವಿಷಯ. ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಬೇರೆ ಆಯಿತು. ಆದರೆ ಪಾನನಿರೋಧದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಂಬರ್ಧ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿಯಾದದ್ದಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನೂಕೂಡ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾರದೂ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಒಂದೊಂದು ಸ್ಥಾನದಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನಾನು ಈಗ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತುಕೊಂಡು ನೋಡಿದರೆ ಇದು ನನಗೆ ಇಲ್ಲೇ ಒಂದು ರೀತಿಯಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಮಹಡಿ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಅಲ್ಲೇ ಒಂದು ರೀತಿಯಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಆಗ ಅದೇ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಾ ಇರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ನಾನು ಹಿಂದೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಪಾನನಿರೋಧದ ವಿಷಯವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ದೃಷ್ಟಿಕೋಣವೇ ಬೇರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿರುವ ದೃಷ್ಟಿಕೋಣವೇ ಬೇರೆ. ಆದರೆ ಆಯಾಯಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಆಯಾಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋಣಗಳಂತೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬದಲಾವಣೆ ಆಗಲೇಬೇಕು. ಈ ದಿವಸ ನಾವು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವ ನೀತಿ ಶ್ರೀ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ಹೇಳುವಂತೆ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಇದನ್ನು ನಾವೀಗ ಮತ್ತೊಂದು ದೃಷ್ಟಿಕೋಣದಿಂದ ನೋಡೋಣ. ಈ ದಿವಸ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೆಲವರಿಗೆ ಕಳ್ಳಭಟ್ಟಿ ಸಾರಾಯಿ ಕುಡಿದು ಅವರ ಆರೋಗ್ಯ ಕೆಟ್ಟಿರಬಹುದು. ಅಲ್ಲೊಬ್ಬರು ಇಲ್ಲೊಬರು ಸತ್ತಿದ್ದರೂ ಸತ್ತಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಹೀಗೆ ಕಳ್ಳ ಭಟ್ಟಿಸಾರಾಯಿ ಕುಡಿದು ಸತ್ತಿರತಕ್ಕವರೆಷ್ಟು ಜನರಿದ್ದಾರು? ಈ ಒಂದು ಪಾನನಿರೋಧ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ, ಎಷ್ಟು ಸಂಸಾರಗಳು ಉದ್ಧಾರವಾಗಿವೆ; ಬಡಬಗ್ಗರಾಗಿದ್ದವರು ಈ ದಿವಸ ಎಷ್ಟು ಅನುಕೂಲಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ತಾವೆಲ್ಲರೂ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಆಗತಕ್ಕ ಅನಾನುಕೂಲಕ್ಕಿಂತ ಅನುಕೂಲ ಸಾವಿರ ಪಾಲು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ದೇಶಾದ್ಯಂತವೂ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಾನೀಗ ಕುಳಿತಿರುವ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಈ ಪಾನನಿರೋಧದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅನುಭವ, ಬುದ್ಧಿ ಮತ್ತು ವಿವೇಕಗಳಿಗೆ ಒಂದು ತಿಕ್ಕಾಟ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಈ ದಿವಸ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಪಾನನಿರೋಧ ಪದ್ಧತಿ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ, ಇದರಿಂದ ಅನಾನುಕೂಲಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ, 98 ಯು.ಪಿ. ಡಿಗ್ರಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಕಳ್ಳಭಟ್ಟಿ ಸಾರಾಯನ್ನ ಕುಡಿದರೆ ಜನರು ಸತ್ತೇ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ, ಇದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕ ವರಮಾನವೆಲ್ಲ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ, ಜನರ ಆರೋಗ್ಯ ಕೆಡುತ್ತಿದೆ, ಎಂಬುದಾಗಿ ಅನುಭವ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಕುಡಿತ ಎನ್ನುವ ಶಬ್ದವನ್ನು ಮುಂದಿನ ತಲೆಮಾರಿಗಾದರೂ ಹೆಸರೇ ಇಲ್ಲದಂತೆ ತಪ್ಪಿಸಿದರೆ ಅವರಿಗಾದರೂ ಒಂದು ದೊಡ

ಉಪಕಾರವಾದೀತು, ಅವರಾದರೂ ಸುಖವಾಗಿ ಜೀವನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದಂಶವನ್ನು ತಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಲಿಗರವನು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮಾಂಸಾಹಾರ ಪದ್ಧತಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ. ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಒಬ್ಬ ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಜಾತಿಯ ಹುಡುಗನಿಗೆ ಮದುವೆ ಆಯಿತು. ಆ ಮದುವೆ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಮಾಂಸಾಹಾರದ ಊಟನಡೆದದ್ದನ್ನು ಆ ಹುಡುಗ-ಇಂಟರ್ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸಾಗಿದ್ದಂಥವನು ಏನು ಮನುಷ್ಯರೂ ಮಾಂಸ ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆಯೇ ಎಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ಕೇಳಿದ! ಹೀಗೆ ಇಂದಿನ ತಲೆಮಾರಿನಲ್ಲಿ ಕುಡಿತದ ಹೆಸರನ್ನಾದರೂ ತಪ್ಪಿಸೋಣ. ಇದರಿಂದ ಮುಂದಿನ ತಲೆಮಾರಿಗೆ ಈ ಹೆಸರೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದಂತಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾದೀತು ಎಂಬ ವಿವೇಕದಿಂದ ಇದನ್ನು ಕ್ರಮಕ್ರಮವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಆಗಲೂಕೂಡ ತಾವು ಇದೇರೀತಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಿರಿ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕಂಥ ಪಾಲಸಿ ಬಹಳ ಬ್ರಾಡ್ ಪಾಲಿಸಿ ಆಗಿದೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ಬುದ್ಧಿಗೂ, ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಅನುಭವಕ್ಕೂ ತಿಕ್ಕಾಟ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏಕ್‌ದಂ ಹೀಗೆಯೇ ಹೋಗಬೇಕೆಂದರೆ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಒಂದು ಜಿಜ್ಞಾಸೆ ಈ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲೇ ಅಲ್ಲ—ಇಡೀ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಇದೆ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ತಜ್ಞರು ಇನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಪಾನನಿರೋಧ ಅಮೆರಿಕಾ ದೇಶದಲ್ಲೇ ಸೆಕ್‌ಸಸ್ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಕ್‌ಸಸ್ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗಾದೀತು ಎನ್ನತಕ್ಕ ವಾದ ಬೇರೆಇದೆ. ಆದರೆ ಅಮೆರಿಕಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆ ಸಮಾಜದವರ ರೀತಿನೀತಿಗಳೇ ಬೇರೆ. ಆ ಜನಾಂಗ ಈ ಪಾನವನ್ನು ಒಂದು ಅಪಮಾನಕರವಾದುದೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜದ ಬಹುಭಾಗ ಇದಕ್ಕೆ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಹಾಕಿದೆ. ಈ ಕುಡಿತವನ್ನು ಒಂದು ನಿಕೃಷ್ಟಭಾವನೆಯಿಂದ ಸಮಾಜ ಕಾಣುತಿದೆ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪಾನನಿರೋಧ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಬಹುದೆಂದೂ, ಫಲಕಾರಿ ಆಗಿ ನಡೆಯಬಹುದೆಂದೂ ಈ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಹಿಂದೆ ನಾನು ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿದ್ದಾಗ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ನಾನು ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಬಂದಮೇಲೂ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರ ಬಗ್ಗೆ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳಬೇಕಾಯಿತು. ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಒಂದೊಂದು ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಒಂದೊಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನಗೇನೂ ಮನಸ್ಸು ಅಷ್ಟುರೋಸಿ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೇನೂ ಅಷ್ಟು ಬೇಜಾರು ಬಂದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಾನು ಈ ನನ್ನ ಮಂತ್ರಿಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಇತ್ತು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರಿಗೆ ಈ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟರೆ ಆಗ ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿ ಪರಿಹಾರವಾಗುತ್ತದೆಯೆಂದು ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದೂ, ಇದೊಂದು ಅಂಥ ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗವೂ ಅಲ್ಲನೆಂದು ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

7 P.M.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಅಣ್ಣಾರಾವ್.—ಫೈನಾನ್ಷಿಯಲ್ ಕನ್ಸಿಡರೇಷನ್‌ಗೋಸ್ಕರ ಪ್ರೊಹಿಬಿಷನ್ ಪಾಲಸಿಯನ್ನು ಸ್ಪೇಜಸ್‌ನಲ್ಲಿ ತರಬೇಕು ಎಂದು ಆಲೋಚನೆಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಬುದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಅನುಭವಕ್ಕೆ ವಾದ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು ಇದೆ, ಮುಂದೆ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ಹೇಳುವಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ ......

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಫೈನಾನ್ಸ್ ವಿಚಾರ ಇದ್ದೇಇದೆ. ಹಾಗೆ ಒಂದು ವೇಳೆ ಇದನ್ನು ತೂಕಹಾಕಿ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಎರಡು ಮೂರು ಕೋಟಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಕೈಬಿಟ್ಟುಹೋದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ. ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಅದು ಅಷ್ಟೇನೂ ದೊಡ್ಡದೂ ಅಲ್ಲ, ಹಾಗೆ ಮಾಡಬಹುದು. ತಾವು. ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಈಗ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನಕೊಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವ ಭಾವನೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಂಚನೆಯಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಸ್. ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣರಾವ್.—ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಬೇರೆ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸೂಚನೆಮಾಡಿದೆ. ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಆಮೇಲೆ ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಬೇಕು. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ನೋಡೋಣ. ಶ್ರೀ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ ತಂದರು. ಶ್ರೀ ಮರಿಯಪ್ಪನವರು ಪ್ರವಾಸ ಹೋಗುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜನಾಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಮನ್ನಣೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೇಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಒಂದು ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಅವರ ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀ ಮರಿಯಪ್ಪನವರೂ ಉತ್ತರಕೊಡುವಾಗ ಆ ವಿಚಾರ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನ ಈಗಿನ ಅರ್ಧಭಾಗ ಇರುವಾಗ ತಿಂಗಳಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಇಬ್ಬರು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದೊಂದು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಟಿ.ಎ. ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದುದು ಹೊರಬಿದ್ದಾಗ ಶ್ರೀ ಮರಿಯಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ ವಾದವನ್ನು ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಎರಡರಷ್ಟು ದೇಶ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿರುವಾಗ 100ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಇದ್ದಾರೆ.

Sri K. PUTTASWAMY.—On a point of personal explanation. ನಾನು ಇದನ್ನು ಉದಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದೆ. ಟಿ. ಎ. ಹೆಚ್ಚಿತು ಎಂದು ನೀವು ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಕೂಡದು ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಯಾರಾದರೂ ಸದಸ್ಯರು ಇದು ಸರಿಯಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಒತ್ತಾಯಮಾಡುತ್ತಾರೆಎಂದು ಹೇಳಬೇಡಿ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಒತ್ತಾಯಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪುಇಲ್ಲ. ತಾವಾದರೂ ತಮಾಷೆಗೆ ಒತ್ತಾಯಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಕಾರ್ಯವಾಗಬೇಕು. ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಫೈಲುಗಳನ್ನು ಡಿಸ್‌ಪೋಸ್ ಮಾಡುವುದು ಸುಲಭವಲ್ಲ. ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದ ಹೊರತು ಅದು ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರವಾಸ ಹೋಗುವುದರ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವೇ ಅದು. ಅನುಭವ ಪಡೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲ ಇದೆ. ಇನ್ನು ಪ್ರವಾಸದ ವಿಚಾರ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣ ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸ್ವಾಮಿ, ಈಗೇನೋ ಸರ್ಕಾರಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇರಬಹುದು.

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ)

ನನ್ನಹಾಗೆ ಸ್ವಂತ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಅವರು ಬಾಡಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೆಂಡತಿಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆ ಏತಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟಿರಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಸಲ ಹೆಂಡತಿಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪ್ರವಾಸ ಹೋಗುವಾಗ ಜೊತೆಯಲ್ಲೇ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು.—ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲೇಬೇಕು. ಖಾಯಿಲೆ ಇದ್ದರೋ!

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಖಾಯಿಲೆಇದ್ದರೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರಲಿ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಮನಸ್ಸು ನೋಯಿಸಬೇಕೆಂದಾಗಲಿ ಯಾರಾದರೂ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದಲಾಗಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಿ, ಅವಕಾಶಕೊಡಿ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇಡಿ. ವರ್ಗಮಾಡುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವರಿಗೆ ಅಸಮಾಧಾನ ಉಂಟಾಗಿರಬಹುದು. ಅದನ್ನು ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳಿಗೆ ಬಿಡೋಣ. ನೀವು ಬಂದು ವರ್ಗಾವರ್ಗಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಬೇಡಿ. ನಾನು ಯಾರ ಹೆಸರನ್ನೂ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. 20 ವರ್ಷದ ಸ್ನೇಹಿತರನ್ನು ಖಂಡಿಸಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇನೆ; ಮತ್ತು ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ಬರೆದು ಇಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೋವಾಗುತ್ತದೆ. ಗುರುತು ಪರಿಚಯ ಬೇಡ. ರೂಲ್ಸ್, ಅಧಿಕಾರ ಎಂದುಕೊಂಡು ಬಹಳ ದುರಹಂಕಾರದಿಂದ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎನ್ನುವುದು ನನ್ನ ಕಿವಿಗೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಯಾರನ್ನೂ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಾರದು. ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಇರುವುದರಿಂದ ನಾನು ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಏನು ಗೌರವ ಬೇಕೋ, ಏನು ಮರ್ಯಾದೆ ಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಸಭೆಯವರು ಕಡಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟರೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ ಎಸ್. ಪುಟ್ಟಣ್ಣ.—ವರ್ಗದ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದಿರಿ, ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ತಮ್ಮ ಅವಗಾಹನೆಗೆ ತರಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಟೀಕೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಆಫೀಸರ್, ಯಾವ ಕ್ಲಾರ್ಕ್, ಯಾವ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರೇ ಆಗಲಿ, ಹೆಂಡತಿಗೆ ಹೆರಿಗೆ ಕಾಲವಾದಾಗ, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಸಮಯ ಬಂದಾಗ ವರ್ಗಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅಂಥಾ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದು ತಪ್ಪೆ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಅದಕ್ಕೆ ಅರಿಕೆ ಮಾಡುವುದು ಇಷ್ಟೆ. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇರುತ್ತಾರೆ, ಅವರು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಸದಸ್ಯರು ಇನ್‌ಫ್ಲೂಯೆನ್ಸ್ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಾನು ಹೀಗೆ ನಿಷ್ಠೂರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವುದರಿಂದ ಕೆಲವು ಸ್ನೇಹಿತರು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದರೆ ನನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸೀದಾಹೋಗಿ ಆಫೀಸರನ್ನು ಹಿಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಕಾಲು ಘಂಟೆ ಫೋನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು "ಈ ಕೇಸಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಒಬ್ಬನದೇ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಇಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೂ ಇದಕ್ಕೆ ಇದೆ, I don't suppose you dare to disoblige us." ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೀಗೆಮಾಡಿದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಗತಿಯೇನು? ಅವರು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು? ಜೆನ್ಯೂಯಿನ್ ಕೇಸಸ್ ಇರಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಹತ್ತಿರ ರೆಪ್ರೆಸೆಂಟ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿ. ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿದರೆ ನಾಳೆ ಕೆಲಸ ನಿಧಾನವಾಗಬಹುದು. ಆ ರೀತಿ ಅಡ್ಡಿಆತಂಕಗಳು ಬರಬಹುದು. ನಾಳೆ ಚುನಾವಣೆ ಬಂದಾಗ ಓಟುಕೊಡಿ ಎಂದರೆ ಜನರು ಓಟುಕೊಡದೆ ಇರಬಹುದು. ದಯವಿಟ್ಟು ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಜಿ. ನರಸಿಂಹೇಗೌಡ.—ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮೂರು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ತಿಳಿಸಿದರು. ಎಲ್ಲಾ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟುಗಳದನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿದರೆ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಕೆ. ವೀರಣ್ಣಗೌಡ.—ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇಷ್ಟು ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಟ್ಟೆ. ಎಲ್ಲಾ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟುಗಳನ್ನೂ ವಿಮರ್ಶೆಮಾಡಿಲ್ಲ

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಕೆ. ಪುಟ್ಟರಾಮಯ್ಯ.—ಏಳು ಘಂಟೆಯವರೆಗೆ ರಿಪ್ಲೈ ಎಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದಿರಿ. ಈಗ 7-10 ನಿಮಿಷವಾಯಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ ಮುಕ್ತಾಯಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

Sri S. NIJALINGAPPA (Chief Minister).—We have no objection. They will have to give us more time.

Sri C. M. POONACHA (Minister for Home and Industries).—We cannot finish it within two hours. We want more time.

Mr. SPEAKER.—So far, excluding the Minister who has taken part, 89 members have taken part in the Budget debate, out of which 54 are Congress Members and 35 are from the Opposition. Out of 35, 12 are from the P.S.P. Looking to the statistical part of it, I find that more than 50 per cent of the Opposition Members and slightly more than 1/3 of the Congress Members have taken part in the Budget debate.

The House now rises and meets tomorrow at 12 NOON.

The House adjourned at Ten Minutes past Seven of the Clock to meet again at Twelve of the Clock on Wednesday, the 9th April 1958.

WD 991—GPB—900—17-9-58.